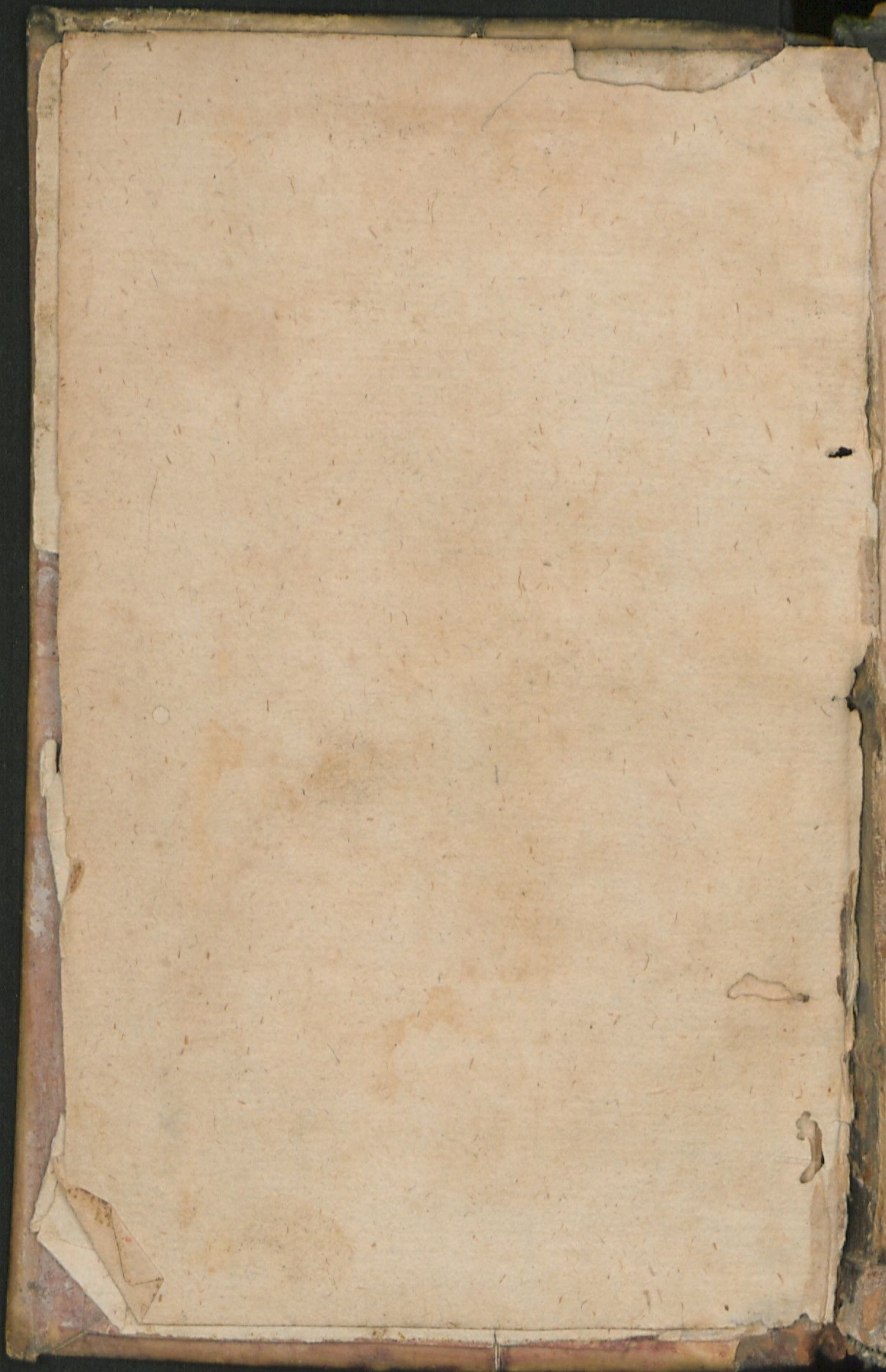

Gl. 25.

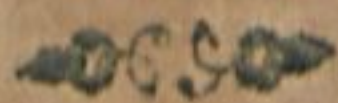

DAVIDIS CHTRÆI
I N
HERODOTVM
COMMENTARIUS
ACCVRATVS:

¶
ARGUMENTA

I N
SINGVLOS LIBROS.
Ex ore docentis fideliter excepta,
nunc primùm in lucem
eduntur.

PRAEMISSA EST EIVSDEM
ORATIO,
De utilitate lectionis Herodoti.

CVM PRIVILEGIO.

HALAE SAXONVM EXCVDEBAT
Paulus Gräberus.

Sumtibus Henningi Grossi, Ciuis & Bi-
bliopolæ Lipsiensis.

A N N O . c l o . l o . X C V I I .

UNIVERS.
ZV HALLE

ORNATISSIMO
VIRTUTE ET DOCTRINA
IUVENI, CHRISTOPHORO
CÆSARI, Clarissimi & optimi viri,
Rectoris optimorum studiorum
in Salinis Saxonis,
filio;

Amico suo,

Vlricus Chytræus
S. D.

Nulla extat in genere hu-
mano (prater Filij Dei,
Domini nostri Jesu Chri-
sti, pro nobis nati, crucifixi & re-
suscitati, doctrina & miraculo-
rum expositionem, ab Evangelis-
tis traditam) Historia amplior
& admirabilior, omniumq;
a 2 cogni-

P R Æ F A T I O.

cognitione dignior, quam Mosis
Originum liber, verbis quidem
paucis, sed res omnium maxi-
mas, maximeq; scitu necessariass:
creationem & exordia mundi ac
generis humani; institutionē Ec-
clesiæ, & conjugij; lapsum & re-
parationem primorum hominum;
causam calamitatum & mortis
humana, promissionem de Chri-
sto, vera religionis originem &
propagationem, ortus superstiti-
onum, pœnam diluuij, originem
& stirpes omnium gentium, ini-
tia Monarchiarum, propagatio-
nem promissionis de Christo, &
Ecclesiæ, in familijs patrum &
politia.

P R Æ F A T I O.

politia Judaica, & similes, posteritatis memoria breuiter & fidelissimè commendans.

Post hanc Mosis & prophetarum historiam, omnibus, qui extant, rerum gestarum scriptoribus, uarietate, magnitudine & antiquitate rerum ac regnorum; multitudine exemplorum; iudicio, diligentia, fide; & inimitabili ac prorsus diuinà orationis purissima ac dulcissima simplicitate & suauitate HERODOTVS antecellit. Et si enim Thucydides, Herodoti Musas in Olympijs, summà cum Ingenij & Eloquentia illius admiratione loquentes audiens, honesta amulatione

P R E F A T I O.

tione ad scribendum accensus:
Orationes, quæ maximorum in
Republica consiliorum deliberatio-
nes continēt, multò plures, & ma-
iori arte ac cura elaboratas Histo-
ria sua intexuit: ac verè κτήμα ἐοι-
κεί, perpetuum thesaurum, & o-
mnibus mundi temporibus con-
gruentem, composuit: tamen, non
Monarchiarum & regnorum, toto
ferè orbe præcipuorum, ut Herodo-
tus: sed paucarum civitatum
Græcarum, res uno in bello gestas,
explicavit. Quem felicissimè no-
stra aetate, Franciscus Guicciar-
dinus, in Italica historia, imi-
tatus est. Cuius, in Senatu Ca-
roli Imp. Orationes, de Franciseo.
Gallia

P R Æ F A T I O.

Gallia Rege ex custodia emittendo,
do, habitas: aut in Senatu Ve-
nero, de societate cum Imperatore
vel Gallis ineunda, Fuscarenii &
Gritti & Cornelij orationes con-
trarias: aut in populo Florentino,
de forma Reipublice constituenda
Soderini & Vespucij conciones
aduersarias cum legimus: Peri-
clum ipsum, vel Hermocratem,
Niciam, aliosue Rerumpublica-
rum Græcarum gubernatores,
Thucydidis oratione neruosa, sa-
pientissimis sententijs stipata, &
lectissimis verbis, concinnè ac nu-
merose compositis, expolitâ loquen-
tes audire nobis videmur,

P R E F A T I O.

Sed ad Herodotum redeo, ex
cuius attentâ & sedulâ lectione,
uberrimos cognitionis rerum &
verborum, seu sapientia & Elo-
quentia (qui duo fines sunt studio-
rum nostrorum precipui) fructus
studiosi percipimus. Primum enim,
Eruditionis & sapientia politica
pars precipua est, omnium mundi
temporum & Monarchiarum se-
riem, & Insignes generis humani
mutationes, in historijs expositas,
cognoscere; & causas earum, oc-
casiones, progressus, & eventus
considerare, & cum negocijs præ-
sentibus similia ex omni antiqui-
tate conferre, & futuros inde ca-
sus prudenter prospicere. Deinde
cum

P R Æ F A T I O.

cum Regulâ vitæ, & Normâ con-
siliorum Actionumq; humana-
rum omnium, divinitus nobis pro-
posita, sit Decalogus, seu Lex Dei
eterna & immota: HISTO-
RIÆ, magnâ ex parte nihil ali-
ud quàm LEGES DEÛ gubernatricis
Imperiorum & vitæ
privata, EXEMPLA illu-
stria sunt, quæ cum horribiles in-
iustorum consiliorum & scelerum
pœnas, & rectè factorum, ac cum
normâ legis congruentium præmia
recitent: conspectiora ferè sunt,
& efficacius animos, quàm nuda
præcepta, ad amorem Iusticiæ &
obedientiæ erga leges flectunt, ut re-
gni Trojani funditus eversi exem-
plum

as

plum

P R A E F A T I O.

plum, Herodotus ipse, de hac re-
 gula primi Praecepti, toti humano
 generi concionari inquit, ὡς πῶς
 μεγάλων ἀδικημάτων, μεγάλα ἔστι καὶ τιμωρία
 παρὰ τοῦ θεοῦ, quod magnis delictis,
 magna etiam Pœna à DEO pro-
 posita sint. Sic in deliberatione
 de bello, Scythis inferendo, Cræsus
 suo exemplo Cyrum monet, ne bel-
 lum non necessarium fiducia pro-
 pria potentia ἔσ' ὑμῶν moueat.
 τὰ μοι παθήματα, τὰ ἔόντα ἀχάριστα, μαθήματα
 γέγονε inquiens, ὡς κινῶ τῶν ἀνθρώπων ὄντι
 πραγμάτων, περιφερόμενθ' δὲ, οὐκ ἔσ' ἔξ' αὐτῶν
 αὐτοῦσ' εὐτυχίαι. Eodem argumento
 Xerxi, stultâ ambitione ἔσ' fidu-
 ciâ sua potentia, Græcis illaturo
 bellum dissuadet Artabanus,
 ὅτι φιλεῖ ὁ θεὸς πάντα τὰ ὑπερέχοντα κολᾶει.
 οὐ γὰρ ἔσ' φρονέειν ἄλλοι μὲν ὁ θεὸς ἢ ἑαυτὸν.
 Sic

P R E F A T I O.

Sic regula ipse narrationibus passim intertextæ sunt.

Magis autem exempla secunda tabula Decalogi, Ethnica historie proponunt, ac ad Quartum præceptum, quod Imperia & obedientiam sancit, & de Magistratum ac Judicum officijs, & pœnis docet, sapientissima orationes, de optimo Reipublicæ statu, & de omnibus politiarum formis, & singularum vitijs ac morbis pertinent, quas in Senatu Regni Persici habitas, in Thalia recitat. Item Cyri, Deiocis, Darij, Miltiada, Themistoclis, Aristide, Pausania, & paucorum similium, justitia, bonitate, clementia & fortitudine præstantium gubernatorum exempla:

P R Æ F A T I O.

et Tyrannorū crudelium et super-
borū, Astyagis, Polycratis, Apryis,
Xerxis, Pisistrati, Sisamnis, inju-
sti iudicis, cui pellis detracta est,
Et seditiosorū Fonum, Aristagora
Et Histia in crucem acti pœna,
quas ad quintam Decalogi Leo-
gem, Et ad Regulam: Qui gladi-
um acceperit, gladio peribit: simul
referre possumus.

Ad præceptum, Non mœ-
chaberis: prima statim pagina,
quæ uagas libidines Et raptus mu-
lierum, causam primam bellis in-
ter Græcos Et Barbaros præbuisse
narrat: Et excidium Troie, Et
trucidati in Gynæceo Macedo-
nico

P R Æ F A T I O.

nico, Persarum legati lascivi, et
pœna incestum Xerxis, et ebrietatem
ac incestum Cambysis secus
te, accommodentur.

Ad septimum, Glauci Spartani
historia, depositam apud se
pecuniam negantis, in Erato, et
mirabilis narratio de fure Ægyptio,
in Euterpe pertinent. Ad octavum,
versus oraculi in Erato,
ἄνδρος δ' εὐχῆς γενεὴ μετόπισθερ ἀμείνων:

Ad nonum et decimum sententia,
que statim additur,
τὸ πείθειν αὐτὰς τῶν θεῶν, καὶ τὸ ποιεῖν αὐτὰς ἴσους δυνάμει.
monens non tantum externa scelera,
sed etiam interiores cupiditatum
flammas et affectus vitiosos

P R Æ F A T I O.

sos, Deo displicere. Jam ad do-
 ctrina de Deo, in prima tabula
 Decalogi & omnibus libris sacris
 tradita, auctoritatem & certu-
 tudinem in bonis mentibus confir-
 mandam, plurimum valet, quod
 plurima Herodoti narrationes, ut
 de Neco Aegypti rege, qui cum
 Fosis confligit, de Ezechia obsesso
 à Sennacherib, & diuinitus libe-
 ratos: de pœna Apriis: de Cyri he-
 roica virtute, & felicitate, Esaiæ
 44. 45. predictas propheticis hi-
 storijs planè suffragentur. Osten-
 dunt etiam origines religionum
 Græcarum, quas ab Aegyptijs or-
 tas esse, Herodotus narrat, & li-
 terarum ac artium, à Phœnicibus

P R Æ F A T I O.

in Graciam allatarum: Ecclesie
doctrinam & religionem Chri-
stianam antiquissimam & pri-
mam, ideoq; verissimam esse.

Quòd verò ad dicendi facul-
tatem augendam prodesse Hero-
doti lectionem proposui: manife-
stum est, L V M I N A oratio-
nis precipua & maximè illustra
esse E X E M P L A historia-
rum, quæ ad docendum, ad pro-
bandum, ad delectandum, ad cos-
piam & ornatum omnem in pri-
mis valent, & in tota oratione
velut stella, clarissimè effulgent.
Deinde formam orationis Hero-
dotica simplicem, purissimam,
faci-

P R A E F A T I O.

facilem, perspicuam, suauem, &
 sine ullis salebris instar sedati
 amnis fluentem: in linguis
 nobis usitatis, aliquà ex parte
 te imitari, & quantà fieri potest
 facilitate & proprietate res bonas
 explicare, magna laus est. Postre-
 mo ad fontes doctrinae Christi et
 Apostolorum, Graecis literis com-
 prehensa, rectius intelligendos et
 explicandos, Herodoti lectio pro-
 futura est, in quo, unius uocabuli,
 δικαιοσύνη, quo in doctrinà Iustificati-
 onis Paulus utitur, circiter vi-
 ginti exempla, pater observa-
 uit, in quibus idem quod justum
 putare, seu justum censere, signi-
 ficat. Quae ad sententiam Pauli,
 de

P R Æ F A T I O.

de imputatione justitia, illustranda, dextrè adhiberi possunt.

Has utilitates, præter voluptatem cognitionis tanta historiarum varietatis, cum Herodoti lectio studiosis adferat: bis eum, carissimus pater meus, in hac Academia, publicè prælegendum suscepit, ac primum quidem, ordine, omnium eius librorum explicationem usq; ad finem deduxit, Et historias singulas, ad tempora sua, seu Annos mundi convenientes retulit: unde CHRONOLOGIA Historia HERODOTI Et THUCYDIDIS (quam deinceps, præmissa ab exordio mundi prophetica historia serie, ad initium Herodoti

1559.

1560.

1561.

1562.

b

rodoti

P R Æ F A T I O.

rodoti perveniente: Et adjectis
sequentium regnorum rebus, usq;
ad nostram aetatem pertexuit)
primùm nata, Et à studiosis au-
1572. de excepta est. Alteram, decen-
niò post inchoavit, proposita signi-
ficatione publicà, quam hæredità-
rio jure ad me propius, quàm ad a-
lios pertinere judicans, cum negle-
ctam à plerisq;, inter chartas pa-
tris latentem reperissem: conserva-
re Et huic Epistola inserere volui.
Et si autem publicas illas Herodo-
ti interpretationes, mihi, tum in
vitam nondum ingresso, audire
non licuit: tamen postremis hujusce
vitae suae annis, pater, ex calculo
Et Arthritide ferè assidue decum-
bens,

P R Æ F A T I O.

bens, cum nihil agere animus bene
 à natura institutus non posset, sua
 etiam, ut agebat, recreationis &
 voluptatis causa, ut Mentem cu-
 ris & laboribus & morbis diu-
 turnis fessam ac agram, dulcissimi
 auctoris lectione reficeret subinde,
 ac refocillaret: & me, ac alios
 συμφοιτητα meos, ad hunc intelligen-
 di & dicendi magistrum aman-
 dum & cognoscendum invitaret:
 denique Herodotum, in lecto cubas,
 aut in Hemicyclo juxta lectulum 1594.
 sedens, nobis explanare cepit, ac
 primum ab eo librum, integrum
 tum exponi, & illustres aliquot
 sequentium Musarum, Thalia in-
 primis, Terpsichores & Polymnia
 b 2 locos,

P R Æ F A T I O.

locos, non dicam quanto cum fru-
ctus, summa certe cum voluptate,
explicari auidiui. Ea occasione,
has in primum Herodoti librum
Annotationes, ex ore docentis obi-
ter & strictim exceptas collegi.
Quas tecum inprimis, & sub tuo
nomine, cum pluribus etiam alijs,
parentem hunc Historia sapiens
tissimum & suavissimum aman-
tibus, descriptas typis, communi-
care volui. Non enim dubito,
inter ceteros recte sapiendi & be-
ne dicendi autores, hunc etiam po-
licissimum formandi iudicij &
purè ac perspicue loquendi magi-
strum, tibi à C. L. V. parente tuo
commendari. Cuiusq; meo Ge-
nitori

P R Æ F A T I O.

nitori carissimo, cum tuo patre,
 viro doctissimo, & fideli ac felici
 & peritissimo formandæ juven-
 te artifice, de studijs literarum
 præclare merente, & cum patruo
 tuo magno, viro fortissimo & o-
 ptimo, PETRO CÆSARE, arte
 & Marte claro, amicitiam pluri-
 mis annis eximiam & singula-
 rem intercessisse sciam: & nos
^{ἐπεδαισε} virtutis & literarum stu-
 diosos, non fortunarum modo, sed
 amicorum etiam paternorum hæ-
 reditatem adire, Ἰσοκράτης jubeat:
 Tibi quoq; amici paterni filio, no-
 tus & carus esse cupio, ac ut desi-
 derij huius & benevolentia erga
 te mea testimonium haberes; hanc

P R E F A T I O.

ad te Epistolam & libellum misi.
Quem Tibi, & clarissimo patri
tuo, cuius ingenium, doctrinam,
judicium, diligentiam & fidem
in omni officio, saepe meus parens
prædicat, non improbari opto.
DEVM fontem omnis sapientie
& doctrine salutaris oro, ut stu-
dia nostra regat & provehat, &
totum vitæ nostræ cursum ad su-
am gloriam, & aliorum salutem
gubernet. Datum Rostochij
Idibus Januarij, Anno 1597.

EPI-

EPIGRAMMA

Ad progymnasian in Herodotum, Græcæ
Historiæ Principem :

DAVID. CHYTRAEI Filio CHRISTO
PHOR. CAESARIS Filio
puncipiam.

Ἡρόδοτος μῦθας ποτ' ἐδέξατο, φασί χυτράιος
Σὺ μῦθους χριστὸν ξείνιστον Ἡρόδοτον.
Ἡρόδοτος πρὸς βιβλὸν ἐκόισι μῦθας χυτράιος
Ἡρόδοτος σὺ εἶπες αὐτὸν ὅπως βιβλοῖς.
Νῦν δὲ πρὸ ἀμφοτέρων τῶν καίσαρος ἡ κομίζε
ἦν χυτράιος μνημα πατρῶν φίλης.

Ὡς ἀγαθὸν : καλοῖς καλὰ πατράσι τέκνα λιπέω
Λαμπάδατ' εὐκλείης ὀψιγόνοισι φέρει.

HERODOTVS Musis dedit hospita testas, CHYTRAEVS
HERODOTO & Musis dat bonus hospitium.

HERODOTUM donat libro Dea quæq; CHYTRAEVS
Cum libris seipsum tradidit HERODOTVS.

Manus utrumq; patrum testans pia fœdera, natus
CHYTRAEI nato CAESARIS, ecce, dicat.

O dos quanta : boni bonæ si liquere parentes

Germina : quæ Virtus postera laude bect.

M. Laurentius Rhodomanus P. Cæs.

Academiæ Ienensis P. T. Rector

& Professor pub. F.

Fidite Pierides, quamvis Senium ingruat illis,
Qui vestros fidâ vosq; tuentur ope.

Neque remissum veterani in prole, nec heres

Unquam aberit patrias promptus inire vias.

Exemplum in medio est : pro CAESARE, proq;

CHYTRAEVS,

Agmina qui oppugnet barbara, natus adest.

b 2

Vivite

*Vivite Semones, vestrumq; videre labores.
Mox eadem domui fata rogabo mea.*

Henricus Meibomius, Academiae IW-
LIAE Vice-Rector, Poëta Cæsa-
rius, & Professor publicus Auto-
medicus F.

AD LECTISS. IUVENES V DAL-
RICVM CHYTRAEVM, Doct. DAVIDIS,
Viri summi; & CHRISTOPHORVM CÆ-
SAREM, M. CHRISTOPHORI,
Viri. Clariss. FF.

Salvete o juvenes, cultissima peccora: salve
CHYTRAE docte, tuq; CÆSAR optime:
Ambo florentes animis; ætatibus ambo;
Ambo parentibus sati clarissimis;
Ambo bonis: ambo vestigia nota legentes
Ad patrium qui tenditis fastigium:
Pergite sic studiis meritisque extendere fa-
mam:

Ætas amat vos hæc; sequens mirabitur.

Zacharias Brendelius, Med. D.
Profess. in Salanâ pub.

AD
CLM V. M. CHRISTOPHORVM
CÆSAREM, de nouâ VLRICI CHY-
TRAEI D. Da. F. in Herodotum
operâ, suo Filio CHRISTO-
PHORO dicatâ.

*Ecce renascentes iuuenili fœdere Musas
Non jam cæcæta fata timere senum.*

Herode.

Herodoti Musæ non jam adsertore carebunt,

Est illis patrum in prole patrociniū.

Hospitiū haud Musis deērit, tutusq; receptus ē

Est illis natus, quod fuit antē pater.

Magne Sacerdotum princeps CHYTRAE, fa-

Primitias nati linguā animoq; tui. [nemus

Tuq; Camenarum vindex, o CAESAR, honori

Gratamur nati succinimusq; tui.

Ille operæ illustris merito famāq; feretur,

Iste patrociniū nomine major erit.

Felicem leti patres tolerate Senectam:

Eternū in nato vivet uterq; suo.

A L I V D

Nostra tui donis nati quid carmina poscis?

A nati Musis carmina posce tui.

Aut, quōdigna illo pangamus carmina, nobis

A nato Musas antē reposce tuo.

Caspar Arnoldi Philos. & Med. D. &
Acad. Jul. Professor depropo-
rabam.

Historiae princeps Græcæ sub CÆSARIS exit

Nomine, nunc titulo clarior Herodotus.

Exit, & huic seculo vernante renascitur, arte

CHYTRÆI; cuius notus ad astra Pater.

Fallor? an Herodoti sub nomine reflorescunt

In Sobele ingenium, fama, decusq; patrum?

In Nato cuius juvenescit gloria, felix

o Genitor! mors huic nulla timenda venit.

Salomon Frencelius à Fridenthal

C. P. ἱστορικῶν in inclutâ Iuliâ

Professor Ordinarius.

ELEGIA

In faustum & felix noui anni auspicio
cium:

SCRIPTA

AD

Reuerendum, clarissimum, & excellen-
tiss. Virum, Dn D. DAVIDEM
CHTIRÆVM, Theologum
& Polyistorem:

A

Christophoro Cæsare Saxo-Hal.

Dum Vetus annus abit, Novus & redit actus
in Orbem: [die.]

Sunt Vetera, & Noua sunt hoc meditanda
Bifrontis pulcre du'ci sub imagine lanæ,
signatum veteres quod voluere patres.

Præteritum videt Hic etenim; videt atq; Fu-
turum:

Euentura simul; quæq; suere simul.

Præteritum spectat; Getici loca cuncta Tyranni
Seuitiâ immani, cade repleta truci.

Inde Futura vide; facies tristissima rerum
Occurrens, animum frangere quenq; queat.

Plura nec heu metuenda, nec heu grauiora, vel
ante [erant.]

Vnquam, quam mala nunc, dum stetit Orbis,
Has inter turbas, media inter & illa pericia,
Imis dum verti summa repente putes:

Nil

Nil aliud, quam sancta precum suspiria restant,
Spe plena, atq; fide; tali iterata sono.

Christe veni cito, Christe veni cito: namq; venire
Te cito, Sola Salus, Veraq; & Vna salus.

A nobis vnquam nolis o longius ire:

Te siquidem a nobis longius ire, malum.

Te tamen hanc, o Christe, iuvat ratione venire,

Ut vehat in patriam nos tua dextra domum.

Namq; diu satis heu tumidis jaectamur in undis,

Extorres patrio, per vada caeca, solo;

Iamq; diu tenebris satis obsepimur opacis,

Errando obscuris distrahimurq; locis:

Vota sed haec; properare TE vnum contingere
portum,

TEq; ortum Aurorae, cernere; nostra manent.

Turba misella sumus, Stygio lanianda Draconi;

Et Scythico misere praeda voranda lupo:

Ipsa gregem validus ni TV tueare pusillum;

Propitiusq; regas; viq; potente tegas.

Hostes, Tartareum, Eoium, Latiumq; nefandos,

Quiq; minas spirant, vindice frange manu.

Rumpe moras cito Christe, moras cito rumpe
molestas.

Da superâ vultus arce videre tuos.

Vultus hos sacros, quib. omnia Christe serenae:

Quos Solos, Vita est Sola, videre, Poli:

Vel leuis intuitus, mortali hoc corpore, quorum

[Et mora nulla] Petro gaudia tanta tulit,

Hospitij oblitus veteris, patriâ in nouâ inhaerens,

Perpetuò Solis optet ut Hilce frui.

Hos

Hos vultus, STEPHANO celis quos pandis apertis;
Pectore, supplicium quando subiret, evans.

Hos vultus, PAULO celis quos pandis apertis;
Cum nempe huic legeres organa lecta tibi.

Hos vultus, nitido Poli ab axe videre Coruscos
Quos dabis electis, orbe ruente, tuis.

Sancte Senex, mea sunt vota hæc (sola illa super-
sunt)

Vota profecta agro pectore; vera tamen.
Non Deus agrum animum, nec ab hoc pia vota
profecta,

Temnit: at his magnum pondus inesse sinit.
Adde sed hæc inter: Rerum in discrimine tanto,
Dum propè Romani flos cadit imperij:

En PRÆCIBVS melius nunc, quam decernitur AR-
Utilibus fædâ in prodicione parum. [MIS]

Ergo preces sancto sanctas qui pectore spargat,
Ceu solet, hei vivat BALTICVS ILLE SENEX.

Quod Pylus fuit ante Senex in classe Pelasgâ,
Dardaniæ quando diriperentur opes:

Orbis in hac miserâ quoq; collumione labantis,
Omnia dum cæcum miscet ubiq; chaos:

Cunctarum tristi verè est in imagine rerum
Nobis facundo NOSTER id ore SENEX.

ILLE diu ut vixit (tria secula; Nestoris annos)
Bis septem vitæ lustra ferè acta legens:

(Secula sunt, hominum ætates, nam singula: lu-
stra

Quatuor; his junctam & quæ Trieterin ha-
bent)

am, Spitzæ aduersam, & Neccarum fitâ, An. Ch. 1530, 26. Febr.

atus est in
egione cul-
is. uiniq; ac
rugum fe-
acils. Gra-
chæa in-
er & heni ri-
am, Spitzæ

SIC spacia ut repetat vitæ ILLE priora prioris
Fuciat & lapsas res prece, ope, arte; precor.

VVitebergæ Kalendis M. Ianuarij, incoan-
tibus Annum Christi δευτερώως κη
φιλονθρώπως clo. Io. III C:

QVI populo ferat Vt sancto feliciaq; aq; v'is
Efficiat patris LVX & Imago, precor.

MEDITATIO

DN. D. DAVIDIS CHYTRÆJ
QVOTIDIANA,

Non est mortale, quod opto.

Θυμὲ βλεψομ' ἄνω : χθονίωνδ' ἐπιλήθεο πάντων.

Quod cum illo Ciceronis congruit

in Somnio :

CELESTIA SEMPER SPECTATO:
HVMANA CONTEMNITO.

Viue Deo, quantumq; potes, terrestria vita :
Vtq; DEO possis viuere, dilce mori.

Hieronymus in Epistolâ ad Cyprianum :

Qui se recordatur quotidie esse mortu-
rum, contemnit presentia, & ad futura
festinat.

Cyprianus in Sermpone de Mortalitate :

Ejus est mortem timere, qui ad Christum
nolit ire : Eius est ad Christum nolle ire,
qui

qui se non credit cum Christo incipere
regnare. *Idem ibidem:*

Mori timeat, qui ad secundam mortem
de hac morte transibit. **Q**UAM præposterum
est, quàmque peruersum, ut cum Dei volun-
tatem fieri postulemus; quando evocat nos
& accersit de hoc mundo Deus, non sta-
tim voluntatis eius imperio pareamus. **E**T
volumus ab eo præmijs celestibus honorari,
ad quem venimus intuiti? **Q**uid ergò roga-
mus & petimus, ut adveniat regnum celorum,
si captivitas terrena delectat? **Q**uoniam mori-
mur; ad immortalitatem morte transgredi-
mur: nec potest vita æterna succedere, nisi
hinc contigerit exire: non est exitus, sed
transitus, & temporali itinere decurso ad
æterna transgressus. **Q**uis non ad meliora
festinet? **Q**uis non mutari & reformari ad
Christi speciem, & ad celestis gratiæ digni-
tatem venire citius, exoptet? **Q**uis non
peregrinè constitutus, properet in patriam
regredi? **Q**UALIS illic celestium regno-
rum voluptas, sine timore moriendi, & cum
æternitate vivendi? quàm summa & per-
petua felicitas?

*Augustinus de verâ Innocentiâ: & lib. 1. de. C.
D. cap. 11. Mala mors putanda non est, quam
bona vita præcesserit.*

*Idem: Diu vivere, est diu torqueri, & ad-
dere dies malos malis.*

Nazj-

Nazianz: Mors corporalis, pijs est natalis
vitæ æternæ. *Idem:*

Me miserum, quem in cælum omni cele-
ritate properantem, corpus hoc moratur.

VOTVM EIUSDEM PER

PETVVM:

Χριστὲ θεὸς, Χριστὸν θεὸν βιότοιο τέλει.

Vivere non vita est; SANCIT, sed vivere, vita est:

Vivere da r. etc, da bene, CHRISTE, mori.

IN SENECAE SENTENTIAM:

Hunc ipsum diem, quem vivimus, cum
morte dividimus:

Quisquis agit vitam, vitæ inemor esto futuræ;

Quo minime credis tempore, finis erit.

Dividitur cum morte dies, qui vivitur, atrâ:

Vivit HIC in CÆLO, QUI bene HVMO
moritur,

in quata sententiam sic inquit August.

lib. 13. De C. D. c. 10.

Quicquid temporis vititur, de spacio
vivendi demitur; & quotidie fit minus mi-
nusq; quod restat: ut omnino nihil sit aliud
tempus vitæ huius, quam cursus ad mor-
tem.

CREBRO EIDEM USUR-

PATVM:

QUI SIBI PLACET, DEO

DISPLICET.

Qui placet ipse SIBI, displicet ille DEO.

FINIS.

IN

IN DICTVM BERNHARDI:
Dum hic vivis, ILLI viuas, QUI, ut semper
per viueres, semel pro te mortuus est.

VIVENS, VTI POST VIVAS.

*Mors nulli parcat, magnum licet
occupet orbem:*

Occupet & varias totius Orbis opes. [parcat]
Mors tamen HVIC, quicumq; colit sacra Numina,
Per Christum quisquis Numina sacra colit.

Numina sic quicumq; colit; vel lumine cassus

Non moritur: MORS huic non nisi VITA fuit.

Quare vis parcat tibi mors, cole Numina sacra:

Per Christum solum Numina sacra cole.

Disce mori, ut viuas: sic vive ut postmodo viuas:

Hic bene QUI moritur, mortuus IS superest:

Vive pius, moriere pius, moriere beatus:

Hic bene qui vivit, vivit in axe poli.

Si tamen in celo junctus vis vivere Christo,

Immundo Mundo fac moriare prius.

Vive per HUNCq; Deo solum. Nam vivere Mundo

Velle, mori est: VERA est vivere VITA DEO.

O bene QUI vivit, moritur bene QVIS QVISIS

HIC mortē nunquā, vel moriturus, obit. (orbes)

Namq; ILLI vixit, dum vixit; viueret ipse

Vt semper, pro quo est mortuus ILLE semel.

M. Christophorus Casar,

S. H. R.

Ἀδελφου:

Vna est VIVENDI & MORIENDI regula RECTE:

Vt MORIARE pius, VIVERE disce pte.

DAVIDIS CHYTRÆI
PRÆFATIO IN
HERODOTI LECTI-
TIONEM.

 V M HERODOTI HI-
storiam, Deo iuvante, in Schola
interpretari decreverimus: ini-
tio, ut studiosas veræ sapientiæ
& doctrinæ, summo cum fructu
& voluptate conjunctæ, mentes ad optimi &
dulcissimi auctoris lectionem invitent: quæ-
dam præfari institui, non aliunde accersita,
sed ex Herodoteæ Historiæ penetralibus de-
prompta, quæ sapientiam illius, & utilita-
tes, latissimè in omni vitæ & doctrinarum
genere patent, demonstrant.

Est alioquin Historiæ, sapienter scriptæ,
hic primus finis & usus, quem in vestibulo sui
operis Herodotus indicat, ne rerum magna-
rum, ante nostram ætatem in mundo gesta-
rum, memoria, tempore deleta, exolescat.
Ut enim Deus totum hoc pulcherrimum mun-
di theatrum, cælos, solem, Lunam, stellas, ele-
menta, plantas, animantia, aspici à nobis &
considerari vult; Quæ Historia naturalis ab
eruditis vocatur: sic in eodem mundi thea-
tro, Res maximas & memoriâ dignas, à Deo

♠

♠

& Hominibus illius incolis gestas, non obli-
 uione extingui ac deleri, sed literarum &
 Historia monumentis conservatas, cognosci
 à nobis & propagari iubet. Ideoq; ipse conti-
 nuam mundi Historiam (in qua tanquam in
 tabula pictum & ὕπο μίω σωσθηρῶν vno ve-
 lut cōtuitu oculis subiectum cernere possimus,
 quicquid ab initio mundi memorabile gestum
 est) singulari beneficio in Mōse & Prophetis,
 & hos immediatē secutis, HERODOTO,
 Thucydide, Xenophonte, Diodoro Siculo, Li-
 nio, & Caesarum scriptoribus, conseruauit.

Et in sacra seu Prophetica historia, Res
 maximas, à Deo ipso & Filio Dei Seruatore
 nostro Iesu Christo, & Ecclesia Dei gestas, poste-
 ritas memorie proposuit: Creationem ac
 exordia mundi & generis Humani; Institu-
 tionem coniugij, ecclesie, & veræ Religionis;
 lapsum & reparationem primorum hominum,
 causam calamitatum & mortis humanæ,
 Promissionem de CHRISTO; Seriem An-
 norum Mundi certam ac perpetuam; Origi-
 nem & stirpes omnium gentium; Initia Mo-
 narchiarum, propagationem Regni Christi &
 Ecclesie in familiis patrum & Politia Iudai-
 ca. Cuius historia, per annos amplius mille
 continuata, & perpetuo VERBI DEI, docen-
 tis, adhortantis, comminantis, consolantis, ve-
 lut sale perspersa est.

Exem-

IN HEROD. LECTIO. 9

Exempla verò virtutum, non modò Poli-
 ticarum, sed etiam primæ Decalogi tabulæ,
 veri Timoris Dei, Fidei, Inuocationis DEI:
 nec tantùm Iræ Dei, ac Pœnarum Diluuij, So-
 domæ, Pharaonis, excidij Hierosolymæ, verùm
 etiam Gratiæ & Misericordiæ Dei erga pec-
 catores pœnitentiam agentes, Dauidem, Ma-
 nassem, Aaronem, proponit. vt de Miraculis,
 & vaticinijs Propheticis, & Ἀρχαιολογία
 seu Antiquitate Historiæ, quæ proprium veræ
 ecclesiæ decus ac ornamentum, siue vt Græci
 dicunt, κειμήλιον est, nihil hoc loco dicam.

Ethnicæ verò Historiæ, HERODOTI, Thu-
 cydidis & similes, nihil de Filio Dei & de res-
 conciliatione ac doctrina Euangelij propria,
 nihil de CHRISTI summi Regis æterno & spi-
 rituali Regno differunt. Sed Legis solius sen-
 tentias, de moribus, & pœnis scelerum diui-
 nis, subinde narrationibus intexunt. & REC-
 norum huius mundi ac Rerumpublicarum Ini-
 tia, progressiones, Principes, Gubernatores, res
 gestas & conuersiones describunt. & Exem-
 pla Virtutum Politicarum, & Bonorum ac sa-
 lutarium Consiliorum Gubernationis Reipub-
 licæ, nō solum ad intuendū, verùm etiam ad I-
 mitandum proponunt, Quorum cogitatione, ad
 Rempublicam & vitam priuatam rectè &
 feliciter administrandam mentes suas confor-
 ment.

A 2 NUNC

Nunc igitur discrimine sacræ ac ethnicæ
 historiæ breuiter delibato, de altera hac illu-
 stri utilitate Historiæ dicam, quod MAGI-
 STRAVITÆ est, sapientia Legis diuinæ, Gu-
 bernatricis Imperiorum & vitæ priuatae, Ex-
 emplis insignibus magnorum Principum &
 Rerum publicarum illustrata. Norma enim
 vitæ, & Regula consiliorum actionumq; in gu-
 bernatione Reipubl: & vitæ priuatae æterna
 & immota, est LEX DEI seu Decalogus, cuius
 Præcepta sunt radij Sapientiæ & Iusticiæ
 diuinæ, ex quibus omnes honestæ LEGES &
 præcepta virtutū Ethica et Politicâ, tanquam
 ex fonte Augusto & perenni emanarunt. Hi-
 storiæ verò sunt sapientia seu Doctrina LE-
 gis Dei Theologica, Ethica, & Politica, E-
 XEMPLIS insignibus in magnorum Regum &
 Rerum publicarum rebus gestis illustrata.

Vtile est igitur, ad præcepta Legis Dei
 seu Decalogi, tanquam ad metas seu Regulas
 & leges vitæ, Exempla Historiarum referre.
 Quare in hoc etiã prælectionis Herodoteæ ex-
 ordio, Historias illius præcipuas, ad conueni-
 entia Decalogi præcepta, & vitæ leges, ordine
 accommodabimus. Quarum hæc prima &
 summa est, quæ adfirmat, verè esse Deum con-
 ditorem & inspectorem imperiorū & vitæ hu-
 mana, omnipotentem & iustum, qui flagitet &
 premijs

IN HEROD. LECTIO. 5

præmijs ornet Timorem Dei, Modestiam, Iu-
 stitiam: & horribiliter puniat impietatem, in-
 iurias, Tyrannidem, lasciuiam & libidines.
 Hæc lex in Primo præcepto tradita. EGO
 SUM DOMINVS DEVS TVVS, for-
 tis, zelotes, VISITANS INIQUITA-
 TEM, seu PVNIENS PECCATA: com-
 mune Argumentum est omnium Historiarum.
 sicut Herodotus ipse, totam belli ac excidij ^{εὐτερες.}
 Troiani historiam, ad hanc primæ legis Deca- ^{p. 68.}
 logi Regulam accommodat: cùm Troiam,
 propter adulterium Paridis & alia scelera fun-
 ditus euersam, toti humano generi concionari
 inquit, ὡς τῶν μεγάλων ἀδικημάτων μεγά-
 λα ἐστὶν ἡ αἰτιμωγία παρὰ τὸ θεῶν, Quod
 magna & atrocita delicta, magnis & atroci-
 bus pœnis à DEO, Vindicibus flammis sibi
 qui contraria delet, Ipseque iusticiæ regula sola
 manet: plestantur. Constat enim, æternâ po-
 situmque lege est, quod alibi Herodotus, Hip-
 parcho, pridie antequam interficeretur, diui-
 nitus nunciatum recitat: οὐδεὶς ἀνθρώπων
 ἀδικῶν τίσι μὲν ἀποτίσει. Nullus homo pœ-
 nam sceleris reus effugit vnquam. in primis
 verò, magnos Reges ac principes, ob potentiam
 & opes ac omnium rerum adfluentiam inso-
 lescentes, & superbos Tyrannos, ex summo
 dignitatis & opum fastigio, in sævas clades &
 procellas

A

B

procellas

πολυμυ.
p. 201.

procellas deicere ac præcipitare, gratissimum Deo superbis resistenti, velut ludum & iocum esse, in deliberatione belli xerxis refert. Vides ut prægrandes bestias, & celsas turres, & arbores, Fulmine feriat Deus, φιλέει γὰρ θεὸς ὑπερέχοντα πάντα κολᾶει. Solet enim DEUS, & iucundus ipsi gratissimusq; ludus est, omnia sublimia mutilare, omnia excelsa & in aliam sublata ac superba, quæ ipsi abominationi sunt, truncare, & graviore casu deicere ac evertere, Irus ut existat qui modo Cræsus erat οὐ γὰρ ἔα φρονέειν ἄλλοι μὲν γὰρ ὁ θεὸς ἢ ἑαυτὸν. Non enim sinit alium magna de se sentire Deus, nisi se ipsum, sicut recens quidam suis de vita aulica libris præfatur, Nihil in rebus humanis magnum esse, nisi Animum, ea quæ vulgò magna habentur, contemnentem, & unum ac solum DEVM MAGNUM agnoscentem & colentem.

Recitat in primo libro Herodotus duorum potentissimorum Regum, CROESI ac CYRI historiam, & in utraq; DEUM inspectorem ac Iudicem consiliorum & actionum humanarum nominat. Cùm Cyrus bellum Medis inferret, Astyages, Medorum Rex, exercitus omnes ad defensionem regni comparatos, HARPAGO prætorij præfecto commendat, cui olim, ad mensam regiam honoris cau-

sa

sa adhibito, proprii filij carnes comedendas apposuerat. propterea quod Cyrum infantem, iussu regis necandum, Harpagus conserva- rat. Huius tanta tamq̄ atrocis injuriæ, Har- pago illata, immemor Astyages: fidem sui sta- tus & regni defensionem ab eo expectat, quæ tanta perfidia & scelere violaverat, & ad iustissimum vindictæ ardorem inflammarat: *ὦς τε δεκλαβὴς εἶπεν* (inquit Herodotus) quia Deus, scelera Astyagis tyrannica gravibus pœnis vindicare volens, ratione & consilio sano cum privatum, cecitate & amentia, quæ summa & tristissima pœna est, percusse- rat. Nam iratus ad pœnam *DEVS* si quos trahit, Eripere mentem talibus prius solet, Caliginemq̄ offundit, ut ruant suas Furenter in clades, sibi quas noxijs Accersierunt ultrò consilijs mali.

Sic de Candaulo, ultimo ex Heraclidis Lydorum rege, propriæ conjugis instinctu, à Gyge interfecto, præfatur, (*ὄλιον γὰρ καὶ δαυλὴ γενεὴ δὲ κακῶς*) Fato Candaulo, cum exitium ei immineret, stultitia & amentia sua, monstrando Gygi nudam conjugem, il- lud attraxisse. Quam bellissime conuincatam, & venustissime compositam, & sex speciosis ac optimis sententijs, utilissimas vitæ, consili- orum, & actionū instructiones continens,

8. D. CHRYS. PRÆF.

αλειω
p. 2.
p. 6.7.

illustrem narrationem, non sine eximia utili-
tatis & jucunditatis fructu in ipso Herodoteæ
Historiæ vestibulo legemus. Sequitur paulò
post, sapientissimum Solonis cum Cræso collo-
quium, cui suas opes & thesauros ostentanti,
& Quem Beatissimum, perlustrato orbe ter-
rarum, Solon cognouisset, sciscitanti: T E L-
L V M ciuem Atticum honestum sed paupe-
rem, in bello pro patria fortiter dimicantem,
ac victorem tandem interfectum: & Cleo-
bin ac Bitonem, sacerdotis Arginæ filios, in
templo obdormientes, nec iterum expergifi-
centes, Solon nominauit. Cræsum verò, suam
felicitatem, regnum, & opes immensas ante-
ferre cernens, longa concione, de calamitati-
bus & miserijs, quibus omnes homines obno-
xij essent, & de fragilitate & inconstantia
fortunæ: ideoq; ante finem vitæ, beato ne-
mine dicendo, admonens, his verbis conclu-
dit, σκοπέειν δε χη παντός χήματ & πω
τελευτῶ τῆ ἀποθνήσε. Πολλοῖσι γὰρ δὴ ὑπο-
δέξαε ὄλβον ὁ θεός, προσγίγχε ἀνέτρεψε, con-
siderare oportet omnis rei finem, quomodo
exitura sit. Multis enim ostendens felicitate-
m DEVS, ante vitæ finem funditus euertit.

Talium & concionum & exemplorum
primi præcepti, de D B O puniente superbiam,
tyrannidem, libidines, & alia Regum ac Prin-
cipum

IN HEROD. LECTIO. 9

cipum & priuatorum scelera, plenae sunt
 Herodoti Historiae. Nec de pœnis solummodo
 & Iræ diuinæ testimonijs, verum etiam de
 PIETATIS & recte factorum præmijs diuinis
 exempla commemorant. Sethonis Ægyptij re-
 gis, qui Sacerdos antea fuerit, ideoq; à nobili-
 tate Ægyptia contemptus & neglectus sit. Sta-
 tuam lapideam in templo, cum hac inscriptio-
 ne, positam fuisse refert: εἰς ἐμὲ τῆς ὀσιότη-
 τος εὐσεβῆς ἔσω: In me aliquis intuens Pietatem ^{ΕΥΤΕΣ. Ρ. 75}
 colat. Cum enim à Sennaberib Assyriorum
 rege Pelusij obsessus oppugnaretur, et à pro-
 cerib. suis spretus desereretur: ad Dei opem
 confugiens, ingressus templum, preces ad De-
 um ardentes fudit, qui tranquillo eum animo
 esse in somnis iussit. Se enim opitulatores ei à
 suis deserto, curaturū esse. Secuta igitur no-
 cte, effusi in castra Assyriorum mures agrestes,
 Pharetras & amenta telorum, & scutorum
 lora corrodunt, vt vsui nulli illa redderentur.
 Quo animaduerso, Assyrii postridie diuinitus
 incusso terrore obsidionem deserunt & au-
 fugiunt. Huius mirandæ liberationis me-
 moria vt conseruaretur, statua regis, cum in-
 scriptione quam dixi, in templo collocata
 est. qui verè vsurpare vocem, in delibera-
 tione Græcorum post prælium, ad Salam: nem,
 postea editam potuit, ταῦτα οὐκ ἡμεῖς κατε-

γασάμεθα, ἀλλὰ θεός, Non nos ista fecimus, sed DEVS. Liquidò autem apparet, de miranda liberatione Ezechiae, Hierosolymis à Sennaherib obsessi, Herodotum fama & auditione aliquid accepisse. Sed historia non integrè ipsi nota fuit. Quam mutato Ezechiae Iudææ regis nomine, ad vicinæ Ægypti regem Sethonem transtulit.

p. 161.

Spartanos, iubente oraculo, Pisistratidas tyrannos, quamvis amicos & hospites, Athenis eijcere, τὰ τῷ θεῷ προσβύτερα ποιῆσαι, ἢ τὰ τῶν ἀνθρώπων, Pluris obedientiam Deo præstandam fecisse, quam officia hominib. debita, in Terpsich. ait, qui suo exemplo docuerunt, Deo magis quam hominib. obtemperandū esse.

μελπ.

p. 139.

Particulam verò primi Præcepti, EGO SUM Dominus DEVS TVUS, plurimæ Herodoti conciones & exempla illustrent, quæ non esse felicia & salutaria hominum consilia, conatus, molitiones, ostendunt, nisi divinitus regantur & juventur. ut in historia expeditionis Darij adversus Scythas dicitur, τὰ σφί ἐδόκει ἄλλα βεβουλεύσθαι, ἐν τῶτοις, μάλιστ' ἐσφάλησαν; Quæ ipsis sapientissimè delibærata & decreta videbantur, maxime eos fefellerunt. Idem singuli in quotidianis cogitationum & consiliorum, quæ optima & speciosissima nobis videntur, frustrationibus ex-
peri-

perimur, ut discamus, neminem, quantumvis
 sapientia & potentia excellat, sibi ipsi DEUM
 esse, aut suis cogitationibus & viribus regere
 consilia vitæ, & actionum eventus posse. Sed
 hos in solius Iehovæ potestate esse, qui optimè
 à nobis cogitata & decreta ideo frustrari si-
 nit, ut cum Propheta confiteamur, Non esse
 hominis viam ejus, nec viri quantumvis He-
 roici, dirigere gressus suos, sed Dominum esse
 DEVM Nostrum, à quo omnia nostra dirigi
 & gubernari oporteat, quæ felicia & Nobis
 ac alijs prospera & salutaria esse velimus,
 Ideo neminem, quantumvis potentem & opu-
 lentum Regem aut Principem, sua sapientiâ
 & viribus confidere debere, sed à solius Dei
 bonitate & auxilio, quod iusta & necessaria
 scijs & ipsum invocantib. propositum
 sit, pendere. Hanc primi præcepti sapientiam, πολυμν.
 prolixâ concio Artabam, in deliberatione Xer- p. 201.
 xis de bello Græcis inferendo; & CROESI,
 Cyro expeditionem ad versus Massagetæ dis- κλειω p.
 suadentis, & aliæ, illustrant. 43.

Nunc ad SECUNDAM Decalogi legem ac-
 cedo, cui additæ comminationis exemplum
 insigne in historia Aprijs, Ægypti regis, cuius
 in Ieremia mentio fit, ante oculos positum est. Iere. 44.
 Aprijs enim tanta fuit insolentia, impietas, εύτερ. p.
 & superbia, ut jactitaret, μή δ' ἀπ' θεοῦ μιν ἔσται.
 μηδέν

ΕΥΤΕΡ. Ρ. 80 μηδ' ενα δωξοθα παυσα εν βασιλκίης,
 ουτω ασφαλές εω' ουδ' ιδ' ενωδ' εδ' οκεε. Ne
 quidem Deum ipsum eripere ipsi regnum posse,
 Adeo firmiter & secure thronum suum sta-
 bilitum & firmatum esse. Hunc superbum
 & blasphemum Regem paulo post, amisso in
 Libya exercitu, suis exosum, satelles A M A-
 S I S captum strangulavit. Ita viuam vocem
 & oculis subiectum exemplum comminatio-
 nis addit a secundo præcepto agnoscimus, Non
 habebit Deus insontem, qui Nomen illius
 vanè vsurpauerit.

Varij autem Nominis diuini abusus, in
 Oraoulis Ethnicorum fuerunt, quorum cre-
 bra apud Herodotum mentio passim extat.
 Diaboli enim, vt fidem & autoritatem suis
 responsis conciliarent, & vanitatem suam te-
 gerent; multa sæpè vera, & à vero D. E O
 per Prophetas antè reuelata; multa ex cau-
 sis antecedentibus, ingenijs, consiliis & actio-
 nibus hominum iniustis, certò secutura: mul-
 ta quæ ipsi permittente D E O facere decre-
 uerant, D E I nomine prædixerunt. Plerunq;
 tamen λογὰ, dubia & ambigua fuerunt, vt si
 euentus cupiditati consulentium non respon-
 disse; ipsi tamen, vaticinationes suas, non
 rectè ab excipientibus intellectas, prætexere
 possent. Vt Cræso sciscitanti, apud Xenophon-
 tem

IN HEROD. LECTIO.

tem respondet Pythia, σαυτοῦ γινώσκω εὖ
 δαίμων κροῖσε περάσεις, apud Herodotū verò
 κροῖσθ' ἄλυρ διαβάς μεγάλῳ ἀρχῶ κατὰ
 λύσει, Cræsus Halin penetrans magnam per
 uertet opum vim. Vbi Cræsus, bellum enīmo
 aduersus Cyrum agitans, vt quæ volumus, li
 benter credimus, victoriam sibi promitti, et
 Cyri imperium à se euersum iri, somniat. Cū
 igitur moto bello non necessario, in acie vi
 ctus & Sardibus obsessus, captus, ac deinceps
 rogo impositus fuisset; serò sapientissimam
 Solonis subiectionem, de rerum humanarum
 inconstantia & fragilitate, & nemine beato
 ante vitæ finem dicendo, recordatur. & cle
 mentiam Cyri seruatus, missis Delphos legatis
 ex postulat, quòd tantis in templum Delphi
 cum à se effusis donarijs, hanc gratiam ei Ap
 ollo retulerit, vt Oraculo deceptum in tan
 tas calamitates præcipitarit. Diabolus
 ἐπιχαιρεκακῶν, omni se culpà vacare ait. Ve
 ré enim prædixisse, ducto vltra Halyn exer
 citu, magnum Imperium à Cræso euersum iri.
 Idq̄ euentu ipso iam cōprobari. Debuisse autē,
 audito oraculo, C R O Esum, antequā bellum
 moueret, interrogare Pythiam, suum ne pro
 prium, an alienum, Cyri videlicet regnum,
 destructurus esset.

Ad tertium præceptum, Ceremoniæ Reli-
 gionum, & ritus sacrorum, aliqua ex parte
 cum Bibliis congruentes, pertinent, inter
 εὐκτ. 52. quos, Ægyptij, copiosissimè ab Herodoto de-
 vsq; 60. scribuntur, in quibus, Circumcisionis etiam
 52. 65. aqua Ægyptios usurpatæ mentio fit, ac memo-
 33. 14. rabile est, quod de capitibus victimarum re-
 fert, imprecantes ijs, quicquid vel ipsis offe-
 rentibus, vel uniuersæ Ægypto mali euentu-
 rum sit, in flumen ea abijcere. A Persis, nec i-
 mages, nec altaria, nec templa Dijs collocari,
 sed in excelsis montibus, Soli ac Lunæ sacrifi-
 cia offerri memorat. & de Forma precum in
 κλειω. p. sacris vsitata perhibet, εαυτοῖς διονὺ ἰδὴ μὲ-
 28. 29. νω, οὐ οἱ ἐπιβετῆ ἀγαθῶν. ἀγαθὰ ὁδὲ πᾶσι τοῖσι
 πῆροισι κατέυχετῆ εὐ γενεᾶς καὶ τοῖ βασιλεῖ.
 Nemini victimas offerenti seorsim sibi soli bo-
 na precari licet. Sed omnibus Persis simul, seu
 toti ecclesiæ Persarum, ac imprimis Regi bene
 precandum est. Magos etiam, quorum in Eu-
 cap. 2, angelio Matthæi mentio fit, Sacerdotes Persa-
 rum fuisse, & Religioni ac sacrificijs apud eos
 præfuisse ostendit. Sine Mago enim sacrificia
 illis offerre nefas fuit.

Ad IIII. Decalogi legem, quod parentes,
 & Imperia & Gubernatores ac Magistratus,
 parentum loco Nobis regendis ac tuendis præ-
 ficit; referens sapientissimam de FORMIS
 POLI

POLItiarum, seu optimo reipublicæ statu inter septem Imperij Persici Principes electores habitam disputationem, quæ vix vlla, in tota Herodoti historia, melior ac vtilior extat. Cùm enim tres formæ sint Gubernationis Politicæ; Quæ vel ab vno, vel à paucis, vel à multis seu vulgo administratur; & in singulis plures & diuerse species sint; vt in vnius principatu seu Monarchia, vel Dominatus est, absolutam in subditos Potestatem habens, qualis est Turcici & Moschici Imperij forma: vel REGnum, iuxta præscriptas LEGES, & certorum senatum consilio, Iudicia & rempublicam regens, vt Imperium Germanicum, Regna Gallia, Hispania, & reliquæ Europæ pleraq;: vel Tyrannis propriâ libidine, iracundiâ, & crudelitate violentè omnia regens, vt Cambyses, Phalaris, Pharo & c. hanc præcipuè vituperans Otanes, (vt in Socraticis Corinthij etiam oratione, & Pisistratidarum, & Cypseli, ac Periandri historia, similes Tyrannidis insectationes extant.) ἰσονομίᾳ seu popularem statum, in quo ius æquabile floreat, & suffragijs populi Magistratus electi, ad reddendas rationes obnoxij sint, & ad publicam vtilitatem cõsilia omnia referant, institui suadet. Megabyzus verò, vulgi imperiti tyrannidem minus tolerabilem esse vnius tyrannide disputat.

τεετϛιχ.
p. 166.
168. 191.

Nam

6 D. GHITR. PRÆE.

Nam multitudinem promiscuam, sine sapientia & consilio ac delectu aliquo, ruere in negotia temere incitatam, utrapida flumina aut fluctus marinos ventorum impetu agitados. Aristocratiam igitur, in qua optimis & præstantissimis viris summa potestas tradatur, constituendam esse ἀριστων γούρ ἀνδρῶν εἰκὸς ἀριστὰ βουλευµατὰ γινέσθαι. Optimorum enim virorum optima consilia esse, consentaneum est. Tandem DARIUS, vulgi & paucorum optimatum, ut vocantur, imperijs reiectis, optimum Reipublicæ statum, esse, inquit, cum uni viro, virtute & sapientia præstanti, summa potestas, legibus certis circumscripta, cõmendatur. Qui .n. Legem iubet præesse (inquit Aristoteles) præficit Deum & Legem. Qui verò homini soli summam potestatem tribuit, præficit beluam. Talis enim est cupiditas et iracundia, quæ etiam optimos viros deprauat. Lex verò est mens sine cupiditate. Cumq; in Oigarchia etiam ortis inter collegas emulationibus, dum unusquisq; ex paucis illis optimatibus cupit præcellere & esse supremus: & in Democratia (in qua ἀκόουα οὐδ' εἰς οὐδ' ἐνὸς) confusionibus & anarchia, exciōtatis seditiōibus & lanienis mutuis, tandem ad unum Pietate ac meritis grauem decurratur, cuius auctoritati & virtuti se ceteri rogendos

regendos ac tuendos commendant: hinc etiam perspicuum est, Optimum Reipublicæ statum esse Monarchiam. quam laudans Homerus inquit, Non multos imperitare bonum est, Rex unicus esto, & Gubernator supremus, cui Deus Sceptrum & leges tradidit, ut Regnum inter vos teneat.

Quare & Persici principes, Divinitus bonos Reges dari agnoscentes, Deo iudicium de futuro rege permittunt. Cumq; Darius, manifestis testimonijs divinis confirmatus esset, Persico more eum, etsi æquali & pari cum cæteris conditione habitenus fuerat, ut Gubernatorem divinitus datum reverenter adorant, magnificiunt, diligunt, colunt, & sua corpora & fortunas ad illius defensionem cõjungunt. Has de optimo Reipublicæ statu Herodoti Orationes, quæ in tota ipsius historia præcipue eminent ac elucent: patrum memoria. Franciscus Guicciardinus, populi Florentini deliberationem de forma Reipublicæ deinceps constituenda describens, sapientissimis sententiarum & verborum luminibus, ac omni dicendi copia evolutas, felicissime æmulatus est.

B

Aliquot

αλειω. Ρ.
11.

Diogen.
Laërt.

Aliquot etiam artium Tyrannicarum, in adipiscenda primum & stabiliendâ tyrannide, exempla, quorum similia singulis ætatibus in ecclesia & politijs cernimus, insignia Herodotus recitat, quæ eò considerari prodest, ut agnosci similes artes & caveri rectius possint. Pisistratus cum blanditijs verborum, epulis, & muneribus, Atticæ plebis benevolentiam sibi conciliasset: inflicto sibi ipsi vulnere, vitæ suæ insidias strui, & se ab adversariis & amulis suis vulneratum esse fingit, eâq; occasione satellites, tanquam custodes corporis, communi populi consensu sibi adjungit, quorum ope arcem occupat, & principatum Reipublicæ totius obtinet, eumq; tali astutiâ & moderatione administrat, ut ne Soloni quidem, cives suos fidelissimè præmonenti, fides à populo haberetur. Nota enim est, & digna memoriâ Solonis oratio:

εἰς γὰρ γλῶτταν ὄρατε καὶ εἰς ἔσση κίμυ-
λα ἀνδρῶν,

εἰς ἔργον δὲ ὁδὴν γιγνόμενον βλέπετε.
εἶδε πεπόντατε θεοῖσι δὲ ὑμετέρων κακότητος
μηδὲ θεοῖς τῶτων μοῖραν ἔσση μεφερετε,
αὐτοὶ γὰρ τῶτων ἠυξήσατ' ἐρύματα δόντες,
καὶ διὰ ταῦτα κακῶς ἔχετε δὲ λλοσῶκηρ.
Periam-

Periandro, uni ex septem Sapien-
 tibus, qui Corinthi tyrannidem recens oc- ^{regl. Po}
 cupaverat, ex Thrasibulo Miletii tyran- ^{168.}
 no jam veterano, per legatum sciscitanti,
 quâ ratione eam confirmare & tueri pos-
 set; nihil verbis respondet, sed in agrum
 maturis jam segetibus eum ducit, & SPI-
 cas in agro passim extantes baculo decutit
 ac mutilat. Quod cum legatus, domum
 reversus, de mirabili illo ac muti perso-
 nam referente homine, Periandro nar-
 râset; intelligit, cives autoritate & op-
 tib. praestantes, sibi, quibuscunq; prætex-
 tibus ex medio tollendos esse. Sicut nunc
 quosdam, primatum & regnum novum in
 ecclesiâ molientes, eâdem arte grassari
 videmus, ut regnandi cupiditatem, quâ
 ipsi ardent, omniaq; ad eam studia & cons-
 silia referunt; & malas artes ac fraudes,
 quibus utuntur ipsi & crimina ac scelera,
 quorum ipsi rei sunt, in alios modestos,
 & suo loco de ecclesiâ bene merentes
 transferant, ut hominum oculos & aures
 a se in illos convertant, eosque omnis ge-
 neris probris & convicijs deformem ac
 obruant.

Pœna etiam Sisamnis, *δωροφάγος* præ-

B. 2

sidis

fidis, digna memoratu est, cui, quod mun-
neribus se corrumpi, & sententias inju-
stas pronuciari passus esset, cutem viro
detrabi, & lora inde secta in tribunal seu
thronum Iudiciale expandi, Cambyse
mandavit. Postea Sisamnis filium Ota-
nem, in eam sedem collocatum, admonuit,
ut quotiescunq; pellem paternam intueretur,
juste sibi judicandum esse, meminisset.

De STORGis etiam inter parentes
ac liberos, & proximos sanguine junctos,
& de multorum Regum ac Principum A-
soyia immani & Diabolica, narrationes
p. 33. considerentur, Astyages nepotem ex filia
Cyrum ad necem exponi jubet. Cambyse
s. 59. ἄσορυς fratrem Smerdin, & Sororem
sibi matrimonio junctam trucidat, ut nunc
Turcici, Imperatores, regnum ferè à fra-
trum parricidijs ordiuntur. Psammenitus
verò Ægypti rex à Cambyse captus, cum
uxorem, filios & filias duci ad supplicium
cerneret, siccis oculis stupens & attoni-
tus eos spectavit. Cum verò Amicum &
familiarem duci videret, largum lachry-
marum flumen sudit. Interrogatus verò
à custodiæ illius præfecto, cur hujus potius
quàm conjugis & liberorum necem tot
lachrimis

lacrimis defleret : respondit, Dolorem domesticum majorem fuisse, quam ut lachrymis exprimi potuerit. Amici verò casum lachrymis deplorari posse,

Inter Quinti præcepti virtutum, ac Fortitudinis bellicæ imprimis, exempla, eminent, CYRI Persarum Monarchæ primi, Heroica animi magnitudo, & virtus, & felicitas, qui Astyagen Medorum, Cræsum Lydorum, Labinitum Babyloniæ, & Ionicas urbes potentiss. & pertinatissimè se defendentes, singulari virtute, & fortunâ admirabili devicit. & victorias clementiâ & bonitate singulari temperavit, & erga Ecclesiam Dei ac gentem Iudaicam beneficus fuit. Deinde Miltiadis, lib. 6. 8. 9. Themistoclis, & Pausaniæ, ad Marathonem, Salaminem & Plateas victoriæ clarissimæ LEONIDÆ etiam Spartani regis virtutem omnes ætates admiratæ sunt, qui cum trecentis Lacædemonijs pro libertate Græciæ adversus innumerabiles Xerxis copias fortissimè dimicans, cum πολυμ. circiter vicies mille Persas trucidasset, ipse tandem cum suis ad internecionē cæsus est. & quidem solus, ex omnibus hominibus, majorem gloriam victus, quam

lib. 11.

κατ. p.
280.

Prov. 24.

πρξιχ. p.

170. 172.

169.

173.

ερατ. 176.

p. 178.

alij ex pulcherrimis victorijs, adeptus est. *ἄλλοι γὰρ, ut gravissimè Diodorus Siculus de hac ipsà pugna inquit, ἔκ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων κείνων τὸς ἀγαθὸς ἀνδρα, ἀλλοῖ ἐκ τοῦ πρῶτου κείνου. De bonis & præstantibus viris non ex eventu, sed ex animi eorum proposito judicandum est. Pausania etiam, post victoriam ad Plateas, moderatio animi & clementia ac Humanitas laudabilis est, non sæviens in hostium intersectorum cadavera, sed satis sibi esse aens, si iusta faciendo & sancta dicendo suis Spartanis placeat, ἀποχρᾶ μοι, Σωκράτης τῆσι (ἔστιν) ἀρεσκόμενον, ὅστις μὴ ποιεῖν, ὅστις δὲ καὶ λέγειν.*

Regula de Pœnis seditiosorum, à Salomone tradita, Time Dominum, fili mi, & Regem, & cum seditiosis ne commiscearis: repentinus enim veniet interitus eorum: Exempla illustria, in calamitatibus Ionum, Carum, & Cypriorum, qui duce Aristagora Milesio, adversus Darium Persarum regem, stulto libertatis recuperanda amore rebellant, & in ipsius Aristagora, & urbis Mileti, sexto post seditionis initium, anno, demum captae ac solo equatae, & Histiae in crucē acti, Tragico interitu proposita sunt. Et in *Vrao*
ma,

nia, gravissimam de seditionibus sententiã
pronunciat, στάσις ἐμφυλῶν πολέμου 240.
ὁμοφρονέοντων τοσούτω κακίον ὄσι, ὅσα
πόλεμῶν εἰρήνης, Seditio intestina tantò
nocentior est bello, quod consentientibus
animis adversus externos geritur, quan-
tò bellum perius est pace.

STV di, però concordia, & modera-
tionis ac ὑπακείας, publicæ salutis &
tranquillitatis causã, de suo jure, & qui-
dem de imperio cedentis, statim in vesti- p. 240.
bulo libri Octavi, exemplum sunt Atheni-
enses, in bello Xerxis, imperium belli
summum Lacedæmoniis permittentes. καλλ. p.
cumq; postea Tegeatæ, ante prælium ad 270.
Platæas, controversiam de loco move-
rent, honestissimè respondent, πάντη γὰρ
πεταγυμένοι, πειρασόμεθα εἶναι ἄριστοι, Quo-
cumq; loco ordinati erimus, conabimur, ut
bonos ac fortes viros decet, præliari.

De AMICITIA etiam, pulcerrima est
Darij regis Persarum vox, ad Histiaem
Milesium, de se bene meritum, quanquam
simulatè prolata, κτήματων πάντων ὄσι περτ. 154.
τιμιώτατου ἀνιῆς οἴλου, ξύωτος τε καὶ
ζύνο, summus est homini thesaurus, fi-
dus amicus. quam in epistolis ad amicos
sæpe eleganter usurpare studiosi poterunt.

μελπ.
139.

Alibi malum Punicum aperiens, tot Megabyzos, quot in eo pomo grana inessent, magis se optare ait, quam totam Græciam sibi subiectam esse, significans Regibus nullos thesauros fidelibus amicis cariores esse.

SEXTam Decalogi legem, quæ casti pudoris decus, & amorem ac fidem Coniugalem sancit, & vagas libidines, Adulteria, raptus, non priuatis solum & domesticis, sed totarum urbium & gentium calamitatibus ac excisijs puniri testatur: prima statim pagina Herodoti, exemplis illustrat, quæ primas bellorum inter Græcos & barbaros causas fuisse Libidines & raptus nobilium fœminarum, Io, Europæ, Medæ & Helenæ commemorat, sicut inter causas Diluuij, exitij Sodomorum, Gabaitarum, exilij Davidis, excidij Hierosolymæ recensentur, & proximam belli Peloponnesiaci, & odij aduersus Megareses in Pericle implacabilis, causam fuisse ASP Asiam, Periclis concubinam, Aristophanes narrat; quam contumeliosè Megareses quidam adolescentes nobiles tractarant. Sic Saracenis, inuadendi Hispanias & in Galliam progrediendi occasionem primam dedit CABAda, Iuliani princi-

in Achar-
mensib.

principis Tingitani filia ingenio & formâ
 excellens, Quam in Gynecæo Roderici re-
 gis Hispaniæ viuentem, rex compresserat.
 Eam contumeliam vt Iulianus vlciscere-
 tur, Saracenos ex vicina Mauritania in
 Hispaniam inuitat. cumq; aduucto in so-
 cietatem consilij archiepiscopo Hispalensi
 Optasio, Hispanis, qui alioquin Gothorum
 imperium oderant, persuasisset, Saracenos
 Christianam religionem, & priuilegia, sin-
 gulis ciuitatibus & principibus libera re-
 licturos ac defensuros esse: subito impetu,
 tanquam torrente, intra paucos menses,
 vniuersa Hispania in Saracenorum pote-
 statem venit, quam continuos ferè octin-
 gentos annos retinuerunt, donec auorum
 memoria primum, à Ferdinando Catholi-
 co, Caroli V. auo materno, penitus ex
 Hispaniæ finibus iterum eiekti sunt.

Sed ad Herodotea redeo. in quibus, eru-
 dite ac beke concinnata narratio, de Le-
 gatis Persarum impudicis, ab Alexandro
 iuvene Macedoniæ rege trucidatis, in p. 153°
 Terpsich. extat. Hi ad Amyntam Ma-
 cedoniæ regem senem missi erant, vt ter-
 ram & aquam, se suaq; omnia, Dario de-
 deret. Amyntas reuerenter eos, conuiuio

Bbb 5 etiam

etiam magnificè instructo excipit, & pe-
 tentibus, virgines ac matronas nobiles ex
 Gynæceo ipsis absidere iubet. Erga has,
 cum ebrj immodestius sese, osculis & sinu-
 bus earū attrectandis gererent: Alexan-
 der juvenis, Amyntæ filius, hortator est
 patri, ut cubitum eat, & quicquid seni ne-
 cessariam petat, se hospitibus sedulo ipsius
 loco adfuturum esse. Etsi autem pater, iu-
 uenem, dolore & iracundiâ feruentem,
 hortabatur, ne quid iuuenilis ætatis calore
 re inconsideratius, aduersus tanti regis
 legatos, moliretur: tamen eo digresso, A-
 lexander, Persas lasciuientes alloquitur,
 ut Gynæceo aliquantisper secedendi, &
 vestes mutandi facultatem præbeant. In-
 terea aliquot imberbes ac bellos iuvenes
 mulierum vestibis indui, & singulis pugi-
 onem sub veste abdi iubet. Hos in conuiu-
 um reducit, & binos singulis Persis adside-
 re iubet, ut pro arbitrio cum illis se totâ
 nocte oblectent. Cum autem Persæ ebrj,
 denuo impudicis verbis ac gestibus, sibi
 assidentes adorirentur, dato per Alexan-
 drum signo, ab assidentibus sibi vtrinque a-
 dolescentibus, virginum more comptis,
 Persæ confossi, eorumque ministri à cæteris
 lateb-

satellitibus Macedonicis interfecit sunt, ita ut ne vnus quidem cladis nuncius ex legatione illa ad suos rediret.

Inter alia etiam, Cambysis Persarum tyranni, scelera: incesta cum sorore consuetudo eminet, quam cum coniugem ducere decreuisset, ex consiliarijs Iureconsultis sciscitatur, an Iure sororem ducere liceat: respondent hi, Nullam extare in Codice suo legem, quæ expresse id cõcedat. Sed aliam se inuenisse legem, quòd regi Persarum liceat facere quicquid libet. Cum autem aliquandiu eam in matrimonio Cambyses habuisset: lachrymantem ob fratris Smerdis necem, excandescens grauidam interfecit. Ita ne gemitus quidem apud hunc tyrannum liberi fuerunt, Sed paulò post, pœnas Cambyses, & huius incestæ consuetudinis & aliorum scelerum dedit, cum insiliens in equis, suo ipsius gladio, ex vaginâ excidentè, vulneratus, inter horrendos animi male sibi consciij cruciatus, interijt, vitâq; cum gemitu fugit indignata sub umbras.

Sed non Viciorum solummodò & turpitudinum, sexto Præcepto aduersantium, verum

Θαλ. p. 89.

αλλ. p.
207.

verum etiã Pudoris ac verecundiã, aliarumq; virtutum casti pudoris decus ornamentum, exempla Herodotus suppeditat. Quantum decus fuit in Pausania rege Spartano, cui cùm post victoriam ad Plateas, captiva Coa, pulcherrimã formã, qua omnium in se oculos cõvertebat, præmij loco ex præda hostili adduceretur: intactam & inviolatam in Coum, unde à Persis abducta erat, remisit & parentibus suis restituit, ut postea Alexander Magnus, Darij conjugem & filias captivas ad se adductas, defixis pudore in terram oculis, aspiciere intentiùs noluit, ne flammis illegitimi amoris accenderetur.

αλλπ.
140.

In primis autem memorabilis apud Herodotum est, in uxoribus Minyarum castitas, & amor ac Fides conjugalis erga maritos tanta, ut seipsas mortis periculo exponere pro maritorum salute non dubitãrent. Cum enim Minya, viri nobiles, ex Orchomeno pulsì circiter triginta, Lacedæmonie ob qualescunque affectati regni suspiciones, in carcerem conjecti & ad necem damnati, mediã nocte capitali supplicio adficiendũ essent: vxores eorum, magistratu assentiente, ut semel adhuc

adhuc ante mortem maritos alloqueren-
tur, circa crepusculum ingressæ carcerem,
consilium dant maritis, ut permutato cum
mulieribus habitu, & velato per simulac-
tionem doloris vultu, crescentibus jam te-
nebris custodia exirent. Se maritorum
vestibus indutas, manere, & eventum
Deo commendare velle. Præfetti rerum
capitalium, more Spartanis usitato, media
noctē, supplicium de reis sumpturi, cum
effugisse eos relictis uxoribus, comperissent,
re ad senatum delatâ, Mulierum fidei ac
virtuti maritos condonant. & in Theram
insulam, & postea Cyrenas, coloniam du-
cturos, fideliter iuraverunt.

Cum autem custos casti pudoris Tem-
perantia sit: ut Ebrietas omnis flagitij &
spurciciæ fomes est, Nam Venus in vinis,
ignis in igne, furit: pertinent ad hanc De-
calogi legem. etiam EBRietatis ab Hero-
doto commemorata exempla. inter quæ
maximè eminet Cambysis tyranni teter-
rimi cum cæteris sceleribus conjuncta E-
brietas, de quâ vitandâ cum Prexaspes
fidissimus ipsi amicus, moneret: filium
Prexaspis sisti ad limen aulæ tyrannus in
convivio iussit, ac nisi potum capiti pueri
impos

βαλ., 90.

impositum ebrius certissime feriret: deinde, altero telo cor ipsius transfigeret; merito se à Prexaspe, accusatum iri dixit. Cumq; cor pueri medium spiculo trajecisset: conversus ad patrem, ridens interrogat, An non etiam ebrius certam ipsi manum habere videretur. Prexaspes, dissimulato dolore, negavit, Apollinem ipsum certius jaculari potuisse. Huic historie epiphonema addit Seneca. O Regem cruentum, o dignum, in quem omnium suorum arcus vertantur. Alibi Persas ebrios de gravissimis rebus deliberare ait, Quas tamen postridie sobrii retractent.

Clio. p. 29.

ΕΥΤΕΡ. 69.
ΕΞΑΤ. 180.

Ad Septimi præcepti classem mirabilis illa de FVRE Ægyptio, sub Kampsinio rege, narratio pertinet. Et de Glaucō Spartano Depositorum hospitii Milesio negante.

ΚΛΕΩ. 29.
30.

Ad VIII, in eadem Glauci historia, Oraculi versus, de pœnis perjurij, inter quos postremus est, ἀνδρὸς δ' εὐόγκος γενεὴν μετόπισθερ ἀμεινων, viri veracis et servantis iuramentum posteritas melius habebit. Et de Persarum educatione, quos ait, a primâ etate institui, ἰππέυειν, τοξέυειν, ἀληθίζεωσιν, Turpissimum enim omni-

IN HEROD. LECT. 85

um esse apud Persas, Mentiri. Secundo
 autem loco, Ære alieno premi tum alias
 ob causas, tum verò quod necesse sit, plus
 alijs debentem, quam dissolvere possit, sæ-
 pè multumq; mentiri, tametsi Darius ali-
 bi, non semper apertam veritatis faciem
 ostendendã, sed in loco mentiendũ esse, ubi
 plus inde commodi & lucri appareat, &
 hostes dolo & fraude circumveniendos
 esse, aulico more disputat, congruente cum
 Ulyssis ad Neoptolemum Achilles filium
 præceptis. Dial. 98.
99.
Sophocl.
in Phil.

NEO. ὅκ' ἀχρόν ἢ γῆ δ' ἄρα, τὰ ψεύδη λέγειν
 Οἶ. ὅκ' εἰ τὸ σωθῆναι γέ το' ψεῦδος φέρη.
 NEO. ὡς οὐρ βλεπῶν ἕς τὰυτὰ τολμῆς
 σὴ λάλει
 Οἶ. ὅταν ἡ δ' ἄρα εἰς κέρδος ὅκ' ὀκνεῖν
 πρὸς.

De Calumnijs, quibus boni ac innocen-
 tes a deterioribus sæpe opprimuntur, pas-
 sim in Herodoto sententiæ extant, sed
 exemplum pænæ calumniatorum, in Xer-
 xis historia insigne recitatur, apud quem
 prælii Salamini tempore, cum Phœnices
 nautæ, ignavia ac proditionis, Ionas ac-
 cusassent, quos fortissime, depressis ali-
 quot hostium navib. dimicasse, ipse cogno-
 verat; Phœnicibus delatorib. capita præ-
 cidi

cidi iussit, ἵνα μὴ αὐτοὶ κακοὶ ἕωμενοι
τῶν ἀμεινονῶν διαβόλωσι, ne ipsi ignavi
& imbelles, alios præstantiores calumnia-
rentur.

P. 188.

Cum IX. & X. Præceptis, quæ non
externa tantum scelera, sed interiores et-
iam animi cupiditates & affectus DEO
displicere & prohiberi docent, congruit
oraculi sententia in Erato, τὸ θεῖον αὐτῆς
δεῖν, καὶ τὸ ποιῆσαι, ἴσον δῶκεν. Tentare
Deum tacita cogitatione aut conatu
delicti, & FAcere, æquale peccatum est,
& similem pœnam apud DEVM mere-
tur. In maleficijs enim voluntas non exi-
tus spectatur. Nam scelus intra se taci-
tum qui concipit illum, Facti crimen ha-
bet, ut Poët. e versu utar.

Existimo autem, ex hac, Doctrina,
seu concionum, & sententiarum, ac E-
xemplorum, quæ in Herodoti historia ex-
tant, in Decalogum distributione, perspi-
cuae intelligi, totam Herodoti Historiam,
esse LEGIS divinæ sapientiam, Exemplis
magnorum Regum & Principum illustra-
tam, qua Gubernationis politicae & vitæ
privatæ consilia regantur. Duæ enim Res
præcipue hominum sanorum consilia &
actio-

actiones in Republicâ & vitâ privatâ gubernant, Doctrina seu Præcepta Legis DEI, & hinc extractæ, Ethica ac Politica. Deinde, Exempla consiliorum & eventuum ac pœnarum, quæ ferè conspectiora sunt, & altius in animos rudiorum penetrant, ac efficacius, quàm nuda præcepta, ad rectè factorum imitationem, & scelerum ac turpitudinis odium & fugam impellunt. Cùm igitur ambæ hæ Regule & Normæ vitæ, in Herodoto, purissima ac dulcissimâ Orationis formâ, & nectare ac melle suaviore, expositæ ac illustratæ extant ac eniteant: dignissimam homine studio, & utilissimam esse, ad rectum iudicium de Republica & communis vitæ actionibus formandum, & Sapientiam vitæ Gubernatricem, Historiæ Herodoti lectionem, & cum LEGIS Divinæ seu Decalogi præceptis congruere, manifestum est. Quod hac oratione demonstrandum mihi imprimis sumseram.

D I X I.

C TITV.

TITVLVS OPERIS
 ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΑ,
 εν εννέα τμήμασι, ἀ καὶ μέ-
 σαι καλεῖται.

ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΠΡΩΤΗ,

ΚΛΕΙΩ.

HERODOTI HALI-
 carnassei Historia, novem libris
 comprehensa, quibus Mu-
 larium nomina in-
 didit.

PRIMVS LIBER
 qui inscribitur,

CLIO.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ, ET FRA-
 ter Θεόδωρος, a DEO da-
 tus, ab Ἡρώ, Iuno, Aer, ἀηρ
 ab ἄκμῃ. Ἡρώ, Heroico in-
 genio & virtute excellens,
 non plebeius, terrenus, sed vir acrius,
 caelestis, divinus. Nam Historiae scripto-
 res, sapientia & eloquentia praestantes,
 multis seculis, vix singuli, in singulis gen-
 tibus, a DEO DANTVR, ac vere Ἡρόδοτος
 seu

seu Theodori sunt, qui de se prædicare possunt, Est Deus in nobis, agitante caelestimus illo, Sedibus æthereis spiritus ille venit.

Pater Herodoti, Lyxas Nobilis Halicarnassens. Mater Dryone. Cum patriam Lygdanis, filius Pisindela, filij Artemisiae & Mausoli, tyrannide oppressam teneret: secessit in Samum. Inde reversus expulit tyrannum. Sed postea civium, quos libera verat, odys adversus ipsum accensis, cessit in voluntarium exilium. & cum Colonia Actica, Thurios in Italiam dedisset, Ibi obiit. Epitaphium.

Ἡρόδοτος Λυξίω κρύπται κόνις ἠδὲ θανόντα,
 Ἰάδῳ ἀρχαίης ἰσοραίης πρῦτανιν.

Δοριέων ἐκ πάτρισ βλασόντ' ἀπο, τοῦ
 γὰρ ἄσλητορ (τρίω.

Μῶμορ ὑπεκπροφυγῶρ, δόξιορ ἔχε πᾶ
 Terra, satum Herodotum Lyxa, regit ista
 sepultum, (ria:

Qui prisca Ionica laudem habet histo.
 Dorica produxit tellus hunc, unde fugat
 Invidiâ, hac patriâ Thuride sedit humo.

Floruit circa annum mundi 3520. annis 440 ante Christum, σὺγγρονῶν Esdræ & Nehemiæ. Attigit initia belli Peloponnesiaci, cuius meminit duobus in locis fol.

221. 279.

C 2

EX

Ex Suida & Ariano.

Hecatomnus Halicarnassi rex

Mausolus — Artemisia, Idriens. Ada. Pyxo-		dorus gener Sy-
		onnesis Cilicar.
		regis fil.

reg. LX.
172.

Pisindelis

Lygdamis, quo Halicar-
nassum tenente Hero-
dorus in Samum secessit.

|
Ada

H A L I C A R N A S S U S, Principum
Cariae regia, in Cariae peninsula sita, ἄλι
mari, κάριον, ἡ ἄλι, insula, olim Zephy-
ra, hodie Cosmeti dicta, long. 57. 50.
lat. 36. 10. Celebris **M A V S O L O** re-
ge, filio Hecatommi, & Artemisia uxore
Mausoli, ac sorore, cuius in πολυμνία &
Urania, Herodotus meminit. Item, fonte
Salmacide, cuius Ouid. lib. 4. Metamorph.
Cicero in officijs Salmacida spolia. Origo
urbis prima fuit ab Anthe, quem Træ-
zen Pelopis filius, Træzenem in Pelo-
ponneso occupans, eiecerat. Is pulsus, in
Cariam traiecit & Halicarnassum condi-
dit. Patriam Herodoti historici et Diony-

sij

ſij Halicarnaſſei ſuperioris, qui Auguſti tempore floruit, et poſterioris Rhetoris, qui Adriani temporibus fuit. Alexander Magnus poſtea urbem magno labore expugnauit, lib. 1. Ariani.

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α

à verbo ἰσορῶν, quod inquirere, interrogare, diſcere, inſpicere, narrare, & narrando oculis ſubiſcere, ſignificat. ἰſογία in genere aſpectionem, conſiderationem, narrationem, explicationem rerum propoſitarum denotat, vt *Historia naturalis* Plinij .i.e. conſideratio & explicatio naturæ rerum, Cæli, meteoron, Terræ, Animalium, Plantarum, metallorum, à Plinio ſcripta, *Historia Animalium*, deſcriptio ſeu expositio naturæ, partiũ Generationis, morum, ἀντιπαθητικῆς Animalium, ab Ariſtotele relicta.

Hoc autem loco, HISTORIA eſt rerum magnarum, à Deo & magnis principibus, in Imperijs et Rebus publicis bello & pace geſtarum, ſapiens & diſerta expositio. cuius contexendæ artem Cicero in ſecundo de Oratore tradit. Prima hiftoriæ Lex eſt, ne quid falſiſcribere audeat,

deinde ne quid veri non audeat. ne qua suspicio gratiae sit in scribendo, ne qua similitatis. Ipsa autem ex aedificatio posita est in rebus & verbis. Rerum ratio, ordinem temporum desiderat, regionum descriptionem: Vult etiam, quoniam in rebus magnis memoriaque dignis, consilia primum, deinde acta, postea eventus expectantur, & de consilijs significari, quid scriptor probet: & in rebus gestis declarari, non solum quid actum aut dictum sit, sed etiam quomodo, et cum de eventu dicatur, ut causae explicentur omnes, vel casus, vel sapientiae, vel temeritatis, hominumque ipsorum non solum res gestae, sed etiam qui famam ac nomine excellant, de cuiusque vita atque natura. Verborum autem ratio, & genus Orationis fuscum atque tractum, & cum lenitate quadam lequabili profluens, sine hac iudiciali asperitate, & sine sententiarum forensium aculeis, prosequendum est.

Differunt autem:

I. Historia, copiose sapienter et diserte scripta, Herodoti, Livi, nostra aetate Francisci Guicciardini, Pauli Iunii.

I 2.

II. Chronicon, Epitoma historiae, seu brevis annotatio temporum & praecipuarum rerum in Ecclesia & Imperijs gestarum.

III. Annales, singulorum annorum eventus breviter annotatos continebant, ut apud nos Sigeberti, Wispergensis, Reginonis.

IV. Diaria, Ephemerides, Tacuini, ut Romae Commentarij rerum urbanarum, in quibus perscribebant, quid singulis diebus in senatu & foro accidisset. Hos in provincias proconsulibus & alijs mittebant. Adversaria, in quibus quotidie annotabant accepta & expensa.

ἐν ἑνὲς τῶν ἑννὰς τῶν Μῆμασιν, novem sectionibus, libris seu partibus distincta. ἀ τῶν μὲν secō, vnde T O M I, ἀ πρᾶτεριτο medio τέτομα.

ἀ ἐν τῶν Μοῦσασιν καλεῖ.

quibus MVSARVM nomina indidit.

Nam in Olympijs, HERODOTO, libros Historiarum suos recitante, tanta cum admiratione sapientiae illius ac eloquentiae, ab auditoribus excepti sunt &

ut Musas ipsas, non eruditius & suavius
 hac eloqui potuisse judicarent. Quo censo-
 rum iudicio delectatus, Musarum Nomi-
 na singulis libris prescripsit, de quo Epi-
 gramma studiosi meminerint. Lucianus:
 Ἡρόδοτος μῦσας ὑπεδέξατο, τῶν δ' ἄρ'
 ἐκάσκη,

ἀντὶ φιλοξενίας βιβλὸν ἔδωκε μίμω.

In Olynthijs Herodotus ἄδων τὰς ἰσορίας
 καὶ κηλῶν τοὺς παρόντας, ἀλλ' ἵ τ' ἔτι καὶ
 μῦσας κλ. θηναί τὰς βιβλὰς αὐτῶν ἐννέα τ'
 αὐτὰς οὐσας. μῦσας δ' μαίωμα seu μῶσαι
 nomen habere existimantur, quod inqui-
 rere & investigare significat, vel μελῶ-
 σαι per Syncopen, vel ὁμοῖσσαι pari ne-

a inquire_ xii conjunctæ & cognatæ artes, vel a
 re, inve_ μῶσαι docere, sacris imbuerē. Theognis:
 stigare. χρὴ μῦσῶν δευράποντα καὶ ἄγγελον, εἰ τ'
 β περιόσον,

docere, e_ εἰδὲν σοφίης, μὴ φθονερόν τελέθειν.
 dere, alijs Ἀλλὰ τὰ μῦσ' μῶσαι a τὰ δὲ δυνάμει b
 communi_ ἄλλα δὲ ποιῆν.
 care. τί σφιν χήσεται μῦσ' ἑπιστάμω.

c condere, Ad quid utetur, seu quid proderit do-
 compone_ Etrina ipsi soli scienti. nam ne sapientiam
 re. quidem mihi optarem, si solus ea frui de-
 berem, inquit Seneca. & alibi, Philoso-
 phia

phia tria promittit : Sensum communem (rectum iudicium) Humanitatem (Iustitiam copulatam cum virtutibus mitioribus) Congregationem i. e. studium fouendi communem societatem, non faciendi dissipationes.

Vulgo autem *MVSARVM* nomine, omnis doctrina bonarum artium, seu tota Philosophia, & omnia sapientiæ ac eloquentiæ studia comprehenduntur, quæ *δαμασὰς ἔχει ἡδονὰς τῆ καθαρῆς καὶ ἡσυχῆς βελούου*, admirabiles & maximè sinceræ & firmas voluptates pariunt, & immortalẽ gloriam adferunt suis cultoribus, & alius, qui doctrinæ & literarum monumentis celebrantur. Estq; hoc proprium Musarum munus, juxta Theocritum, ὑμνῆρ ἀθωάττες, ὑμνῆρ ἀγαθῶν κλέα ἀνδρῶν. & Hesiodum in exordio Theogoniae & ἔργων: μῦσαι πλερίκθην ἀοιδῆσαι κλείσσαι.

Ideo pleræq; omnes Musæ à celebritate & vera voluptate nomen habent. Dicuntur filiae Iovis & Memoria. Omnes enim artes Dei dona sunt, & radij mentis ac sapientiæ divinæ, & divinitus mentes Poëtarum & Doctõrum ad discendum

Ταμείον.

Et scribendum incenduntur. Memoriae filiae dicuntur, quia Thesaurus Et custos omnis doctrinae est Memoria. Tantum enim quisque scit, quantum memoria tenet, Et ubi res ac usus postulat, in promptu habet.

Olim iidem fuerunt homines DOCTI seu Philosophi, POETAE, MUSICI, qui doctrinam de Deo, naturam rerum, moribus, historias regnorum, carminibus comprehensas, viva voce ad Lyram vel alia instrumenta musica cecinerunt, ut Orpheus, Linus, Simonides, Pindarus. Nec quicquam aliud est POETICA Et MUSICA Vetus, quam Philosophia carminibus Et numeris concinna, ut maiori cum suavitate in animos auditorum illabatur, sicut Lutherus, Germaniae Orpheus, doctrinam de Deo, carminibus seu rhythmis concinnis cecinit, ut apud Virg:

Citharam crinitus iopas

Hic canit errantem Lunam, Solisque labores,
Vnde genus hominum Et pecudes, vnde
imber Et ignes

Arcturum, pluuiasque Hyadas .i.e. Physicam Et Astronomiam.

Me

Me verò primùm dulces ante omnia Musæ
Accipiant, cæliq; vias & sidera monstrent.

Lyra Mercurij septem chordas habu-
it, quibus septem artes liberales significa-
te sunt. Πολυμνία; Grammatica, lite-
ris suis omnium rerum bonarum memori-
am conseruans, & cæterarum artium &
virtutum laudes celebrans.

Euterpe, Dialectica. Melpomene, fo-
rum demulcens Rhetorica. Terpsichore,
ordinis amatrix Arithmetica. Thalia,
Geometria, cuius commodis exulta vita
floret. Erato, Musica. Urania, Astronomia.
His septem chordis duæ ab Orpheo additæ
sunt, Calliope, P O E S I S, omnes priores
artes complectens. & Clio, Historia. Ideo
Herodotus, primo libro, indidit nomen
Musæ C L I O, præsidis historiarum,
quæ à celebrandis virtutibus & rebus gestis illu-
striam virorum no-
men habet.

ARGV-

Argumentum PRIMI LIBRI.

P R I M U S H E R O D O T I
 liber, Historiam annorum 190.
 à Gyge Lydorum rege (qui anno
 mundi 3254, una cum Ma-
 nasse rege Iuda regnare cœpit) usq̄ ad
 CROESVM abnepotem ipsius à Cyro ca-
 ptum, & initia Monarchiæ Persicæ, mor-
 temq̄ Cyri recitans: duas præcipuè par-
 tes duorum videlicet potentissimorum A-
 siæ regum, CROESI LYDI, & CYRI
 Persæ, vitam & res gestas continet:
 quibus magnam varietatem narrationum
 dulcissimarum, & multa illustria virtu-
 tum & vitiorum & pœnæ scelerum e-
 xempla, & insignes Gnomas ac Regulas
 consiliorum & actionum vitæ intexit.

Ac initio statim, post commemoratas
 causas bellorum inter Græcos & Barba-
 ros, quibus vagæ libidines, (quas Deus
 mens casta, totarum urbium & gentium
 excidiis

excidiis sæpè punit,) & raptus Io, Eu-
ropæ, Medæ, & Helenæ occasionem pri-
mam præbuerunt : CROESI historiam, à
natalibus seu abavo illius Gyge orditur,
qui primus in eam familiam regnum Ly-
dorum transtulit, interfecto Candaulo
Heraclida, cujus fatalem mentis perversi-
onem, qua finem regni & vitæ sibi at-
traxit, bellissime composita narratione,
& speciosis ac optimis Noëmatis illu-
strata, ἔστι γὰρ καὶ αὐτῆς ἡγεῖται κακῶς.
ΤΙΝΑ ΣΚΟΠΕῖΝ ΤΑῦΤΑ. Σὺ δέομαι, μὴ
δέομαι ἀνόμοις ἅμα χιτῶνι ἐκδυομένῳ συ-
νεκδύεται καὶ τῷ αὐτῷ γυνὴ demonstrat.
Gygæ Ardys successit. cujus tempore,
Cimbri Asiã per vagati, Sardes cæperunt,
Quos Ardys nepos Alyattes, Cræsi pater,
circa excidii Ierosolymæ tempus, rursus
ex Asia ejecit. Is amicus fuit Periandri
Corinthii, ad quem Arion Musicus, del-
phino vectus, incolumis evasit.

Sed in ipsius CROESI, regis potentia
& opibus florentissimi, historia, loci ma-
ximè memorabiles sunt. Primo Colloqui-
um ipsius cum Solone, qui nullum homi-
nem, ante vitæ finem, beatum esse judi-
candum

candum affirmavit, eò quod singuli ante mortem, ex summâ felicitate in tristissimas calamitates incidere possint, ὅτι πάντες ἄνθρωποι συμφορὰ, quia homo hoc totum quod est, omnibus calamitatibus & aduersis casibus obnoxium sit. Itaq; Telum, qui pro patriâ fortiter pugnans victor occubuerat, & Cleobin ac Bitonem, sacerdotis Argivæ filios, qui suis humeris jugum subeuntes, matrem in templum vexerant, & facto sacro placide obierant, longè CROES I felicitati Solon anteponebat. Quâ de causâ etiam à CROESO, tanquam fatuus, ex aulâ dimittitur, & in Aesopum, casu tum obvium, incidens, monetur, cum Regibus ἠ Ἰκίσσῃ, ἠ Ἰδίσσῃ loquendum esse.

Fit in eadem Solonis oratione etiam Anni Græcorum vetustissimi mentio, qui cum viderent, dum sol annuo cursu signiferum peragrat, Lunam novam interdum duodecies, interdum tredecies oriri. Existimarunt anni spacium continere duodecim menses, quibus singulis, Aegyptiorum more, 30 dies tribuerunt, & alternis annis, integrum mensem 30 dierum intercalarunt. Sed huius antiquæ & rudis.

rudioris formæ annorum emendationes,
ab Eudoxo, Metone, & aliis postea insti-
tute sunt.

Deinde, exemplum Excommunicatio-
tionis & receptionis pollutæ injustâ cæde,
propositum in Adrasto, nepote Mydæ regis
Phrygum, consideretur, qui ob fratrem
casu interfectum à patre excommunica-
tus, certis ritibus à C R O E S O expiatur.
Postea, insignem cōmonefactionem, de u-
tilissimâ Regulâ vitæ: Feceris haud quic-
quam, nisi quod fecisse necesse est, Quamq̃
dedit, norma est una sequendâ, Deus:
Suppeditat C R O E S I historia, qui erro-
re consilij, et fiduciâ propriæ potentia, bel-
lura non necessarium aduersus Cyrum
mouens, tristissimas calamitates sibi &
toti regno accersit. Præterea, Oracula
CROESO data, σαυτορ γινώσκωρ ευδαι-
μων κρηϊσε περἀσειε, Item, κρηϊσ-ε ελυν
διαρδε, μεγαλιω ἀρχιω καταλύσει: &
status Reipub. Atticæ, tempore captivi-
tatis Babylonice, Pisistraci tyrannide op-
pressæ; & Lacedæmoniorum, cum quibus
societatem belli aduersus Cyrum, CROE-
SUS inuit, consideretur.

Postre-

Postremo, insigne exemplum Inconstantiae fortunae & fragilitatis maximae potentiae & omnium rerum humanarum in CROESO propositum, qui praelio victus & Sardibus à Cyro obsessus, capitur, & rogo imponitur, IRVS ET EST SVBITO, QVI MODO CROESVS ERAT.

ALTERA pars primi libri, in historia CYRI, monarchae Persarum primi, splendide explicanda consumitur: Quem heroica virtute, sapientia, iustitia & felicitate in rebus gerendis ornatum, Deus ad Imperij fastigium euegit, ut non solum punitis tyrannis, leges, iudicia, & disciplinam, in magna parte generis humani restitueret, verumetiam Ecclesiae Dei, & Israelitis in Imperio Babylonico captivis, opem & salutem ferret: & Ecclesiam ac Politiam Iudaicam instauraret, sicut de eo, ducentis ante annis, Esaias nominatim praedixerat: Qui dico Cyro, pastor meus es, & omnem voluntatem meam complebis, Qui dico Ierusalem aedificaberis & templo fundaberis. Haec dicit Dominus Christo meo, Cyro, cujus apprehendi de-

di dexteram, ut subiiciam ante faciem eius
gentes & dorsa regum vertam. Huic to-
ti vaticinio, non modò eventum respondisse,
Esdras & Daniel testantur, verum etiam
lucem adfert hæc Herodoti narratio: qui
ipsius parentes, nativitatem, & ad necem
expositi, ac mirabiliter conservati educa-
tionem, & res gestas, victo Astyage,
CROESO, Ionibus, Caribus, Lyciis
& Babylonijs, prolixè & dulcissimè de-
scribit.

Suntq; in singulis hujus historiae parti-
bus insignes loci, ut pœna crudelitatis in
Astyage Medo, qui & nepotem exponit,
& Harpago proprium filium comedendum
apponit. Mores Persarum apud quos tur-
pissimum fuit mentiri, deinde, ære alieno
oppressum esse, quia necesse sit multis de-
bentem sæpè mentiri. Origines duodecim
urbium Ionicarum, in Asia annis 522 an-
te Cyri bellum conditarum. Exilium Pho-
censium, qui Veliam in Italiâ, & Massyliam
in Galliâ condiderunt. Cariae & Lyciorum
calamitates. Descriptio urbis & T V R-
R I S ac Regni Babylonici à Cyro capti. De-
liberatio Cyri de bello Massagetis inferen-
do, quod CROESVS dissuadens, his
D verbis

verbis inter cetera utitur, τὰ μοί πάθη
ματά, τὰ ἔοντα ἀγαθὰ, καὶ κακά γέγονε.
Ἐδ' ἔγνωκε ἀθροῦσ' ἄρ' ἐκείνο πρῶτον
τοῦ μαθεῖ, ὡς κύκλῳ τῶν ἀνδρωπῶν ὅτι
πρῶτον περὶ φερόμεν' ὅδε ἔκ' ἔα' αἰ
τὸς αὐτοῦς ἐοῦχ' εἶπ'. Sed Cyro, sua poten-
tia & fortuna fiducia bellum non necessa-
rium mouenti, & in acie interfecto, caput
praecisum est, quod Tomyris regina in us-
trem humano sanguine plenum coniecit,
addito hoc verbo: Quia sanguinem huma-
num sitisti, sanguine humano saturabere.

Cum autem Xenophon narret, Cyrum
regem Persarum placide domi suae mortuum
esse, existimant aliqui, Cyrum Medum,
Darii Medi fratrem & successorem, cuius
soror Mandane, Cyri Persae mater fuit, a
Tomyri Massagetarum regina occisum, &
hujus exitum, propter nominis similitudi-
nem, ad Cyrum Persam ab He-
rodoto translatum esse: de quo in
libri primi calce denun-
tionebo.

EXOR.

Primi Libri

50

EXORDIUM

A RE IPSA SEV PRO-
positione sumptum, sicut omnes
sapientes scriptores, Poetae, & in
ecclesiâ Prophetæ, libros
suos ordiuntur,

*Verba (conciones) Jeremia fi-
lij Helchia, Anathotici.*

*Visio (Prophetia) Esaiæ,
filii Amos.*

*Ἡρόδοτος Ἁλικαρνεσσίου Ἰσορίης
ἑκασόδεσις ἡδὲ.*

*Herodoti Halicarnassei Historiæ edi-
tio (explicatio) hæc (est.).*

HISTORIA EDITA AB
Herodoto Halicarnasseo, ne
ea, quæ antea acciderunt, in
oblivionem hominum veni-
ant. Sen, Herodotus Halicar-
nassens ed. dit hanc historiam, ne ea, quæ

D 2

ut

in mundo gesta sunt, ex hominum memo-
riâ tempore deleantur, [exolescant] nec
insignia facta & admiratione digna, par-
tim à Græcis, partim à Barbaris edita,
obscura & ingloria maneat, tum alia,
tum verò quibus causis adducti bella inter
se gesserint. Non fumum enim ex fulgore,
sed ex fumo dare lucem instituit.

ἀπὸ δ' ἐξῆς, diphthongo ei, more Ionico
intercisa, pro ἀπόδειξις, demonstratio, e-
ditio, explicatio, specimen ἀπόδειξις Hæc
Historia scripta, edita, publicè exhibita,
& non solum in Olympijs, sed toto generis
humani theatro proposita & explicata &
demonstrata est ab Herodoto Halicarn.

ὅσ' ἔσονται ἱστῆλα γήνηται, à Tempo-
pore edace & omnia consumente delean-
tur ac exolescant, evanescant: Nam ut in
Epigrammate Græco est:

Ἀργαλέως φέρεται πολλὸς χρόνος, ἀλλὰ πα-
ρέστωρ,

Ἐφωάει κλέπτει φθεγομένη μερόπων.

Ἐμὴ φαινόμενος τοὺς φαινόμενους ἀφανίζει.

Ἐμὴ φαινόμενους, εἰς φανερόν προσφέρει.

ἱστῆλας infra fol. 156. 46.

Βαρβάροισι. Barbaros Græci vocant,
omnes alienâ linguâ utentes, seu inquina-
te ac

tē ac sordidē loquentes: omnes Græcæ lin-
 guæ, humanitatis ac elegantiae, literarum
 & morum expertes. Ut infra de Scy-
 this, & Ponti Euxini accolis, Herodotus
 inquit: ἔθνεα ἀμαθέστατα εἶναι. Derivant
 Barbaros à βάρβαρος. βάρβαρος, lutum,
 cœnum. Plato Dialecticē ait: βάρβαρος
 βάρβαρικῶ πινί τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα κατε-
 ρουγμῶν, ἡμέμα ἔλκειρ ἢ ἀνάγειρ ἄνω.

Usitatum autem est plerisq; gentibus,
 paulò cultioribus, alias præ se ut barbaras
 contemnere, ut nunc Itali multi ex alto
 cæteras nationes, præ se velut barbaros
 despiciunt. Sed multo grauius & veriùs in
 libro de laudibus Philosophiæ seu Phædro
 Sadoletus pronunciat, non solùm in Ita-
 lià, quæ semper omnium bonarum artium
 parens jure existimata est; verùm etiam
 trans alpes in Germanis quàm multos jam
 existere, qui se ad politiores dedant lite-
 ras: & insectentur eorum infantiam, qui
 audeant præclaras & Philosophiâ senten-
 tias, sermonis ruditate, tanquam cœno
 aliquo inquinare. Qui quidem tali ingenio
 præditi, Barbari certe non sunt. Non e-
 nam, quos à nobis aut montium excelsi-

tas, aut latitudo æquorum disiunxit, sed
quã, cum vera religionis cultu, non per-
gravit humanitas & artium amor inge-
nuarum, ea certa, & sola est barbaria.

Περσέων μὲν οὖν οἱ λόγοι.

Perfarum scriptores seu docti.

CAUSÆ Bellorum inter Græcos &
Barbaros primæ fuerunt VAGÆ libidi-
nes. quæ exemplum sunt. Regula, Scen-
tatores & adulteros punit Deus. Omnis
anima, quæ fecerit abominaciones hæc, e-
radicabitur. Sæpißimè enim proxima &
velut πρὸς τὰς ἀρχὰς cause mutationis
& everfionis regnorum & civitatum fu-
erunt, Libidinum confufiones, ut testantur
Sodoma, Theba, Troja, Exilium Davidis.
Reges Romæ ejeti propter stupratam Lu-
cretiam. Saraceni in Hispaniã primùm in-
vitati A.C. 718. ob Cabadã, Iuliani comitis
Ceptæ filiam, à Roderico rege Gothorum
stupratam, quem Saraceni, à patre puellæ
attracti, ejecerunt.

Ἡ πρώτη αἰτία τῆς διαφορῆς αὐτῶν.
Perfarum Historici narrant, Phœnices
primos causam fuisse diffensionis
inter Græcos & Barbaros.

PHOE.

PHOENICES ab ostio Eleutheri
 fl. supra Tyrum & Sidonem, usq; ad Pe-
 lusium Ægypti in bemb; in littore maris Sy-
 riaci habitauerunt. Olim CANANEI, à
 Canaan, filio CHAM, seu Iovis Hammo-
 nis Ægypti regis I. nominati, quæ vox pro-
 prie mercatorem significat. Suntq; idem
 populi ab Hebræis Cananei, à Græcis Phœ-
 nices appellati, à quibus in Africâ Punicis,
 Pœni, aspiratâ consonante φ in tenuem φ
 & oi, in u, vel æ mutata, dicti sunt.

Excelluerunt autem Phœnicie urbes,
 Sidon, Tyrus, Berytus, Sarepta, & aliæ,
 non solum navigationibus longinquis, &
 multarum gentium commercijs, verum
 etiam studijs doctrinarum, Astronomiæ in-
 primis, & Arithmeticæ, & artibus nava-
 libus ac metallicis. Ideo ex Phœnicia, li-
 tera & artes in Græciam primum allata
 per Cadicum feruntur.

Ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης.

à Mari Rubro, quod à rege Erythraeo,
 Persei filio, sic nominatum est. Alioquin
 ejusdem coloris, cum ceteris mariibus.

• • • Apud

Apud Ptolemaeum, Sinus Arabicus, inter Ægyptum & Arabiae Felicis littora opposita, ferè per 260 miliaria porrigitur, sicut nostrum mare Balthicum ab urbis Lubecæ portu, inter Germaniæ, Liuoniæ, Russiæ, & opposita Daniæ, Sueciæ, Finlandiæ littora, simili ferè spacio v. Viburgum vsq. sub circulo Arctico extenditur. Quod autem de Phoenicibus olim maris rubri accolis hic significatur, infra τὸ λυμν. pag. 214. repetitur prolixius.

ἔς Ἄργον.

Decem hoc nomine civitates & oppida, in Graciâ & vicinis aliquot regionibus & insulis, à Stephano memorantur. ex quibus clarissimum & nobilissimum fuit Ἰμπιον seu ἄρχαῖνον ARGOS, in Peloponneso, quam Pelasgi primû, inde Achaëi, postea Ægyptij ab Inacho & Danao orti, deinceps Pelopidæ, tandem Dorienses & Heraclidæ imperio tenuerunt.

Nomen ARGOS vel Ebraeum est, à Navi, q. d. Navi aduerti ab Inacho vel Danao Ægyptio, qui Diodoro teste, urbem condidit; vel ab Argo rege, Iasi nepote, pru-

prudentiâ & sagacitate animi præstante, ob quam $\omega\alpha\nu\acute{o}\pi\eta\kappa\epsilon$ et toto corpore oculatus in fine secundi Metamorph. dicitur. Ex hac vrbe, I O, seu Inachi, seu Iasi filia, in Ægyptum abducta est.

ARGOS Amphilocheicum, ab Almeone Amphiarai filio, vel Amphilocho illius fratre, in sinu Ambracio, non procul a finibus Acarnaniæ, conditum refert Thucydides sine libri. 2.

ARGOS Pelasgicum in Thesſalia ad Phthiam nominat Homerus in catalogo.

Argos Oresticum, in Orestide Epiri regione.

Argos Diomedæum, in Italiâ, dictum Argyripa & Arpi, &c.

$\tau\omega\ \kappa\upsilon\ \tau\eta\ \nu\acute{\alpha}\nu\ \epsilon\lambda\lambda\acute{\alpha}\delta\iota\ \kappa\alpha\lambda\epsilon\omicron\mu\epsilon\iota\eta$.
 Ἑλλήνας, Homer:, inter Thesſaliæ populos, Achillis subditos, ad Phthiam recenset, quæ postea communis totius gentis appellatio facta est ab HELLO seu Hellene filio Deucalionis & Pyrrhæ, abavo Iasonis, qui circa A. M. 2450. vixit. Recentior est Græciæ appellatio, à Græco, filio Thessali, nepote Iasonis.

D 5

Denca.

Deucalion.

HELLEN, à quo Græci Ἑλλήνες dicti.

Eolus

DORVS.

Cretheus

Amythaon.

Æson

Atelampus

Bias

Antiphates

IASON

Amphiarans

Talaus

ex Medea.

Thessalus.

Alcmaon.

Amphi-

Atræ-

lochus.

stus.

GRÆCVS, à quo Græcia nomenclaturam recentiorem extitisse Stephanus testatur.

Ἰὼ τῷ Ἰνάχῳ.

Meta.
morph.
lib. 1.

IO, filia Inachi, regis Argivorum in Ægyptum pervenisse dicitur, ubi ex Iove seu Rege Ægyptio, Epaphum genuit, & stirps fuit nobiliss: familiarum, Danaï, Cadmi, Persei regis Mycenarum, Herculis, etc. Postea Ægyptij honores divinos illi deulerunt. Ideo in vacuam mutata dicitur.

Quia

Quia Ægyptij, Bovis imagine Deum colue-
 erunt, Exod. 32. Id si tempore Phaethon-
 tis accidit, incidet in annum M. 2110,
 quo iacob natus est. Sed Berofus, distin-
 guit Io filiam Inachi, quæ circa annum M.
 2550 tempore Iudicum, à Phœnicibus ab-
 ducta est: ab Io Ægyptiâ, Osiridis conjuge,
 multò antiquiore.

Inachus

Io, nupta regi Ægyptio.

Epaphus seu Apis

Libya

Ælus

Ægyptus, Danaus,
 Stirps Regum Ar-
 givorum, Myce-
 narum.

Agenor.

Cadmus. Europa,
 stirps Re- stirps re-
 gum The- gum Cre-
 banorum, tenjunt.

Ἡ Ἰο βασιλῆως Ὀυρανοῦ θυγατέρα Ἐγυπτίω.
 Regis (Agenoris) filiam Europam.

Epaphus

Epaphus, seu Apis, Ægypti rex, quem ex Io,
| Inachi filia, natum esse, Ovidius ostendit
Libye.

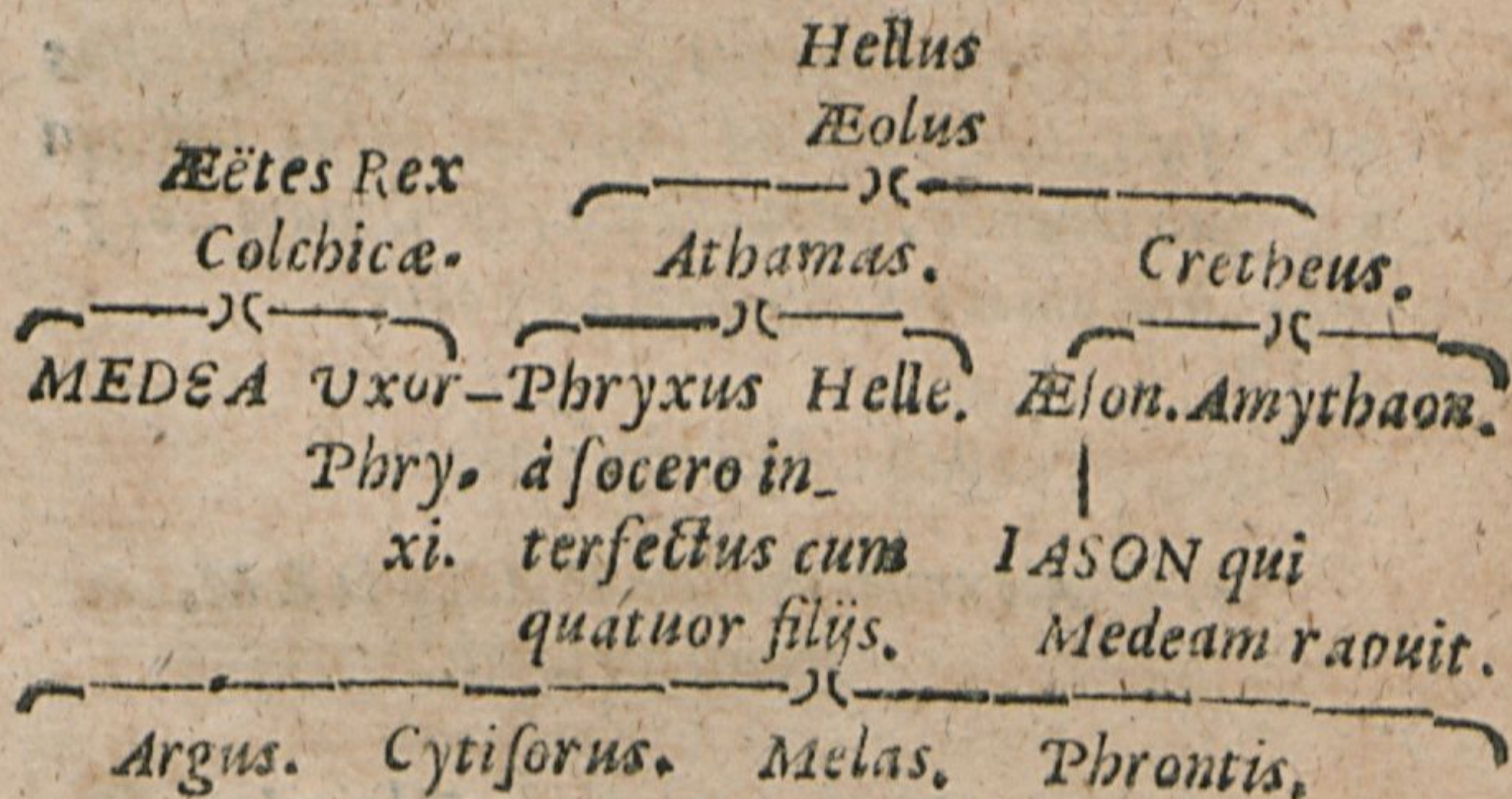
BELVS.

Ægyptus.	DANAVS	AGEnor Rex Phœnicū.
	Electra	
Lynceus — Hy-		Cadmus, EURO— in-
interfecit per— Darda-		literas & P A, ius- pi-
Danaum. mne- nus stirps	Regum	doctrinas, su Iovis ter
	Trojano-	ex Phœni- Creten- Rex
Abas Rex	rum.	cia, in Græ siū Re- Cre
Argivorum.		ciā attu- gis ex ten-
		lit. lib. 5. Phœni- siū,
Acrisius.		Herodot. cia, na-
		vi, cui
Danae.	Taurus insigne fuit, in Cretam ad-	
	uectā. p. 123. Her. postea Asterio	
PERSEVS	nupta. Diod. Sic. lib. 4. p. 183.	
Rex Myce-		Minos privignus
narum.		Asterio successit.

Lycastus.

Pasiphae—MINOS II, qui Rhadaman-	Sarpedon, Ly-
primus classe tus ēinei ciæ Rex,	
in mari Ægeo potens fuit. πᾶθολ α' ἔγεγε.	Bellerop-
	phōtes
Deucalion, Androgeus, Ariadne, Molon, Evander—La-	
	odamia,
Idomeneus dux Creteusium	Meriones, Sarpedon ad
ad Trojam,	Trojam,

ἄρπάζουσα τὸ βασιλῆος θυγατέρα μηδείου.
 MEDEA, Ætæ regis Colchorum filia, rapta à Iasone Argonautarum duce, Anno 40. ante bellum Trojanum circa annum mundi 2740.

Causa verò expeditionis ARGONAUTARUM, duce Iasone, in Colchidem, annis ante bellum Trojanum 40. susceptæ, fuit, Ætæ regis Colchorum tyrannis & avaritia, qui generum suum Phryxum, principem Græcum Athamantis filium, & quatuor natos, ex filiâ suâ susceptos interjecerat, & Aureum vellus, seu Thesaurus illius, partim ex Græcia in navi, quæ Arictis aurati insigne habuit, advectos, partim in Colchide, ex venis metallicis uberibus

bus concervatos, defraudatis heredibus
 rapuit. IASON igitur, Phryxi pa-
 truelis & haeres legitimus, aurum à
 Phryxo relictum reprensens, cum sponte non
 redderetur: adjunctis sibi praecipuis ex
 Graeciâ principibus cognatis & affinibus
 suis, bellum illud suscepit, cujus historia
 ab Orpheo, Appollonio, & Ovidio lib. 7.
 Metamorph. descripta legatur.

Ἀλέξανδρον τὸν πριάμῳ

Alexandrum seu PARIDEM,
 filium Priami.

Jupiter ex Electrâ, Pleiade,
 Atlantis filiâ.

DARDANVS.

Erichthonius.

ILVS, à quo Ilium.

Laomedon.

PRIAMVS.

Alexander seu PARIS, Hætor. **ÆNEAS**,
 Perseus.

Assaracus

Capys

Anchises

ÆNEAS

Perseus

Perseus

Perieres — Gorgophone — Osbalus
 Leucippus, Aphareus — Arcne. Tyndareus — Leda.
 Phæbe, Elaira. Idas, Lynceus, Rex Sparta
 raptis à Castore. | Ca. Pol. HE. Cly.
 & Polluce. Cleopatra Me- stor. lux. LE. te-
 leagro nupta. NA, nupta Me- mne-
 nelao, raptā ab Ale. stra.
 andro Priamide.

Ἰλλίνας, Λακεδαιμονίης εἰνεκεν γυναικός,
 σόλον μέγαν συναγέειν, καὶ πριά-
 μιν δῖον κλέειν.

Græcor, Lacedaemone mulieris causa,
 classem magnam congregasse, &
 Priami regnum [Troia-
 num] evertisse.

Græviorensi & Periore suscepta ad
 Trojam Græcorum belli causam recenset
 Isocrates in Perhenaico. Agamemnon στρα-
 τώπιδον συνέσασκε ἐπὶ τοῖς βασιβάροισι ἡγα-
 γειν, λόγῳ μὲν ὑπὲρ Ἑλένης τῆς μενελάου γυ-
 ναϊκῆς, ἔργῳ δὲ ὑπὸ τῶν μὴ πύλιν Ἑλλάδα πᾶ-
 ρα ὑπὸ τῶν βασιβάρων, μήτε τοιαῦτα, μίθῳ
 οἷα πρότερον, αὐτῆ σκέπεισι περὶ τῶν πέλο-
 πων μὲν ἀπᾶσιν πελοποννήσου κατὰ ληΐμ;
 Δαναοῦ δὲ τῆ πόλεως τῆς Ἀργείων; καὶ μὲν δὲ
 ἀβῶν.

Αγα:

Agamemnon exercitum congregatum aduersus Barbaros, duxit: verbis quidem pro Helenâ uxore Menelai: reipsâ verò, ne à Barbaris pateretur Græcia, vel eadem, vel qualia ante ipsi acciderunt, cum Pelops vniuersam Peloponnesum: Danaus autem civitatem Argos: Cadmus Thebas occupasset.

Cœpit autem expeditio ad Troiam A. M. 2772. & decimo post anno, I L I V M captum, & Priami regnum euersum est A. M. 2782. ante Romam conditam 430. ante natum Christum 1280. Historiam belli Troiani, solutâ oratione scripserunt Dictys Cretensis, & Dares Phrygius. carmine HOMERVS, cuius Iliada, ἐφόδιον πολεμικῆς ἀρετῆς Alexander Magnus nominavit. & Basilins, τῶν ἁσμάτων πρὸς τοὺς οὐκ ὄντας ἀρετῆς ἑπαυδῆρ εἶναι, scripsit. ARGUMENTUM Iliados & Odysseæ Homeri, ex epistolâ Horatiÿ, Troiani belli scriptorem, adolescentes ediscant.

Fabula, qua Paridis propter narratur amorem

Græcia Barbaria lento collisa duello,
Stultorum regnum & populorum continet astus.

Antenor

Antenor censet belli præcidere causam.

Quia Paris ? ut saluus regnet, vivatq;
beatus.

Cogi posse negat. Nestor componere lites
Inter Peliden festinat, & inter Atriden.

Hunc amor, ira quidem communiter urit
utrumq;.

Quicquid delirant reges, plebsuntur Achivi.
Seditione, dolis, scelere, atq; libidine, & irâ,
Iliacos intra muros peccatur, & extra etc.

τὰ γὰρ τὸ πάλαι μεγάλα ἦν, τὰ πολλὰ
αὐτῶν μικρὰ γέγονε,

Quæ olim magnæ erant civitates,
earum multe nunc parvæ
factæ sunt.

Floruerunt olim in hoc littore Balthi-
co vrbes populosæ & amplæ: IV Linum
[quod nunc exiguum oppidum est, V Volin]
V Vineta prope V sedon, AR Cona in Ru-
giâ, quæ prorsus extinctæ sunt. V Visburg
Gotlandiæ in servitutem redacta. Argos,
Athens, Lacedæmon, Ephesus, et aliæ in
Græciâ et minori Asiâ, vrbes olim maxi-
mæ, nunc in vicos redactæ sunt.

E AQUI,

AQVileiâ, Cæsarum olim sede, funditus eversa, Veneciæ vicinæ creverunt. In Aphrica, Carthagine solo æquata, nunc TVNETA, trans lacum habitatur. In Ægypto, Alexandriâ olim populosissimâ, nunc magnâ ex parte desertâ, ALCAIRUM floret: In oriente, Antiochiâ, Babilone, & plurimis alijs vastatis, sola ex antiquis Asiæ urbibus DAMASCVS floret.

τὸ δὲ ἐπ' ἐμεῦ ἦν μεγάλα, πρῶτον ἦν σμικρὰ.

Quæ mea ætate [vixit autem Herodotus annis ante Christum 450] erant magna, prius parua fuerunt.

Sic quæ nostrâ state florent in hoc litore Baltico, vrbes magnæ, & frequentiâ hominum, commercijs multarum gentium, ac edificijs splendidis ornata, ante 400 annos adhuc parua oppida fuerunt.

LV Beca enim A.C. 1142. primùm hoc loco inter UVacensiam & Dravum condita est.

Rostochium 1160. solum collem D. Petri complexa, duobus UVarnovij brachijs cingebatur.

Sundium

Sundium 1310. à Iarimaro Duce Ru-
gia fundata.

RIGA Livoniae, 1200.

Revalia, 1223.

LIPSIa, 1121 fuit pagus donatus
Episcopo Mersburgensi.

Dresda longe post fuit oppidulum Epi-
scopi Misnensis.

Brunsviga A.C. s67 primum incho-
ta, deinceps paulatim plurium urbium ac-
cessione aucta est.

Hamburgum, Brema, tempore Caroli
Magni exigua oppida fuerunt.

Dantiscum, ante 300 annos primum
hoc loco ad Motlavam condi cœpit. Quæ
nunc tantum alias inter caput extulit
urbes.

αὐτὸς ἀνθρώπων οὐκ ἐπίσταται ἐν δα-
μόνις ὁ δαμῶν ἢ τοῦ αὐτοῦ
πλευσῶν.

Sciens igitur humanam felicitatem
nequaquam in vno
statu manere.

Constat enim, æternâ positumq; lege
 est, vt constet genitura nihil. Minuta, ma-
 gna, summâ & ima respice, perenne sub
 polo nihil: Ideo Ovidius, Chronicon suum,
 quo, primâ ab origine mundi ad sua perpe-
 tuum deducit tempora carmen, META-
 MORPHOSIN nominat, cuius ratio-
 nem, non procul à fine his versibus reddere
 voluisse, videtur, qui ad hunc Herodoti lo-
 cum illustrandum adhibeantur.

Sic omnia verti
 Cernimus, atq; alias assumere robora
 gentes,
 Concidere has, sic magna fuit censuq; vi-
 risq;
 Perq; decem potuit tantum dare sanguinis
 annos,
 Nunc humiles veteres tantummodo Troia
 ruinas,
 Et pro diuitijs tumulos ostendit avorum.
 Clara fuit Sparte, magnæ viguere Mycenæ.
 Nec non & Cecropis, nec non Amphionis
 arces,
 Vile solum Sparta est, altæ cecidère My-
 cenæ.
 Oedipodionæ quid sunt nisi nomina The-
 be,

Quid

Quid Pandionis restant nisi nomen A-
thenæ?

Nunc quoq; Dardaniam fama est consurge-
re Roman.

Hæc civitatum & omnium rerum
humanarum instabilitas, ad monet nos de
modestiâ, & de eternâ CIVItate
te, in cælis manente, maiori
cura & studio ex-
quirenda.

E 3

K 5010

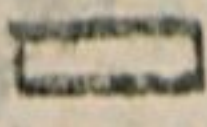
κροῖσθ' ἢν λυδ' ὁσ' μὲν τὸ
 γένος

Hactenus Exordium.

Sequitur

HISTORIA
 CROESI LY-
 DORVM REGIS,

ui primus ex Barbaris bellum
 Græcis civitatibus in Asia intuo-
 lit, easq; in servitutem redegit.
 Orditur autem a Natalibus seu
 Maioribus Croesi, & antecedentibus in
 Regno Lydorum Regibus Heraclidis,

Lydi, vel à filio Mizraim, ne-
 pote Cham, Gen. x. vel a Lydo filio Aty-
 os, cuius paulò post meminisse. Situs LYDIA,
 & metropolis illius SARDIVM, & vici-
 narum in littore gentium & urbium Græ-
 carum, Ionum, Eolensium, & Dorica-
 rum.

rum, in Tabulâ Græciæ Nicolai Sophiani,
cui Asia minor adiuncta est, aspiciatur.

Τύραννος ἢ ἑθνέωρ. Herodoto Tyrannus
simpliciter Regem, seu Principem, seu Du-
cem populorum significat. antiquis enim
honestissimæ appellationes Tyranni; ἢ
Sophistæ seu Doctores sapientiæ; ἢ in ec-
clesia, Papæ seu Patris, fuerunt, quæ nunc
proabri loco vulgò abijciuntur.

Ἡ ἑνὸς Ἁλυῦ ποταμοῦ. qui intra
Halym fl. in totâ anteriore Asiâ, versus
Occidentem habitant. Accuratioꝝ autem
Halys fl. ἢ gentium, quas utrinq; alluit,
descriptio, pag. 15. primis aliquot versibus
ἢ τῆς ἱχθ. p. 159. v. 15. 16. recitatur.

μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων. Inter
Syros, h. e. Cappadoces [qui Leucosyri Græ-
cis eo loco appellantur] ab ortu; ἢ Πα-
φλαγones [quorum regio deinde Galatia
dicta est] ab occasu.

Ἡ γὰρ ἐστὶ πόλις] prope celebrem urbem
Sinopen, Diogenis Cynici, ἢ Diphili comi-
ci, patriam.

κατεστέφατο μὲν Ἴωνες] Asiaticos,
quorum in Lydiâ urbes fuerunt, Ephesus,
Colophon, Lebedus, Teus, Clazomene,
Phocæa.

καὶ Αἰολῆες] quorum urbes, Cuma,
Lernessus, Tenus, Pitana, & alia octo.

καὶ Δωρῆες] qui sex civitates, Hali-
carnassum, Cuidum, Coana, & tres in Rho-
do insula tenuerunt. Historiam domitarum
tot Gentium & urbium recitat, p. 30. 31.
usq. ad 35.

Λακωνοειμοῖς] in Peloponneso, soci-
etate sibi adjunxit. pag. 13. 14.

κιμμέριον στέκωμα] Cimmerij, &
persyncopen Cimbri, a Gomer seu Gimer
filio Iaphet, orti existimantur. Sedes ha-
buerunt ad Tanaim, & Borysthenem,
Tauricamq. Chersonesum, ubi nomen Bo-
sphori & oppidi Cimmerij extat. Hi à vi-
cinis Scythijs pulsî, in minorem Asiam &
Lydiam, sub Ardye rege, Cræsi proavo ef-
fusi sunt. pag. proxime sequente tertia v.
45. & p. 22. v. 40. & multo copiosius
μελῶν. p. 117. 118.

κροῖος ἐὸν πρῆσβύτερον] sub proavo
Cræsi, tempore Iosicæ regis Iuda.

Ἰδε

Ἡδὲ ἰν γερμονίη] *Vetustiores Lydiae Re-*
ges ex Heraclidis, qui in Candaule filio
Myrsi, à Gyge interfecto, desierunt. Her-
cules enim, cum latrones Cercopas, seu Per-
peros fratres [unde verbum περιπερευετου,
quo Paulus 1. Cor. 13. utitur, ἡ ἀγάπη ἔ
περιπερευετου, Caritas non dolose alijs in-
sidiatur] ex Lydia sustulisset: [à quibus
Proverbia, κερκώσωρ ἀγορὰ, &, Cave,
ne in Melampyrum incidas, extiterunt:]
præmij loco, Omphalem formosissimam,
Iardani Lydiae regis, seu ancillam, ut He-
rodotus, seu si iam, ut alij referunt, acce-
pit, ex qua sequentes Lydiae reges, per an-
nos 500. propagavit.

Iardanus Rex Lydiae.

HERCVLES—OMPHALE

ALCÆVS

Belus

Ninus

ARGON primus ex Heraclidis
Rex Lydorum.

Ε 5

αωδ-

ἄπογονοὶ Λύδῃ τῆς Ἀτυοῦς]

Manes

|

Atys

Lydus, Tyrrenus coloniam Lydorum
in Italiam duxit, & mari Tyrrenico nomen
dedit, pag. 30. versu 46, & p. 21.

Τύρρανι & Σαργείω. metropolis & sea-
dis Regnum Lydia, ad cuius incolae Iohanne-
nes Evangelista & Apostolus postea Episto-
lam scripsit. Apoc. 3. urbem mediam Pa-
Etolus Χυσοφός & perluit, qui in Herminum
desertur. descriptio urbis & arcis vberior
infra fol. 18 extat.

Μέων καλεῖται &] unde Homerus
Meonides vocatus. Aspice Meoniden, à quo
ceu fonte perenni

Vatum Pierijs ora rigantur aquis.

Et sua riserunt secula Meoniden.

ἔπι τῆς ἀφθέρτης] Horum cura & tutela
commisisti. 17. B.

ὃς καὶ πικρὸν ἔχειν βαλκόνιον ἄνδρα
ὡλοῖτ' ἐπιτῆς ἀφθέρτης ἢ τόσα μέμλε.
cui populi commisisti & tantae res cura sunt.

ἄρξαι.

ἀρξάντες ἐπὶ δύο καὶ εἴκοσι γυναι-
 κας ἀνδρῶν, ἕτερά πεντή τε καὶ πεντακόσια]
 ab Hercule, qui expeditioni Argonautica
 circa A.M. 2750 suscepta interfuit, usq[ue]
 ad Candaulum interfectum, & Gygis ini-
 tium A.M. 3254. sunt anni 504.

Viginti duae aetates hominum sunt an-
 ni 505. Ergo una aetas continet annos 23.
 Nestor igitur qui tres hominum aetates
 vixit, septuagesimum annum attingit.

CANDAVLES

Aut regem, aut Fatuum, &
 saepe utrunq[ue].

ἐνόμιζε οἱ εἶνα γυναικὰ καλλίστην] ut
 quisque sponsus aut Iuuenis maritus fa-
 tuus, suam omnium formosissimam & op-
 timā, & ipsam Penelopen iudicat: καλλίστη
 καὶ τὸ ἐγὼ τὰ μὴ καλὰ, καλὰ πέφανται:
 & alioquin Res est Forma fugax. Quis sa-
 piens bono confidat fragili. Florem decoris
 singuli carpunt dies. Εὐλατῶν δὲ τὸ δ' ὄψιν,
 ὄψιν εὐμορφία. Ἄλλ' αἰ ἕτεροι τέρπεισι τοὺς
 ξυμνεύεται, Εὐρίπ. Ἄισθ.

τύχης

γύμνη ἀρεσκόμωθ μάλισα] *De*
Frñeschencē, apud Fridericum I I I. Imp.
Ut quisvis Rex & princeps assentatorem
habet, cujus familiaritate inprimis dele-
Etatur. Abbas Monachum, à quo regis-
tur.

Considerentur autem, in hac bellissi-
mē composita Narratione, Sex Noēmata
insignia, arctissimē inter se stipata.

1. ἄνω γὰρ κωνδαύλη γενέσθι κακῶς.
Sic à Deo decretum fuit, ut ita fieri oport-
uerit, infra καλλιόπ. ὅτι δεῖ γένεσθι ἐκ τοῦ
δεῦ ἀμύχανον ἀποστρέψαι ἀνθρώπων, εἰ μαρ-
μύλον τῶ κακῶν βυλευμάτων, κακὰς ἀ-
μοιβὰς δεῖ καρπῶσθι βροτοῦς. Iratus ad
pœnam si quos Deus irabit, Eripere memo-
rem talibus prius solet, &c.

2. ὅτα γὰρ τυγχάνει ἀπιστότερα ὀφ-
 θαλμῶν] ὄου, ὠτός *auris.* *Plus valet*
oculatus testis unus, quam auriti decem.

3. ἄμα δὲ κισῶνι ἐκδυομύω] *Mulier*
cum veste exiit pudorem. ὅτωσθι ἐνίοι τῶ
 νέων, ἄμα τῶ πῶ παιδικῶν ἰμάλιον ἀπο-
 θεῶσθι, σωμαποθέμενοι τὸ αἰδέσθι καὶ φο-
 βῆσθι, ἐυθὺς ἐμπίμπλαντας φη ἀναγω-
 γίως. *Sic adolescentes quidam, cum puerili*
veste

veste, pudorem & metum deponentes, statim dissolutione morum & contumaciâ implentur, juxta Plutarchum.

4. πάλαι τὰ καλὰ διέτριπται, ἐκ τῶν μαθητῶν δ' ἔτι. Æschines, Ideo pueri ediscimus veterum sapientum sententias, ut viri facti, in maximarum rerum deliberationibus, his utamur.

5. τίνα σκοπεύειν τὰ ἑαυτῶν. Quæ sua sunt inspicere, contra curiositatem & πολυπραγμοσύνην, Was dich nicht brendet/ das blase nicht.

Cum tua per videas oculis mala lippus invenit,

Cur in amicorum vitijs tam cernis acutum.

Sed LAMIA foris oculata, domi Talpa est. in Moral.

6. Σέο δέομαι μὴ δέωδ' ἀνόμων] Ab amicis pia & justa petenda. Alioqui gratificandum eis μετρί βώμων ἢ νόμων. Sed Plut. pag. 380.

Agésilais commendat amicitiam, εἰ δ' ἄδιναι, Ἐμὴ ἄφες, πάντως δ' ἄφες

μαθῶσα δὲ τὸ ποιεῖν] Mavult fœmina videre, quam videri. Tertul. de Virginib. pag: 111,

ἢ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνόν] in his urbis multo Barbariores sumus, Vbi Fœmina & viri ferè nudi, in publicis balneis conveni-

conveniunt & mixti sedent, pube tantum
fronde quercina vel linteo tecta. Quod si
audivisset Herodotus, haud dubie velut
rem prodigiosam & abominandam, sine
etiam historia intexisset.

Μὴ μὴ ἀναγκασθῆναι ἑμῶν, ne necessario
ipsum oporteret talem electionem diju-
dicare, vel alterutrum subire.

Adolescentes ad hanc Herodoti histo-
riam, insignem Platonis narrationem, ex
πολιτεῶν β. pag. 382. de ANULO GY-
GIS adjungant. τὸ γὰρ φάσι εἶναι μὲν προ-
μύθεον ἀκτείνοντα παρὰ τῶν τότε λυθίας ἀρ-
χόντων. ὁ μὲν δὲ πολλὰ γενόμενος καὶ σει-
μῶν, ἔσθλα καὶ γῆρας, καὶ γενεῶν χάσμα
κατὰ τὸν τόπον ἔνεμνον ἰδόντα δὲ καὶ θαυ-
μάσαστα, καταβῆναι, καὶ ἰδεῖν ἄλλα τε δὴ
ἃ μυθολογεῖσι θαυμαστά, καὶ ἵππων χαλκῶν
κοῖλον, θυρίδας ἔχοντα, καθ' ἃς ἐγκύψαντα,
ἰδεῖν ἐνόντα νεκρῶν, ὡς φανεῶν, μείζων δὲ
κατ' ἀνδρωπῶν. τῶτον δὲ καὶ μὲν ἑμῶν
περὶ δὲ τῆ χειρὶ χρυσῶν δακτύλιον φέρειν,
ὅν περιελόμονον ἐκβῆναι. συλλογῆς δὲ γε-
νομένη τοῖς ποιμασίην εἰσδόντων ἵν' ἀγα-
γελλοίην κατὰ μύθεον, τῶν βασιλέων τὰ περὶ
τὰ ποιμνία, ἀφικέσθαι καὶ ἐκείνων, ἔχοντες
τὸν δακτύλιον. καθίμενον οὖν μετὰ τῶν
ἄλλων

ἄλλω, τυχῶν πῶ σφειδόνω τῆ δακτυλίσ
 περιγαγόντα πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὸ εἶσω καὶ
 χεῖρας. τότε δὲ γενόμενος, ἀφῆκε αὐτὸν
 γενέσθαι τοῖς παρακαθημένοις, καὶ διαλέ-
 γεσθαι ὡς περὶ οἰχομένους, καὶ τὸν, δαυμά-
 ρειν πρὸς καὶ πάλιν ἐπιφιλανθῶντα τὸν δα-
 κτύλιον, σρέψαι ἔξω πῶ σφειδόνω, καὶ
 σρέψαντα, φανεροῦ γενέσθαι, καὶ τῆτο ἕνα-
 ῖσαντα, ἀποπειράσθαι τῆ δακτυλίσ, εἰ ταύ-
 τω ἔχει πῶ δάωμιρ, καὶ αὐτῶς οὕτω
 συμβαίνει, σρέφονα μὲν εἶσω πῶ σφειδόν-
 ω, ἀδῆλω γίνεσθαι, ἔξω δὲ, δῆλω. αἰδιό-
 μοιρον δὲ, εὐθύς διαπράξασθαι τῆν ἀγγέλων
 γενέσθαι τῆν περὶ τὸν βασιλέα. ἔλθόντα δὲ,
 καὶ πῶ γυναικα αὐτοὶ μοιχέυσαντα, μετ'
 ἐκείνης ἐπιδέμονοι τῶ βασιλεῖ, ἀποκτε-
 ναι, καὶ πῶ ἀρχὴν καταχθῆν. *Quam nar-*
rationem his verbis Cic. in Off. conuertit.
Hinc ille GYGES induitur à Platone,
qui cum terra discessisset magnis quibus-
dam imbribus, in illum hiatus descendit,
aneumq; equum (ut ferunt fabulæ,) anis-
advertit, cuius in lateribus fores essent,
quibus apertis, hominis mortui corpus ui-
dit magnitudine inusitatâ, anulumq; au-
reum in digito, quem ut detraxit atq;
induit (erat autem regius Pastor.)

Tunc

Tum in concilium pastorum se recepit, ibi cum palam eius annuli ad palmam conuerterat à nullo videbatur, ipse autem omnia uidebat. Idem rursus uidebatur cum in locum annulum inuerterat. Itaq; hac opportunitate annuli usus, reginae suprum intulit, eadq; adutrice regem dominum interemit: sustulit, quos obstare arbitrabatur. Nec in his facinoribus eum quisquam uidere potuit. Sic repente annuli beneficio rex exortus est Lydiae. Hunc igitur ipsum annulum si habeat sapiens, nihil plus sibi licere putet peccare, quam si non haberet. Honestas enim bonis uiris, non occulta quaeruntur. $\omega\omicron\lambda\iota\tau. \pi\omicron\iota\kappa\tau\epsilon\omicron\rho\tau\acute{\alpha} \delta\iota\kappa\alpha\iota \acute{\epsilon}\alpha\rho\tau \acute{\epsilon}\chi\eta \tau\omicron\rho \tau\acute{\upsilon}\gamma\delta \delta\alpha\kappa\tau\acute{\upsilon}\lambda\iota\omicron\rho.$ Cæpit autem regnare G Y G E S, anno mundi 3254. anno ante Christum natum, 708, ante Croesum à Cyro captum 170. anno 4 post mortem Romuli, tempore Manassis regis Inda.

Ἀρχίλοχος ὁ πάριος, ex Paro insulâ Naxo & Amorgo vicinâ, & candido marmore clarâ, oriundus. Archilochum proprio rabies armauit Iambo [ab ἰάπτω conuicior, incesso.] Mibi liber Iambus, Tina Eta Lycambeo sanguine tela dabit. nam Lycambem socerum ad restis adegit, & propter

ter

pter mordacitatem, à Lacedæmonijs urbe
ejectus est, unde Carmen Archilochicum,
de quo Diomedes, p. 159. Epitaphium.

Αρχιλόχου τὸ δὲ σῆμα τῶν ἑλυσῶντας -
ἀμβρα

Ἦγαγε Μαιονίδῃ μῦσα χαριζομένη.

ἔς τὸν πεμπτόν ἀπόγονον] in Cræsum
quintum à Gyge, seu abnepotem Gygis.

ἀλλ' ὅσα μὲν ἀργύρεα ἀναθήματα ὄσιον
οἱ πλεῖστα] Sed cum alia plurima ex argen-
to ipsius donaria sunt,

κορινθίων δημοσίου] In Corinthiorum sa-
cello, seu capella, ut nunc loquimur.

τρίκοντα τάλαντα] Si proportio auri
ad argentum duo decupla est, & argenti
talentum Atticum 600. coronatos valet
duas auri, Tinas seu ducenta millia corona-
torum, hi crateres valuerunt.

κυφέλης τῆς ἡτίονος] cuius famili-
am, & natiuitatis ac pueritiæ & regni
historiam in Terpsich, p. 167. copiosè He-
rodotus recenset. Fuit Pater Periandri,
principis Corinthiorum, unius ex septem
Sapientibus Græciæ, ad quem Arion Del-
phino vectus peruenit. Theognis:

ὡς κυφέλιζον Ζεὺς ὀλέσειε γῆ.

F

utinam

Utinam totum genus Tyrannicum, quod
Cypselum imitatur, Deus perdat.

Amphion Echecra-
Bacchiades, tes.

Labda, — Eëtion

Clauda. |

CYPSELVS, tyrannus Corinthi.

PERiander, unus ex VII sa-
pientibus.

μετὰ Μιδῆν τὸν γοργιδίῳ] De Midâ Re-
ge Phrygiæ Ovidius lib. XI. Metamorph.
De Nodo Gordio, per Alexandrum soluto,
Arrianus, sine libri primi, & initio se-
cundi legatur.

Ἰσὲ βαλεῖς Μίλητον] Cariae metropo-
lin, sed Ionum coloniam vetustissimam, à
Neleo Codri filio, circa A. M. 2900 con-
ditam, duodecim miliaribus Germ. infrâ
Ephesum, versus meridiem sitam, quæ ab
Alyatte, Cræsi patre, obsessa, & Cyri Persæ
amica & socia, post aliquot annos, duce A-
ristago-

ristagora, rebellis Persis, à Dario Hystaspis capta & solo equata est. Instauratam Alexander Magnus expugnauit. Patria fuit Thaletis Mathematici, Phocylidis Gnomologi, Anaximandri & Anaximenis Physicorum, & Hecatæi historici. Fit ejus mentio, Act. 20.

Ἰωάννης ἐκ Σμύρνης] cuius in nouo Testamento Ioannes Apostolus meminit, qui Epistolam ad Smyrneos, & in eâ, illustrenz hanc sententiam scripsit: Esto fidelis usq; ad mortem, & dabo tibi coronam uitæ, Apocalyp. 2.

Sita fuit in littore Asia, inter Clazomenas & Phocæam, non procul infra Hermi fl. ostium. de origine Smyrnæ & mutationibus crebris Strabo lib. 14. & Herodotus infra fol: 32. legatur.

p. 437.

445.

Pulsi enim Smyrnæi ab Æolibus, Colophonem fugerunt. à quibus aduti, patriam receperunt, & ab Æolibus a pulsi, omnibus adjuncti sunt. Vrbs à Lydis eversa, in vici formâ redacta annis 300 fuit. donec ab Antigono & Lysimacho instaurata est.

Et Apostolorum temporibus, Et postea cum Polycarpus in eâ episcopus esset, florentissima fuit, Et hodie superest, à Turcis Ismir nominata.

Κολοφῶν [το ἄστυ εἶλερ] quod olim ita copijs navalibus Et Equitatu floruit, ut bellis exortis semper ea pars vinceret, quæ Colophoniorum equitum auxilijs vteretur, vnde prouerbium, Colophonens operi addidit, ductum est. Patria fuit Homeri. Cicero pro Archiâ, Homerum Colophonij civem esse dicunt suum, Et Phoenicis [quem Athenæus lib. 12 citat] Et Mimnermi poëtæ Et Xenophanis Physici.

ARDYS, proavus Croesi: cæpit A. M. 3292. tempore Manasse Et Iosia regum Iuda.

Πριενεῖα εἶλε] cis Mæandrum fl. non procul ab Epheso versus ortum sita est. Priene patria Biantis, vnius sex septem sapientibus.

Κιμμέριοι [de quibus paulò ante diximus] ἦσαν ἡδέων ὑπὸ Σκυθῶν Ἰζαवासάντες ex suis sedibus seu habitationibus consuetis ad Tanaim Et Mæotida Et Cimmerium Bosphorum à Scytis pulsî, partim in Asiam, partim fortassè ad hanc littoris Balthici

Balthici oram, in Cimbricam Chersonesum
peruenerunt. Scythiæ Europeæ limites
sunt, ab occasu, Vistula fl. Dantiscum al-
luens; à meridie, Danubius; ab ortu, Ta-
nais. Chorographiam Scythiæ & veterum
Scytharum historiam, prolixè & accuratè
Herodotus μελπομ. persecutus est.

ALYATTES, pater Cræsi, cæpit
regnare in Lydiâ, cum Iechoniâ & Sede-
chiâ Iudæorum regibus, A.M. 3353, cuius
tempore Ierosolyma à Nabugdonosore cap-
ta, & Iudæi in exilium Babylonicum ab-
ducti sunt.

Alyattes Rex Lydorum

CROESVS	Pantaleon	Filia, nupta
ex Caricâ	ex Ionicâ	Melani E-
matre na-	matre	phesio.
tus.	Interfectus à Cræ-	
	Jo, infr. f. 20.	Pindarus
	V. 28. 29.	cui primo
		Cræsus bellum
		infert fol. 5.

ΕΥΤΟ ΚΥΑΞΑΡΗ ΤΩ ΔΗΙΟΚΕΩ ΑΠΟΓΟΝΩ
F 3 ΕΠΟΛΕ-

ἔπολέμησε] de quibus infra Herodotus pag. 21. 22. copiosius differet.

Deioces.

|

Phraortes.

|

Cyaxares, cuius tempore Scythæ

|

Asiam pervagati sunt.

Astyages Medorum Rex.

|

Mandane filia.

|

CYRUS Rex Persarum.

Σμύρῳ πῶς ὑπὸ Κολοφῶν κτισθῆσαι] infra Clione Herodoti pag. 32. & apud Strabonem. lib. 14. p. 437.

ἔκ Κλαζομῶνας ἐσέβαλε] patriam Anaxagoræ Physici, quem Pericles, & Euripides poeta, præceptorem habuerunt.

ἔσφατένετο δὲ ὑπὸ σφίγγων] educebat exercitum seu milites ad cantum Fissularum.

Est mihi disparib. septem compacta cicatis.

Fistula, Eine kleine Orget / oder ein Positiff. inter ἔμπνευσα ὄργανα describitur a Iulio Polluce lib. 4. cap. 9.

sicut

sicut πυκτίδες, inter κρομόμωνα Tibiarum
genera & Harmoniæ varia cap. 10.

ἀυλῶ γυναικεία τε καὶ ἀνδρεία] Tibia-
rum, quæ partim virilem & gravem, par-
tim acutum & suaviozem sonum edebant.

ὥστε ἔω' ἔδρα μὴ εἶναι ἔργον] ut non
esset operæ præcium sedere exercitum.

περίωνδρον τὸν κυφέλα] Corinthi Prin-
cipem, unum ex septem sapientibus, cuius
dictum, μελέτη τὸ πᾶν, celebratur [Is
namq; solus rei gerendæ est efficax, Medi-
tatur omne qui prius negotium.]

Eëtion — Labda, ex Bacchiadis,
Cænides. | Clauda.

Procles Epi- CYPSELVS, Corinthi
dauri princeps. tyrannus. p. 167.

Melissa, a ma- — PERiander, ad quem
rito interfecta. | ARion, delphino re-
ctus, enata vit.

Lycophron

93, 94.

π

δρακου

88 EXORDIUM.

Θρασύβλω τῷ τότε μιλίτῃ τυραν-
νεύοντι] qui Periandro, per legatum de ra-
tione stabiliendæ tyrannidis sciscitante, ex-
tantes in segetibus spicas decussit. τριψιχ.
pag. 168.

Ἀπόστολῳ] non quilibet nuncius, sed
legatus missus cum certis mandatis, quem
postea nominat κήρυκα. à præterito medio
verbi ἀποστέλλω, ἀπέστολα. Vox in novo
Testamento usitatissima.

τὸν λεῶν τετρηῶν, populum adflictum
esse.

τῷ δὲ (περιάνδρῳ) λέγουσι κορίνθιοι.

Occasione mentionis Periandri, paulò
ante facta, inserit ARIONIS citharædi
sive historiam, sive Fabulam: quæ, divi-
nitus servari & mirandis modis protegi,
ac ex periculis eripi viros virtute & do-
ctrinâ præstantes, admonet. Fuerunt au-
tem apud antiquos ijdem, viri docti, Philo-
sophi, Poætæ & Musici, qui DEORUM &
præstantium principum Laudes, & doctri-
nam de naturâ rerum & virtutum omni-
um officijs carmine comprehensam, ad
Citharam, Lyram, vel alia Instrumenta
musica, accinuerunt, ut David, Orpheus,
Pindarus

Pindarus, Simonides. Ex hoc genere Musicorum Arion fuit.

Ἀρίωνα τὸν κηθυμναῖον, ex Lesbo.

ἔπι ταύραρον, Laconica promontorium,

Διδυχαμβορ] ὕμνον ἐς Διόνυσον ἐκ δ' ὕδωρ
 ἔλθοντα, ἐκ τῆς κηθυμναίας γαστρὸς
 καὶ τοῦ μηροῦ τοῦ Διὸς. Hymnum in laudes
 Bacchi, ex duabus ianuis, ex alio matris,
 & femore Iouis egressi.

Διδυχα enim biforem seu bivalvem significat, quod de sabis & conchis usurpatur. Hinc Bacchi cognomen, vel quod bis natus. vel quod vinum σῶμα facit διδυχαρον quod ebrj arcana non contineant.

Eodem modo Hymni appellati, qui in Bacchum scriberentur pleni licentia & audacie fingendarum rerum & vocum novarum. Unde adverbium διδυχαμβικῶς .i.e. Dithyrambicorum poetarum more, aut dithyrambicâ audaciâ & licentiâ; ut apud Demetrium Phalereum, ἀπείθεον καὶ σώθεθα ὀνόματα, & τὰ διδυχαμβικῶς συκείμενα. Sic Horat. 4 Car. Od. 2. seu per audaces nova dithyrambos verba devoluit. Sed & apud Eustathium legimus

F 5 διδυχαμ

διθυραμβικῶν δράσας. Et in Cratylo Platōnis διθυραμβῶδες ὄνομα. Sic Eustathius ait διθυραμβῶδες vocare lapides ossa terræ. Item substantiue nonnūq; τὸ διθυραμβῶδες in flatum genus dicendi significat: seu ampullas quasdam verborum ditbyrambicas. I. Caesar Scaliger Ditbyrambum dictum putat a διὰ δύσας ἀμειβῶν aut ἀμα ἰῶν. Alij curiosius a Nymphis excogitatam acclamationem parturienti cœxæ Iouis λῦθη γάμμα. Et erat stylus tumidus, atq; ut ille ait, plenus Deo, plenus numerorum, plenus compositarum vocum, quas ampullas et sesquipedalia verba Satyrici nostri appellant, qualia Hegesander.

Οφθαλμοπασιδα, συνεκτα πύρολιαι
 Σακκογενεότροφοι ἢ λοπαδασταγιδας.
 ΠΙΣΕΥΟΝΤΑ fidentem, non simpliciter
 assentientem et credentem, sed confidentem. Ein vertrauen vff einen sehen. Sic Paulus verbum πισεῖν in articulo Iustificationis usurpat. Quod autem Arioni accidit, ut ab ijs, quibus præcipue fidebat, turpissime falleretur, idem singulis accidit. Ideo Antigonus sacerdotem alebat, qui regem aduersus amicos defendi quotidie precaretur. Quos credis fidos effuge, tutus eris.

σῶνεν-

σώεντα τῶτο, λίσσεσθ] *Intelligentem
hoc, supplicem factum esse.*

ἐπιβδλέειν, τὸν ἄριονα ἐκβάλλοντα,
ἐχειν τὰ χήματα] *Insidiatos esse, seu in-
sidiose deliberasse, de Arione ex navi eij-
ciendo, & pecunijs illius obtinendis.*

ἀπειληθέντα δὲ] *minis ad desperatio-
nem vite adactum.*

ἐδωλίοισι] *foris, seu transiris.*

ἐνδύτα πᾶσαν τιῶ σκεύειν] *coronam
lauream & vestem purpuream.*

*Ille metu pavidus, mortem non deprecor,
inquit:*

Sed liceat sumat à pauca referre lyrâ.

*Dant veniam, ridentq̄ moram, capit ille
(coronam,*

Quæ posset crines Phœbe decere tuos:

Induit & Tyrio distinctam murice pallam:

Reddidit ic̄ta suos pollice chorda sonos.

*Protinus in medias ornatus desilit un-
das. &c.*

lib. 2. Fastorum Ovidij.

νόμον

Νόμον τὸν ὄρθιον] quòd voce alacri
 erectâ, intentissimâ, & sublatâ seu μεγά-
 λως ὑπεταμύνη cantaretur. Ita Homerus
 ὄρθια ἀνείη, ubi ὄρθια adverbialiter, sicut
 μακρὰ & δεξία (pro quo idem etiam μα-
 κρὸν ἀνείη dicit) Ἰλ. λ. ἐνθα σάσ' ἦύσε θεὰ
 μέγατε δεινόντε, ορθί ἀχαοῖσι, intentâ &
 sublatâ voce, ὑπεταμύνης μεγάλως, ut
 Scholiastes exponit.

Eundem locum enarrans Eusta-
 thius annotat ὄρθια dici Atticè pro ὄρθιον,
 ac ἐξημνέυεσθαι per præcedentia duo μέγατε
 δεινόντε quibus subjungit, τοῖσθ' γὰρ ὁ
 παρὰ τοῖς μουσικοῖς ὄρθιόν νόμον, ἢ γὰρ
 τῶσθ' ἐκείνθ' ὠδήσῃς πόλεμον ἐρεδι-
 σικός. Τιμόθεθ' οὖν ὄρθιον ἄσας, τοσούτῃ
 τὸν Αλέξανδρον ἄρεθ' ἔωλησεν, ὡς εἰς τὰ
 ὄπλα εὐθύς ἐκείνον ἀναπῆλθῃσαι. Similiter
 Aristophanis scholiastes ex Homericò illo
 loco tradit, ὄρθιον esse αὐλητικὸν νόμον, οὐ-
 τω καλεῖσθαι, διὰ τὸ εἶναι εὐτόνον καὶ ἀ-
 νάτασιν ἔχειν.

Non dubito autem, Νόμον ὄρθιον esse
 modum DORIVM, cum eximiâ & gene-
 rosâ alacritate singularem gravitatem
 καὶ δεινότητά πρæ se ferentem, ut in mu-
 setâ Iosquini, Qui habitat in adjutorio al-
 tissimi

tiſſimi, Item, *Veni ſancte Spiritus*, & in
Germanicâ cantione, *Chriſt ſag in todtes*
banden. ac de modis Harmoniæ Muſicæ,
Dorio, Phrygio, Lydio, Maxolydio, Æo-
lio & plagis, in libello de Muſicâ dixi-
mus.

τοῦ δὲ Δελφίνου] Delphinorum huma-
nam ſοφγῶν erga ſοboleμ, & φιλανθρωπικῶν
ſeu amorem erga homines ſingularem Op-
pianicus ἀλιθῶν. lib. 1. & 5. prolixè &
ſplendidè illuſtrat.

Sed cūm clamatus Delphin, ſtat littora ju-
xta,

Demulcētque caput iuvenis, dorſūmque
ntaantis

Infilit, exceptum piſcis quocunq; jubebat,
Veclabat puerum latus: jubet ire per al-
tum,

Obſequitur: portus geſit ſulcare paten-
tes,

Per portum vebitur: cupiat ſi littora jux-
ta,

Annuīt & chari pueri præcepta capeſſit.
Mollis equus flexis non tantum paret ha-
benis,

Nec canis aſſuetus tantum venantibus
audit,

Quan-

Quantum nec freno Delphin, nec tractus
habenis, &c.

Περίωνος δὲ] Qui tunc septem sapientes ex totâ Græcia convocatos hospitio exceperat, Plutarchus symposio pag. 118 Moralium.

ἀνακῶε δ' ἔχει) ἐπιμελῶε.
τελευτήσαντ' δὲ Ἀλυάττω.

CROESVS Lydorum Rex V. cuius Genealogiam, ab avunculo Gyge repetitam, hactenus recensuit.

πρώτοις ἐπεθίκατο Εφεσίοισι] Primus bello aggressus est EPHESIOS. quorum vrbs & Dianæ templum, ab Epheso, Caystri filio, primum fundata; deinde ab Androclo, Codri regis Atheniensium filio, deducit in eam coloniâ Ionum, occupata est circa A. M. 2900. Quam Croesus oppugnauit. Sed hæc circa Alexandri Magni obitum, maris eluvione submersa, & nova vrbs ad montem Pionem à Lysimacho condita est, quæ Pauli tempore floruit, & ecclesiæ a Paulo collectæ hospitium præbuit. Act. 18. 19. 20. Apocaly. 2.

ὁ νεθεσσυ τῶ πόλι] de consilio Pindari, principis Ephesi, cuius avunculus erat CROESUS. Ælian. lib. 3. p. 21.

Alyattes

Alyattes

Filia nupta Mela-
ni Ephesio.

Cræsus.

Pindarus.

τῆ Ἀρτέμιδι] Magnæ Ephesiorum Διῶ
ANÆ, Act. 19.

ἐπιὰ σάδριοι] parvum miliare Italicum, seu unus quadrans Germanici.

ἢ μέρει ἐκάστοις] per vices singulis.
Coloss. 2. Nemo vos iudicet in cibo, potu,
ἢ μέρει ἑορτῆς, aut vicibus dierum festo-
rum.

ἄλλοισι ἄλλῶς αἰτίαις] ut Gallus in
Gallinas insilit, ut eas subigat; ita tyranni
vicinis civitatibus liberis insidiantur, ut
eas opprimant. Demosth.

Βίχλια τὸν Πριηνέα] Priene, propin-
qua Epheso ad Meandrum.

Πιθηκῶν τὸν Μιτυλιώϊον] ex Insula
Lesbo. ambos ex numero VII sapientum.

ἄρῶμενοι] precantes à Dijs, optantes,
ἄρῶμαι.

τοῦ ἐπιλόγου] hac subjectione, perora-
tione.

Λυδοί, Φρύγες, Μυσοί] Regiones & Gen-
tes Cræso subditæ, in Asiæ tabulâ, oculis
subiectæ, conspiciantur.

πρὸ=

περίωνδρον δὲ] Qui tunc septem sapi-
entes ex tota Græciâ convocatos hospitio
exceperat, Plutarchus Symposio pag. 118
Moralium.

ἀνακῶε, δ' ἔχει) ἐπιμελῶε.
τελευτήσαντ' ὁ δὲ Ἀλυάττω.

CROESVS Lydorum Rex V. cui-
us Genealogiam ab abauo Gyge repetitam
hactenus recensuit.

πρώτοις ἐπεθήκατο Εφεσίοισι] Pri-
mos bello aggressus est EPHESIOS.
quorum vrbs ἔστι Dianæ templum, ab E-
pheso, Caystri filio, primùm fundata; de-
inde ab Androclo, Codri regis Atheniensium
filio, deducτὰ in eam coloniὰ Ionum, occu-
pata est circa A. M. 2900. Quam Croe-
sus oppugnavit. Sed hæc circa Alexandri
magni obitum, maris eluvione submersa,
ἔστι nova vrbs ad montem Pionem à Lysi-
macho condita est, quæ Pauli tempore flo-
ruit, ἔστι ecclesiæ à Paulo collectæ hospitium
præbuit. Act. 18. 19. 20. Apocaly. 2.
ἀνέθεσαν τὴν πόλιν] de consilio Pindari,
principis Ephesi, cuius avunculus erat
CROESUS. Ælian. lib. 3. p. 21.

Alyattes

προσέπφικτωρδύς Λυδοῖσι) cūm Cræ-
sus has gentes Lydis adquisivisset. κτάο-
μας

καὶ δὲ καὶ Σόλωνο

COLLOQVIUM SOLOONIS
& CROESI gravissimum de vita BE-
ATA, quam Cræsus, vulgi more, amplas
opes, potentiam, voluptates & splendo-
rem Regium esse iudicat. Soloni verò Be-
atus est, qui virtutem, sem Bona animi
cum bona valetudine corporis, felicitate
liberorum, & victu mediocri conjuncta,
usq; ad finem vite retinet, καὶ ἐρ' εὐφραμίᾳ
τελευτᾷ.

CHRISTIANA Beatitudo est in hac
vita habere remissionem peccatorum &
Deum propitium ac opitulatorem propter
Christum. & post mortem liberum ab o-
mnibus malis, Dei conspectu, sapientia, læ-
titia & vita in omni eternitate frui. Beati
quorum remissa sunt iniquitates, & Beati
mortui, qui Domino moriuntur.

Vixit autem S O L O N Athenis
circa A. M. 3380, tempore exilij Iudæo-
rum

Matth. 18
4. Reg. 4.

rum Babylonici. Vitam illius integrè
descripsit Plutarchus quem orta Athenis,
propter sceleratorum crudelitatem, &
Nexos ab æs alienum, seditione, à civibus
rogatum, scribit, LEGES, Senatū &
IUDICIA Atheniensium reformasse, &
Gradus civium, ex censu constituisse. Ini-
tium Νομοθεσίας Solonis fuit Σεισάχθεια.
ne quem necere ob æs alienum liceret, ac
ut usura, ad id tempus debita, omnes re-
mitterentur. ac ipse primus remisit se-
ptem Talenta .i. 200 coronatos. Iussit
singulos cives quotannis Magistratui indi-
care, ex qua arte sibi victum parent.

Ociosos omnibus volentibus accusare
licuit. Qui parentes non nutriebat, Qui
patrimonium vendebat, infamis erat. In-
terfectorum in prælijs liberos publicè a-
tendos sanxit. ac ordine multarum legum
capita Plutarchus pag. 29. 30. recenset.

Romani etiam Legum suarum exem-
plum ab Atheniensibus sumpserunt, annis
130 post Solonem missis legatis, qui incli-
tas Solonis leges describerent, & aliarum
Græciæ civitatum leges, instituta, moresq;
cognoscerent. Livius lib. 3. Vnde LEGES
XII. TABULARUM, fons omnis publici
privatiq; juris, nata.

Jura

Iuramentum Iudicum, à Solone præscriptum, recitatur à Demosthene, in Oratione contra Dimocratem. fol. 510. 511. In fine dicit, leges esse commune Nominis civitatis. Et gravius delinquere, qui leges, quam qui Monetam publicam corrumpit. Elegia Solonis, Non urbem superi cupiunt evertere nostram, extat in Oratione Demosth. περί παραπρεβείας. Historiam Pisistrati infra fol. 11. 12. recitabit. Obijt Solon in Cypro anno ætatis 90.

ἀπεδίμνησε ἕτερά δ' ἕκα] non solum θεῶν ἢ ἀνθρώπων, ut aliarum Gentium sapientiam, leges, doctrinas, formas rerum publicarum, Mores cognosceret, ἡγεμόνη δὲ πατρίδος διδάσκόμην : Verum etiam quia patriam, liberam antea, & legibus à se optimis temperatam, Pisistrati tyrannide opprimi videre non potuit.

μη τινα τῶ νόμων λύσαι] ne quam legem abrogare, abolere cogere tur, Matt. 5. Non veni solvere legem, sed implere.

παρα Ἄμασι] Ægypti regem, in fine Πυθέωνος.

ἄδερ ὑποθωπεύσας] Nihil adulatus
 etsi Æsopus eum præmonuerat, cum Regi-
 bus ἢ ἡκισα, ἢ ἡδισα, loquendum esse.

ἐς τὸτο δὲ, τοι βίᾳ εὐήκοντα, ὡς τὰ πα-
 ρὰ ἡμῶν] Ad hæc, victum mediocrem ha-
 benti (ut nostræ res sunt, seu ut in nostrâ
 urbe aliquis benè vivere, seu florere po-
 test.) Contegit finis vitæ splendidissimas.

ἀπέθανε κάλλισα] Pulcramq̄ petit per
 vulnera mortem. Pro patria summam de-
 cis est profunderè vitam.

ἐτίμησαν μεγάλας] Vide Epitaphium
 Platonis & Periclis. Liberi aluntur publi-
 co sumtu. Ipsius nomen quotannis in Cata-
 logo interfectorum pro patria recitatur.

Cleobis & Bitonis historia à Cicerone
 in fine Tusculanæ primæ in latinum ser-
 monem conversa est.

τὸ δῆλον πᾶν ἐὸν φθονερόν] loquitur
 humano more, ut homines judicant Deum
 dolere, irasci, pœnitere, invidere. Cum hi
 affectus non sint in Deo, ut in nobis, viciosi.
 χαῖρι ὁ θεὸς τοὺς μεγάλους μικροὺς ἢ τὸ ε
 μικροὺς μεγάλους ποιῶν. Gratus Deo lu-
 dus est ex magnis parvos & ex parvis
 magnos! facere, φιλεῖ ὁ θεὸς πάντα τὰ
 ὑπερέχοντα κόλπει. Homo est quoddam
 Deo.

Deorum ludibrium, ut pueri cum molli cera ludunt, quam nunc in hominem, nunc in bestiam, nunc in aliam atq; aliam formam fingunt, de quo fortunæ ludo Seneca inquit:

Ima permutat brevis hora summis,
Irus & est subito qui modo Cræsus erat.
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora lapsis.

Plinius, malignum & breve hoc munus naturæ, quodcumq; datur nobis, nescat lib. 7. 6.

DE ANNO SOLONIS.

Ex Iulio Censorino apparet, vetustissimos Græcos, ante Eudoxi & Metonis Emendationes, annum 360 dierum habuisse: constantem 12 mensibus, quorum singuli 30 dies continebant. Cumq; viderent, uno anno, Solem & Lunam, aliàs duodecies, aliàs tredecies conjungi; alternis annis mensem 30 dierum intercalarunt: cuius ἐμβολίμης μὴνός mentionem Solon hoc loco facit,

Cum autem de Diversis Annorum formis, in Græcia, & apud Romanos usitatis, erudita & utilis commonefactio, nuper publice proposita sit: hortor studiosos, ut eam attentè legant & considerent.

Admonet me hodierna **DIES BISEXTI-**
LIS ut de mirando consilio & beneficio Dei,
 qui certis motuum solis & Luna legibus
 ordinatis, Annorum, mensium & dierum
 spacia definiuit; & de artium philosophi-
 carum, Arithmeticae in primis & Astrono-
 miae, luminum motus & tempora compu-
 tantis necessitate: & de varijs annorum
 formis, apud diuersas gentes olim usitatis,
 & hac commodissimâ **ANNI** descriptione, à
 Iulio Cæsare institutâ, attentius cogitem.
 Nisi enim anni curriculum, & temporum
 discrimina, Dei & Astronomiae beneficio,
 nobis tradita essent: non cogitare mundi i-
 nitia, non exordia & propagationem Ec-
 clesiae, non discrimina religionum, quae pri-
 ma & antiquissima fuerit, & quae postea
 extiterint; non tempora & seriem diui-
 narum patefactionum, promulgatae legis in
 monte Sinai, editarum promissionum, natû
 Messiae: non successiones & ordinem Mo-
 narchiarum: non monumenta rerû in Ec-
 clesiâ aut Imperijs mundi gestarû, deniq; non
 uitae nostrae spacia numerare & distinguere
 possemus. Quanta in omnibus historijs ca-
 ligo, quanta totius vitae barbaries, quanta
 omnium negotiorum, contractuum, pacto-
 rum

rum, iudiciorum, & uitæ humanæ confusio
 esset, si annorum & mensium discrimina &
 calendaria annua non haberemus. Cum
 uerò metæ annorum certæ, sine obseruati-
 one cursus, & interuallis ac spacijs motu-
 um solis & lunæ, constitui & conseruari
 nequeant, & ad compositionem Calendarij
 non solum Arithmetica, & motuum cœlesti-
 um cognitione, uerum etiam multis alijs
 artibus opus sit; manifestum est hæc nostræ
 philosophiæ studia, non inanem & ludicram
 curiositatem, sed Ecclesiæ Dei & toti hu-
 mano generi, necessaria esse.

Inprimis autem consideratione eru-
 ditorum dignæ sunt diuersæ, earumq; ali-
 quæ satis incommode & perplexæ annorū
 formæ, aliæ ex solis, aliæ ex Lunæ, aliæ ex
 utriusq; luminis cursibus deductæ atq; com-
 positæ, quæ ante hanc omnium faciliorā &
 commodissimam anti rationem, à Iulio
 Casare descriptam, apud vetustas gen-
 tes usitatae fuerunt. Cum enim Sol annuo
 cursu orbem suum circumeat diebus 365.
 & quadrante diei fere, seu Ho. 5. M. 49.
 se. 16: ueteres Ægyptij, Persæ & Babylo-
 nij, Annum perpetuo constantē equali nu-
 mero dierum 365 usurparunt sine die in-
 tercalari.

G 4

Nana

Nam quadrantes annuatiim redundantes, post completum Cynicum annum, seu uerentes annos 1460. primum, in vnum redactos annum adiunxerunt. Hac anni forma, condendis motuum caelestium canonibus aptissima, Ptolemeus in Almagesto, & Copernicus etiã nostra aetate usus est. Sed hoc incommodi habet, quod quarto quoq; anno, æquinoctia & solstitia & festa omnia, in sequentẽ diem traducuntur, & intra 728 annos hyberni menses in æstivos, & æstiu in hybernos commutantur, nec ante 1460 annos in pristinas sedes redeunt.

Arabes annum lunarem completentem 12 menses synodicos videl. dies. 354. h: 8. M: 48 retinuerunt. Nam singuli menses Synodici dies 29 h. 12. M: 44 continent. Sed propter neglectas dies epactas, quæ ad lunare annũ additæ Solis periodum complent: intra 16 annos ex hybernis mensibus æstiu & ex æstivis hyberni fiebant.

Ecclesia patrum & Iudæorum, ut ex historia Moysi & Iosephi apparet, anno ex cursu solis Lunæq; composito usa est: cuius principium auxit ♁ ☽ & ☽ equinoctio terno proxima. Vnde deinceps 12 menses lunares numerarunt, quibus Epactas vndecim attribuerunt, vt cum solis periodo congrue-

congruerent. Quarto etiam anno diem ex
4 quadrantibus collectum addiderunt.

Eadem fere Græci anni ratio fuit, cui
singulis Olympiadibus diem ex sex horis,
quibus solis periodus dies 365 superat, in-
tercalarunt. Mensem vero $\epsilon\mu\beta\omicron\lambda\iota\mu\omicron\varsigma$ ex e-
pactis collectum alias secundo, alias tertio
anno ita inferebant, ut $\text{♁} \text{☉} \text{☽}$ ad men-
suum initia, ☉ Solstitium æstiuum, à quo
annū ordiebatur ad mensem $\epsilon\kappa\alpha\tau\omicron\mu\beta\omicron\lambda\iota\omega\nu\alpha$
conueniret. Meminit Herodotus in So-
lonis historia uetustissimi anni Græcorum,
qui cum viderent, dum sol annuo cursu or-
bem suum circumit, Lunam nouam duode-
cies, interdum tredecies oriri: arbitrati
sunt, 12 menses, quibus singulis Egi-
ptiorū more 30 dies tribuerunt ad annum
naturalem conuenire, ☽ alternis annis in-
tegrum mensem 30 dierum intercalarunt.

Sed huius antiquæ ☽ rudioris formæ
emendationes crebræ ☽ multiplices postea
institutæ sunt ex quibus præcipua est
Metonis $\epsilon\upsilon\nu\epsilon\alpha\delta\epsilon\kappa\alpha\tau\eta\sigma\iota\varsigma$ qui, in 19. annos
Lunares, præter diem singulis Olympiadib.
in feri solitum, adhuc septem mensibus [u-
no 29, reliquis 30 dierum] ratione Epacta-
rum distributis, Nouilunia omnia, ☽ æ-
quinotia ac solstitia ad eosdem dies, in qui-

G 5 bus

bus ante 19 annos fuerunt ita exacte restitui docuit, ut non multo plus unâ horâ anticipent. Nam anni solares 19 dies 6939, & h. 18. fere efficiunt. Anni vero Lunares 19 cum 7 mensibus ἐμβολιμοίῃ continent, 235 menses Synodicos h. e. Dies 6939 h. 16 cum dimid. Quare & Iulius Cæsar suo anno numeros Cycli decennoualis, ut Nouiluniorum & plenil: singulis mensibus indices essent, in scribi iussit.

Vnde hodierno die Aurei numeri appellatio in calendarijs hæret: tamen si propter ἑνεαδέκαταξίδια, paulò plus unâ horâ ab integris 19 annis solaribus deficientem, singulis 400 annis, unâ die, atq; ita à Iulij Cæsaris & Augusti ætate amplius quatruiduo pristinas sedes præuertit, sicut in Ecclesiæ Romanæ Calendarijs, quæ Breniarijs præmittuntur, Nouilunia amplius quatruiduo veterem aurei numeri locum præcedere videmus. Sed in Lucheri Calendario, emendato, legitimis Nouiluniorum sedibus, aureorum numerorum notas, singulis mensibus adscriptas videmus.

Veterem Romanum annum Numa ad Græcorum exemplum in 12 menses Lunares distribuit, sed unus dies vel per Imprudentiam,

dentiam, vel imparis numeri religione accessit ut 355 dies contineret. Huic singulis octennijs, 90 dies, ratione Epactarum & Quadrantis, inferebat: ita ut alternis annis, mensem 22. alternis 23 dierum intexerent inter Terminalia & Refugium h. inter 23 & 24 diem Februarij. His enim diebus festa illa olim celebrata fuisse ex Calendario uetere Romano, recens cum Pauli Manutij epistolis edito, & lectioni Cicero- nis totiusq; Romane antiquitatis lucem eximiã adferente, manifestum est. Cum autem octavo quoq; anno, dies octo, propter annum Lunarem, unã die auctum, redundarent: tertio quoq; octennio, non 90 sed 66 dies tantum intercalabant. Ita fiebat, quod Livijs inquit, ut 24 quoq; anno ad metam eandẽ solis, unde orsi essent, plenis annorum omnium spatijs dies congruerent. Hæc intercalandi cura, cum Pontificib: mandata, eorumq; avaritiã & libidine nocendi aut gratificandi publicanis vel Magistratibus, quos citius abire, aut diutius imperio uel redditibus redemptis frui cupiebant, plane depravata ac corrupta esset: Tandem Iulius Cæsar AV. 708. anno ante Christum, 44. tota illã difficili ac intricatã mensuram interca-

intercalarium ratione sublata, Novam
 Anni formam omnium simplicissimam &
 facillimam, ad solis tantummodo cursum,
 qui 365 Dieb: 5. hor: 49 M: Zodiacum
 peragrat, accommodatam instituit, ut 365
 dierum annus esset, et pro reliquis sere 6
 horis, quarto quoq; anno unus dies inter
 Terminalia & Regi fugium, seu ante po-
 stremos 5 Februarij dies intercalaretur:
 Qui idem cum proxime sequente sexto cal:
 Martij retineret. Unde & dies & annus
 bisextilis appellatus est. Acut messium
 & vindemiarum feriæ, ad convenientia
 anni tempora revocarentur: præter inter-
 calarium mensem 23. dierum, qui eo anno
 mense Februario insertus erat: duos alios
 menses intercalares 68 dierum inter No-
 vemb: & Decembrem interiecit. Quorum
 in Epistolis Ciceronis lib: 6. ad Ligarium
 mentio fit: Ego cum ad V. Kal: intercala-
 res priores, venissem manè ad Casarem etc.
 Cæpit autem hæc forma anni Iuliani in or-
 be Romano usurpari anno U. 709 Anno
 ante Christi natalem 43. Quam propter
 eximiam commoditatem Ecclesia Christia-
 na etiam toto orbe amplexa est, Quæ diem
 bisextilem, quarto quoq; anno statim post
 diem

diem diem 23 Februarij proxime ante diem
 em Matthie apostoli, calendario suo intex-
 it: ita vt perpetuo festum Matthie, quin-
 to à fine Februarij die celebretur & eandē
 literam f & appellationem Cal: Martij re-
 tineat, & proxime præcedenti etiam in-
 tercalarij dici impertiat. ut in Computo di-
 citur,

Bissexturn sextæ Martis tenuere Calendæ.
 Posteriore die celebrantur festa Mathie.

Hinc errata multorum, qui hoc anno
 bissextili 1568 diaria ediderunt, & fe-
 stum Matthie ex sua sede, in diem f & a
 litera f in e translulerūt: nec literam f, sed
 vel d. vel c pridie Cal: geminarunt, facile
 iudicari queunt. Adeo autem necessaria
 est hæc diei bissextilis intercalatio, vt eo
 omisso, intra 700 annos solstitium æstiuum
 in Decembrem, Bruma in Iunium, & sic
 æstiuus menses in hibernos, hiberni in æsti-
 uos migraturi essent. Etsi autem propter
 hanc diei bissextilis intercalationem nunc
 continuis 1611. annis, eosdem menses
 tanquam sedes certas, æquinotia & solsti-
 tia habuerunt, tamen sensim recesserunt
 dieb: circiter 14 anticipando (Nam æqui-
 noctium

noctium uernum quod in 11 diem Martij
hoc tempore incidit, Iulij & Augusti etate
ad diem 25 Martij referebatur) propterea
quod pro quinq; horis, 49 M. 16 sec. Sex
integræ horæ, quaternis annis collectæ in-
tercalantur: atq; ita annus usualis ferè 11
minutis uertente anno maior est. Quæ res
cum festi paschæ celebrationem legitimam
in Synodo Nicenâ mandatam perturbet,
sæpe de anni emendatione, & æquinoclijs ac
solstitijs, in ea loca, quæ tempore Synodi te-
nuerunt, reducendis deliberatum est.

Ac Regiomontanus, a Sixto IIII ead-
de causâ Romam vocatus, censuit, si porro
etiam æquinoclia & solstitia regredi nol-
lemus, singulis annis 135 unum diem in-
tercalarem omittendum esse. Sed longius
me, atq; volebam, à proposito dierum &
anni bissextilis mentio abduxit, cum id
solum hoc exemplo docere uoluerim, stu-
dia Philosophiæ & bonarum artium, quas
in scholis profitemur, Ecclesiæ Dei & Rei-
publ. necessaria, Ideoq; diligenter & se-
dulò colenda esse.

ὅτι τὸ πᾶρ ὅτι ἀνθρώπων συμφουή] Ita
hos

hoc totum, quod Homo dicitur, nihil nisi calamitas & miseria est.

οὐδὲρ ἀκιδνοτερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο.

ὁ βίθ' ἀληθῶς ὁ βίθ' ἀλλὰ συμφορὰ.

Ita omnino calamitosus est homo. Fortè legendum, οὕτω πᾶς βί' ἀνθρώπου.

οὐ γὰρ μέγα πλεῖστοι μᾶλλον τῶ
ἐπ' ἡμέρω ἔχοντες, ὀλιώτεροι βίθ' Di. P. 7.
ves non est beatior eo, qui panem quoti-
dianum habet. Seneca. Beatus est, non
quem vulgus appellat, ad quem magna
pecunia confluxit, sed cui omne bonum in
animo est.

Summum bonum est DEVS in huma-
no corpore hospes, videlicet Animus re-
ctus, bonus magnus, cui magno nihil ma-
gnum est. Si vis esse felix, Deum ora, ne
quid tibi ex his, quæ vulgò optantur, e-
veniat. Huc Laudes Vitæ Rusticæ apud
Virgilium Georg. 2. & Auræ Mediocri-
tatis apud Horatium passim, conferantur,
& in Tragædijs Senecæ:

Stet, quicumq; volet, potens

Aulæ culmine lubrico.

Me dulcis saturet quies

Obscuro positum loco, &c.

Sie

Sic Gyge, primo ex hac familia Lydorum regi, oraculum sciscitanti, ecquis se videret felicior, Apollo prætulit Aglaum Sordiana Arcada, qui nunquam ex tugurio suo egressus erat Plin. lib. 7. c. 46.

ἀπείρῳ δὲ βῆσι, ἀτῆς καὶ ἐπιθυμίας, expers est magnarum calamitatum & iniustarum cupiditatum, quibus plerique opulenti & potentes Reges sibi magnas calamitates accersunt, & σφῆσιρ ἀτῆς θαλίω, ὑπὲρ μόρον, ἀλγὲ ἔχουσι.

παντα ταῦτα συλλαβῆ) hæc omnia simul consequi nemo potest. Non uni dat cuncta Deus, & juxta unum bonum duo mala distribuit hominibus, iuxta Pindarum. τελευτήσῃ εὐχαρίσως] Placide, cum Gratia & εὐφροσύνη, αὐτὸς χαίρων, καὶ ἄλλοι εὐφροσύνη.

προξίστε ἀνέτρεψε] ut Pompeium & alios Reges & principes innumerabiles.

Non sic Libycis Syrtibus æquor

Furit alternos volvere fluctus
Non Euxini turget ab imis
Commo-

Commota vadis unda : ni-
vali

Vicina polo, ubi caruleis
Immunis aquis, lucida versat
Plaustra Bootes:
Ut precipites Regum Casus
Fortuna rotat.

οὐτε ἐχαρίζετο, οὐτε λόγον] Cræsus hæc
dicenti Soloni, nullam Gratiæ aut Beni-
gnitatis significationem ostendebat, sed di-
mittebat, tanquã fatuum, qui omisissis præ-
sentibus bonis futura spectare iuberet. Ta-
les fatui omnes Prophetæ, Apostoli &
Martyres fuerunt.

ἔλαβε ἐν δεινῶν νέμεσι, καὶ ὄσπον] Comes [u-
perbiæ est ἀδ' ὀσεῖα. &, Abominatio est co-
ram Deo, quicquid inflatum est in mundo.
Sennaberio. Nabuchodonosor. Hæc est Ba-
bylon quam EGO ædificavi. Timotheus.
Hoc EGO feci, non fortuna.

ἔχοντ' & δὲ οἱ εὐχεστοί] ADRASTI
polluti fraternâ cæde, nati ex familiâ Re-
gum Phrygiæ, Excommunicatio, vt Peleus

H

ob

ob fratrem Phocum casu in ludo Disci in-
terfectum a patre Æaco excommunicatus
in Æginam Thessaliae venit. Phoenix ob
novercam stupratam ιλ. 9. Formula ex-
communicationis in Oreste Euripidis &
Oedipo Tyranno Sophoclis extat.

καθαρσίς ἐδέετο] expiationem, Rece-
ptionem, Absolutionem ab excommunica-
tione, seu Proscriptione.

Συὸς χῆμα μέγα] Similis Phrasis a-
pud Lucianum in Actione ἢ Ρωξάνῃ καὶ ἄλλῃ
παγκάλῳ ἢ χῆμα παρθένου. & infra He-
rod. p. 195. πολλῶν ἢ χῆμα τῷ ὀφείω
p. 180. χῆμα πολλῶν νεῶν. Conferatur
autem VENATIO APRICALLY-
DONI I in Æolia, Metamorphos. lib. 8.

τὰ τῶν μισῶν ἔργα διαφθείρεσκε] Is
modò crescentes segetes proculcat in herba
Nunc matura metit fleturi vota coloni.
Et Cerecem in spicis intercipit.

Νεόγαμοι ὄσι, ἡγῶν ταῦτα οἱ νῦν μέ-
λαι] Deuter. 24. novis Maritis vacatio à
Militiâ primo anno conceditur.

p. 8. ἀποχρωδύειν utentibus, contentis
hoc responso Mysis.

ἐνδοκιμίας] Specimen virtutis illustre
edere, seu Nominis celebritatem quærere.

ἢ λόγῳ

ἢ λόγῳ ἀνάπεισον] Generosæ naturæ
 Rationibus & argumentis persuaderi, non
 serviliter cogi volunt. Duplex .n. Guber-
 natio est δεσποικὴ καὶ πολιτικὴ. Ulyss. 12. 6.

τὰ παραλαμβάνόμενα, ea, quæ su-
 scipiuntur.

φυλακῶν ἔχωρ' εἰ πᾶς δυναμῶν, ἔπει-
 τῆς ἐμῆς σε ζώης, διακλεψα, curam adhi-
 bens, ut possim tempore meæ vitæ te sub-
 trahere, eripere ex imminente morte. Sed
 volentem ducunt fata, nolentem trahunt.

Ὅφειλε γὰρ ἐμεῦ προποίησαντ' &
 χησά' εἰ σε χησοῖσι με ἀμειβεσθ'. Insigne
 Noëma de Officio referenda Gratia. Sed
 quia Omnes Ingrati Deo, & parentibus, &
 alijs benemeritis sumus: ideo non mire-
 mur eos potissimum, qui summis beneficijs
 à nobis affecti sunt, summa maleficia re-
 ferre. Das ist der Welt danck. Et libera-
 ratus à patibulo liberatorem suspendat.
 Recitata fabula de Serpente & Rustico.

ἔπει δηλίσει, ut vobis noceant.

Ἄγγελῶν τῶν κροῖσῶν] εἰργα δὲ ἄ-
 ρεις ἄγγελον κακῶν ἔπῶν, ut Parysatis
 H. 2. nunciavit

nuncium mortis Cyri Iuniaris crudelissimo supplicio afficit. Plut. Artaxerxe.

πεπονηθῶς ἐκ] ἀπὸ πρᾶτερο μέδιο, ἔσδῃ
 πεπονηθῶς κακῶν ἀρμὴ πρᾶσσοιη
 Δία καθάρσιον, Expiatorem.

ἐπίσιον, πρὸ ἐφέσιον, Domesticum, la-
 rarium [ab ἐσία, focus] ἡ ἕστῃ Ignis
 Dei, ignis [sanctus] Præsidentem Domus, Jew
 hospitalem.

ἐταυρῆν, Socialem, præsidentem Amicie-
 tia, & Fidei amico debita.

ΜΕΤΑ ΔΕ, ἢ ΑΣΥΛΓΕ ΤΣ ΚΥΟΞΑΡΕΩ.
 P. 9. CROESVS nimum crescentem PER-
 sarum potentiam reprimere, & bellum
 CYRO inferre cogitans, veritatem Oracu-
 lorum, quæ consulere de eventu belli de-
 creverat, primum explorat. Astyagis Me-
 dorum regis à Cyro capti historiam infra
 fol. 23. & deinceps usq; ad 28. prolixè
 recensabit.

ἀπεπειράτο τῶν μαντικῶν πέμψασθαι ἐς
 Δελφοὺς, ἐς Ἀβασ τῶν Φωκέων, ἐς Δωδών-
 νιον, περὶ Ἀμφιάρεων, καὶ Ἰροφώνων.

DELPHICI oraculi vetustissimi, cu-
 ius Homerus etiam ante bellum Trojanum
 Odys. 8. meminit, originem & historiam
 integram, prolixiss. recitat Pausanias in
 Phocicis

Phocicis fol. 254, 255. & sequentibus.
 & Diodorus Siculus lib. 16. p. 573. Fuit
 in medio templi Hiatus, cui in tripode insi-
 dens Pythia, exhalante inde spiritu acri &
 vehemēti cum sonitu adflabatur, & in fu-
 rorem acta, sciscitantibus, ad quæ sita sci-
 tē & argutē, sed ambiguē plerunq; car-
 minibus respondebat. Vicinum monti Par-
 nasso fuit, qui fortasse nomen habet ab
 Πῆμα mons, vel potius Πῆμα Hiatus, &
 Πῆμα Nahas, augurium, vel divinatio.
 Mons divinationum, vel Hiatus divinati-
 onum. Pueri versus aliquot Oraculi Del-
 phici meminerint.

καλλιστον τὸ δικαιότατον, λῶσον δ' ὑγιαίν-
 ῆδ' ἴσον δὲ τυχεῖν, οὐ τις ἕκαστος ἔρα. (veir,
 Ἀνδρῶν δ' εὐόρκος γενεὴ μετόπισθερ ἀμείνων
 ταῖς αὐταῖς τεχνάσι ἀλώσετ' αἶς πρὸς ὑπης.
 Paus. Messen. (Ξε.

Aristot.

ABÆ, non procul ab Elatea & mon-
 te Helicone, cuius infra πολυμν. memi-
 nit. Πέρισσιν ἐδ' ἴσον πάντα, & c. καὶ Ἀβας,
 ἐνθα ἦν ἱερὸν Ἀπόλλωνος, πλεῖστον Διοσκυ-
 ροῖσι τε καὶ ἀναθύμασι πολλοῖσι κατασκε-
 υασμῶν. ἦρ δ' ἐλὶ καὶ τότ', καὶ νῦν ἔστι

p. 245.

H 3

28H-

Ἐκείνου αὐτοῦ, καὶ τὸ τοῦ ἱεροῦ συλλήσασ-
τες, ἐνέπρησαν. Persæ omnia vastarunt,
ut Abas, ubi erat templum Apollonis, dives
thesauris, & Donarijs multis ornatum.
Erat autem tunc, & nunc est ibi oracu-
lum. Et hoc templum Persæ cum spoliaf-
sent, cremarunt. Et in Vrania. p. 262.

DODONÆVM, antiquissimum
omnium, in Epiri regione Thesprotia, à
Dodanum filio Iavan Nepote Iaphet, Ge. 10.
Qui domiciliū suum, & sedem familiae &
Ecclesiae suæ ac Scholæ, in qua doctrinam
de Deo propagavit, in ea Epiri orâ fortas-
se habuit. Id à columbâ, ex Ægypto evo-
lante, primò monstratum fuisse, Herodo-
tus ἐν τετάρτῳ. commemorat, quod ex Dilu-
vii historia emanasse, & à posteris, qui
doctrinam patrum amiserant, depravatum
esse apparet. Versus Oraculi Dodonæi re-
citatur Pausanias:

Ζεὺς ἦρ, Ζεὺς ὄσι, Ζεὺς ἔσσει, ὦ μέγαλε Ζεῦ,
μὴθ' ἰκέτας ἀδικῆρ, ἰκέτας ἱεροὶ τε καὶ ἄγνοιο.

Hinc Iupiter Dodonæus ἰλιάδ. τ.

Ζεῦ ἄνα Δωδωναίε πελάσγικε.

Ἔ οδυσ. ξ.

ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς, βάλω ἐπακῶσα,

A M.

AMPHIARAI, prope Oropum in si-
 uibus Atticæ & Bœotia, dormientibus in
 templo, substrata pelle Arietis, in sacrifi-
 cio mactati, per somnia respondit. Pausan.
 Atticis p. 9. & Herodotus Vran. p. 262.
 Fuit autem Amphiarus & vates & bel-
 lator bonus, à Pindaro laudatus, Melam-
 pi nepos, Alcmaeonis & Amphilocho pater,
 ductus ad Thebas ab Adrasto, & fugiens,
 Hiaturia absorptus. Æschylus in ἐπιπέ-
 ρῳ δὲ βᾶε. ὅς γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ'
 εἶναι δέλει, Nam cupit Esse Bonus magis
 quam Bonus esse videri.

TROPHONII Iovis Oraculum, in
 Lebadea Bœotia, tetrum & horribile an-
 trum fuit, in quod, certis lotionibus & sa-
 crificiis expiatus, per scalas angustas de-
 scendebat, & in cavernam inferiorem,
 ceu adytum abreptus, futura, de quibus
 querebat, vel oculis cernebat, vel voce
 recitata exaudiebat.

Descriptio Oraculi TROphonij integra
 extat in Bœoticis Pausaniae p. 248. 246.
 247. ubi & Genealogiam recitat.

qui sedem familiae & scholae suae eo in loco fortassis habuit, dictum existimatur. Situs templi Ammonis, & fontis vicini, describitur ab Arriano de rebus gestis Alexandri Magni lib. 3.

κραιταρῶν κραιταρῶν κραιταρῶν
acris Testudinis, nares tentantis.

ΜΕΤΑ ΔΕ ΤΑΥΤΑ ΔΥΣΙΗΣΙ ΜΕΓΑΛΗΣΙ,
ΤΟΥ ΕΝ ΔΕΛΦΟΪΣΙ ΔΕΟΥ
ΙΛΑΣΚΕΤΟ.

SACRIFICIA & ANATHE-
MATA CROESI. de quibus Aristoteles sententiam, in Rhetoricis, studiosi meminerint χαίρει ὁ θεός, ἔ ταις δαπῶναις τῶν θυομένων, ἀλλὰ τῆ εὐσεβείᾳ τῶν θυόντων, congruentem aliqua ex parte cum Prophetarum dictis. Esa. 1. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum. Ose. 6. Misericordiam volo, & non sacrificium. Plato in Alcibiade, Non donis flectitur Deus, ut avarus fœnerator, sed animum inuenitur.

νήσκει] pro νηήσκει, congregans, coacer-
vans, ἀ νηέω.

Η 5 ὡς

ὡς δὲ ἐκ τῆς Αυσίης ἐχέτο κατὰ χροῖον
 μου. Cum ex eo sacrificio immensa vis
 auri defluxisset.

ἡμιπλίνθια, Semilateres, dimidiatos
 lateres. Est autem πλίνθος, L A T E R,
 figura solida Parallepipeda, cuius longitu-
 do & latitudo æqualis, crassities minor
 est, quales sunt lateres quadranguli, quibus
 inferius pavimentum sternitur. Quare πλίνθος
 ἡμιστός est tetragonus ad talis lateris for-
 mam factus. Et parietes, à duplici vel
 triplici laterum ordine, διπλίνθιοι & τρι-
 πλίνθιοι vocantur. Hinc ἡμιπλίνθια, quo-
 rum latitudo dimidio minor est longitudi-
 ne. Ut si longitudo sex palmorum, latitudo
 trium palmorum, crassities unius palmi.

ἀπέφθον χρυσός Sein Goldt/Bedigen
 Gold/quod nulla excōctione amplius indi-
 get.

λευκός χρυσός Albidi, Argentosi, multo
 argento mixti.

τρία ἡμιτάλαντα] 2 cum dimid. Ta-
 lanta. Si proportione decuplâ valor ar-
 genti augeatur, 2 cum dimid. Talenta erunt

15000.

5000 coronati Nam talentum argenti
sunt 600 coronati.

Adolescentes festivissimum Luciani
dialogum, de his Cræsi donarijs legant, in
quo Charon ex inferis à Mercurio in cel-
sissimam totius mundi speculam ductus,
Croesi & ceterorum mortalium stulticiam,
tantopere Aurum admirantium ridet; &
ferrum multo præstantius esse Auro, Solon
disputat, & Auri ac omnis humanæ opu-
lentiæ & potentiæ inanitatem (vanitatem)
Cræsi & Cyri Tragicarum calamitatum
exemplis demonstrat.

ἀλλὰ τίνας ἐκεῖνδες ὁ Κροῖος ἔκτανε
ταῖς] Sed quos quæso. Cræsus emittit, aut
quid in humeris portant? Mer: Aureos late-
res Apollini donat pro responsis ipsi datis,
propter quæ paulo post peribit: nimium
enim oraculorum studiosus est. Cha: Est
ne aurum illud emicans, resurgens & pal-
lidum cum rubore? Nunc enim primum de
quo sæpe audio, vidi. MER: Illud quidem,
mi Charon, celeberrimum nomen, de quo tanto-
pere pugnatur. Char: Atqui ego non vi-
deo, quid boni ei insit, nisi hoc solum,
quod portantibus eo grauentur.

Mer:

Mer: An non novisti, quanta bella, quanta insidiae, latrocinia, periuria, caedes, vinculorum perpeſſiones, longinquae nauigationes, mercaturae, & quanta ſeruitutes propter id ſolum ſiant? Ch: propter illud Mercurij? multum ne hoc a ferro differt? noui enim ferrum, obolum a ſingulis nauigantib: (uti ſcis) exigens. Mer: ſcio. Sed ferri copia magna eſt, quoniam in minori precio habetur, nec tanto ſtudio id ſibi atq; aurum comparare ſtudent homines; auri uero minor copia, quod magnam contentione corporis & labore quærentes in uisceribus terræ reconditum effodiunt: licet & illud ex terrâ effodiatur, quemadmodum & plumbum & cætera. Cha: Magnam mihi narras hominum ſultitiam, qui tanto amore pallidam & onuſtam poſſeſſionem proſequentur. Mer: Sed Solon ille, mi Charon, illud aurum, ut uides, mihi amare non uidetur: uidet enim Cræſum, & Barbari illius iactantiam & inanem oſtentationem: & ut mihi uidetur, uult ipſum aliquid interrogare: auſcultemus igitur.

Sol: Dic mihi, o Cræſe, putas ne Apollinem his lateribus indigere. Cræ: Per Iouem. Non enim in Delphis tale unquam illi dicatum

catum

catum est donarium. Sol: Deum igitur bea-
 tum fore arbitraris, si præter cætera etiã
 hos tuos lateres possideat? Cræ: Quid ni?
 Sol: Magnam tu mihi in cœlis narras pau-
 pertatem, si ex Lydia ab illis aurum adue-
 hendum erit, quando id desiderauerint. Cr:
 Quæ enim terra, quæso, tantum auri, quã
 tum nostra funderet? Sol: Dic mihi, na-
 scitur ne ferrum in Lydia? Cr: Non mul-
 tum. Sol: optimo sane indigetis. Cr: ferrum
 quomodo præstantius auro? Sol: Si respon-
 deris, non agrè ferens quippiam, ex me
 hoc cognosces. Cr: Interrogo Solon. Sol: V-
 trum seruantes alios, aut seruati ab illis
 meliores sunt? Cr: seruantes profecto. Sol:
 Si igitur Cyrus, ut multorum sermo est,
 Lydos inuasit, exercitui tuo aureas ne
 hastas cõparabis, aut tunc tibi ferrũ neces-
 sarium erit. Cræ: Ferrum omnino necessa-
 rium erit. Sol: Et nisi tibi ferrum compara-
 ueris, omne tibi aurum ad Persas, ferro
 hastarum expugnatum & captum, abiit.
 Cr: bona uerba quæse. Sol: Ne igitur hoc
 accidat, unã uoce & consensu mecum fas-
 teberis, ferrum auro præstantius esse. Cr:
 Iubes igitur me ferreos lateres Deo offerre,
 aurum uero domum rursus reuolare? Sol:

Neq̃

Neq; ille ferro indiget. Sed si ferrū, aut aurum obtuleris, alij, quidam hæc ablata à te possessioni suæ adycent, & lucrum sibi inexpectatum aut commune inuentum etiam esse ducent, ut Phocenses, Bæotij, etiam Delphici ipsi, aut alius quidam Tyrannus, qui in regionem tuam incursiones facere cogitat. Deo verò hæc tua aurea opera, mira arte elaborata, curæ non sunt. Cr: Semper tu meas diuitias oppugnas, ac ob eas mihi inuides. Merc: Non tolerat, mi Charon, Cyrus Rex Lydorum libertatem loquendi & perspicuam ac apertam sermonum veritatem, Sed mirum hoc sibi videtur, hominem infima conditionis, adeoq; pauperem se non reuereri, sed summâ cum libertate, id quod cognitum & expertum habet eloqui: memor igitur paulo post Solonis erit, quando captus ad ignem à Cyro adductus fuerit. Audiui enim Clothona paulò ante recitantem singulorum uitæ, à fati inunctam & concessam conditionem & longitudinem, inter quæ & hæc scriptæ erant. Cræsum a Cyro captum, & Cyrum ipsum a Massagotide interemptum iri. Vides ne Scythum equo albo insidentē erumpere? Cha: per Iovem. Mer: Tomyris illa est,

est, amputatum Cyri caput in utrem sanguine iniecit. Videsne filium Cyri iuuenem? Cambyses, ille est, hic patri in imperio succedet & postquam multa in Æthiopia & Lybia turbavit, & excidio perdiderit etiam interfecto Api finem uitæ à Diis præscriptum consecutus, mortem cum vita commutabit, Ch: O res plena risu, sed nunc quis eos qui antea, præ se alias negligebant & contemnebant, eodem, modo, quo antea suspiceret & aut quis unquam crederet fore, ut Cræsus paulo post caperetur: Illius verò Cyri caput in utrem plenum sanguine conijceretur.

ἀμφορέας [600] Amphora capit 48 Sextarios. h. sex Stubiche. Sexcentæ amphoræ faciunt 3600 Stubiche. h. centum Tinæ. Num vna Tina nostra capit 32 Stubiche.

θεοφανίαι] in festo Theophaniorum. Sic natalem Christi postea in ecclesia nominarunt.

μεγάλῳ ἀρχῶν μικρὰ καταλύσει] versus integer recitatur ab Aristotele lib: 3 Rhetoricorum pa. 238.

κροῖσθ' ἄλυρ διαβάς μεγάλῳ ἀρχῶν καταλύσει.

Cuius sententiam infra p. 20. V. 7. 8. Pythiæ ipsa interpretatur.

ἕξο-

xenophon aliud responsum Cræso datum commemorat. (σαε.

Σαυτὸν γινώσκων ἐν δ' αἰμῶν κροῖσε περὶ
 δύο σατήριμ' ἐκαστον χρυσῶ] κινῶ] civi
 Delphico donavit duos Stateres aureos
 Breven doppel Ducaten, quales sunt Regis
 Hispaniæ Ferdinandi bicipites, valentes
 duobus Ungaricis. Quod si grandiores seu
 Unciales stateres fuerunt, singulis viginti
 florenos nostrates donauit. Nam stateres
 Cræsei, Darici, Philippei, paulo minus no-
 stris Portugalesib. valuerunt. Argentus
 stater quatuor drachmas valuit, dimidium
 Talerum, cuius mentio fit Matt. 17. in fine.
 Vbi Petrus extrahit ex ore piscis solvit
 pro se & Christo Romanis, qui diarachmon
 templo debitum, exigebant.

προμαρτίῳ καὶ ἀγγελίῳ] prerog-
 tivam seu primas in seiscitando & renun-
 ciando oraculo. Quidam pro ἀγγελίῳ le-
 gunt ἀπελίῳ immunitatem.

ἐνεφρίετο αὐτῶ] instabat ei immo-
 dice, & insolenter eo utebatur.

ὅταν ἡμίονος βασιλευ] Mulus natus ex
 Alino & equâ, declaratur per Pythiam
 infra fol. 20. v. 10. 11. Carolus V. est mu-
 lus patre Philippo Germano Austriaco,
 &

☉ matre Hispanâ procreatus. Sigismun-
 dus III. Poloniae rex, patre Sueco, ma-
 tre Polonâ. Cyrus ex patre Cambyse Per-
 sâ, ☉ matre Medâ. Sic pleriq; Reges ☉
 principes in Europâ sunt multi ex diversa-
 rum nationum parentibus nati. Mula ex
 Equo ☉ Asina. Hinus ex Equo ☉ Asinâ
 masculus.

μετὰ δὲ ταῦτα ἐφρόνιζεν ἰσορροπῶν.

Cræsus, bello adversus Persas decre-
 to, auxilia à potentissimis Græcorum pe-
 titurus, Statum Reipublicæ Atticæ, Pisi-
 strati tyrannide oppressæ, ☉ Lacedæmo-
 niorum, qui Tegeatas recens vicerant,
 per vestigat. eaq; occasione HISTORIAM
 CIVITATIS ATTICÆ sub Pisistrato, ☉ LA-
 CEDÆMONIORUM, sub Leone ☉ ARAXAN-
 dride Regibus, Cræsi historiæ Herodotus
 intexit.

το μὲν πολυπλάκωντο] Planetæ, Er-
 rones, hinc inde vagantes, unde πέλαιγοι
 (ciconiæ) pro πελᾶσγοις dicti sunt. P E-
 LASGORVM sedes antiquissimæ in
 Thesaliâ fuerunt, unde à Deucalione pulsi
 in Epirum, Italiæ Hetruriam, in Æolidem

Asia dispersi sunt, partim in Thessalia manserunt; à quibus, pars Thessalia, à Cetesioris Alpibus, usq; ad Magnesium & Mare Ægæum pertinens, PELASGIA dicta est. Plura de Pelasgorum migrationibus Strabo lib. 5. p. 153. 154. & lib. 7. p. 226. lib. 13. p. 428.

Δευκαλίων [Βασιλῆς] Rege Thessalia, annis 780 post diluuium Noë, quod cum Thessalia diluuium sub Deucalione Ovidius confundit.

Prometheus

DEUCALION, Rex Thessalia, circa annum mundi 2440, circa id tempus, quo Moses filios Israël ex Ægypto duxit.

HELLEN, à quo Ἑλλῆνες primum ducti.

BORVS

Æolus

Athamas

Cretheus

Salmonens

Thryxus, qui ab

Æson

Tyro

Æetâ socero inter-

fectus, Argonau-

IASON

Neleus

tarum expeditio-

Dux Belli

ni occasionem

Argonau-

NESTOR,

præbuit.

tarum.

qui ad bel-

li Trojani tempora vixit.

Φειῶ-

Φθιώτις] Thessaliæ partem Austra-
lem, ad montem Oetam: ab ortu sinuum
Maliacum usq; ad Penei ostium; a boreâ,
Ossam & Pieriam; ab occasu Pindum ha-
bet, ac perlabitur eam Sperchius fl.

ὑπὸ τῶ ὄρει καὶ Ὀλυμπεῶν] montes
Thessaliæ, ad borealem Phthiotidos oram,
quos Peneus fl. interluit. Sicut Phthio-
tidis, Ossæ, Olympi, Estiotidis, P E L A S-
G I Æ, Pindi, in Tabula Græciæ studiosi
contemplantur.

Πινδῶν] monte, qui Thessaliam ab E-
piro dirimit.

Δρυοπίδα, ad Oetam montem, Doris
postea dicta.

Κρησῶνα] Stephanò Thraciæ urbs est p. XI.
prope Hellepontum, cuius infra Herodot.
τετ. p. 150. V. 38. 44. meminit. Πλακία,
Helleponti: Σκυλακία itidem Helleponti,
prope Cyzicum.

Ἰστῶν δὲ τῶ ἑθνέων τὸ μὲν Ἀττικὸν
κατεχόμενον.

ATHENIENSIVM Reipublicæ sta-
tus sub PISISTRATO Tyranno Cræsi
συγγεῶγ, circa A. M. 3420.

Cum verò ATHENÆ, celeberrimā totius Græci urbs fuerit, non solū propter res bello, adversus Persas, in primis gestas; verūm etiam propter studia doctrinarum, & Philosophorum ac Oratorum illustrium frequentiam; ex qua tanquam fonte Augusto & perenni, omnis sapientiæ ac eloquentiæ rivi ad nos propagati sunt: gratum nobis & jucundum erit, qualis, antiquis illis temporibus, civitatis status fuerit cognoscere.

Vetustissimus autem Atheniensium Rex, AETHÆUS, à Pausania, diu ante Trojana tempora nominatur, cui gener CECROPS successerit: huic CRANAUS: à genere Amphictyone regno privatus, qui vicissim ab ERICHTHEOI. dejectus est. Hic primus ERICHTHONIUS, currus & quatuor ausus jungere equos, rapidisq; rotis insistere victor.

|

α

Cephi-

α

Cephisus Thebanus — PANDION — Chione, nupta Regi Thracum ad Parnassum.

Praxithea — ERECHTHEVS — EVMOLPVS
 II. filiam pro patria obtulit. Lycurgus contra Leocratem. Rex Thracum.

Cecrops. Procris, CREUSA, Orithyia, Ornius, uxor Cephalis. nupta raptā a Bo-
 Pandion, Xutho rea Thracum Peteus
 pulsus Megaram ION cum rege. Herod. lib. 7. O. vid. Metam. 6.

ÆGEVS, Athenas recus peravit, ex Æthra Pitthei filia. A-NISVS, Pa- Lycus, a quo Ly- MENESTheus successit The-
 men accepit. Herod. 1. p. 36. Trojam militavit 12. B.

THESEVS, cives Atticos, in agris sparsim habitantes, in unam urbem Athenas coegit, Thuc. 2. p. 33. Hoc apud Molossos capto, MENESTheus, a Castore & Polluce adjutus, Rex factus est. 12. B.

Demophoon Thesei filius.

Post hunc celebratur MELANTHVS,
Andropompi filius, ex Pylo oras, qui
Xanthum Bæothum in Monemachia in-
terfecit

CODRVS, Rex Athen. pro patria moritu-
rus mendici habitu se trucidandum Peloponnesijs obiecit. Lyeurgus contra Leo-
cratem. Postea Democratia Athenis fuit
usq; ad PISISTRATUM, qui vulpino astu, si-
mulatione summe humanitatis, liberalita-
te munerum, blanditijs verborum, pro-
missis beneficiorum ingentibus, & alijs ar-
tibus benevolentiam populi Atheniensium,
Senatus & civium auctam sibi conciliauit,
vt Soloni, de insidijs ac molitionibus Pisi-
strati, propinqui sui, ciues fideliter præmo-
nenti, fidem non haberent, & tandem ei
satellitium seu præsidium adiungerent. Quo
viso, SOLON, ne spectator esset tyrans
nidis in eâ urbe, quam ipse paulo ante li-
beram, optimis legibus fundarat: in spon-
taneum exilium iuit, eaq; occasione Ægy-
ptum, Asiam, Cyprum, perlustravit, &
tandem in Ciliciâ, Solis, urbe à se condita,
obijt. Partem Genealogiæ Pisistrati ad-
scribo,

Megacles

Megacles

ALCMÆON, Cræsi amicus, He-

rod. 6. p. 195.

MEGACLES, Pisistratus Hippocrates.

ti æmulus. p. 11. 12.

CLISThenes, e- Filia, --- PISISTRATA
 jectis Pisistratus Pisistratus, à Pisistra-
 tidis, Democra- to reconciliato Nestoris
 tiam Athenis re- liato nupta. filio nomē
 stituit. Hero- habens, & à Codro,
 dot. τερψ. 161. 162. Melanthe filio, or-
 tus, Tyrannidem Athenis occupavit.

HIPPias, HIPpar- Thessalus. Hege-
 propter Ty- chus, σοφώτα- sistratus,
 rannidem, A- τῷ, interfe- Sigeo præ-
 thenis pulsus, ctus ab Ar. sectus. 168.
 anno 20 ante modio, Herod. 5. p. 159.
 prælium Ma- Thucyd. p. 158 & 5.
 rathonium, fugit ad Darium Regem Per-
 sarum, Herod. 5. p. 161. 169. 192.

Pisistratus. Archedice nupta Æan-
 tidi Lampjaceno.

I *

τῷ

τὸ μὲν Ἀττικὸν κατεχόμενον καὶ διεσπασμένον] Atticam, gentem Ionicam, teneri & oppressam esse à Pisistrato, Cræsus audiebat.

Χίλων δὲ ὁ Λακεδ.] Unus ex septem Græciæ sapientibus, cuius Apophthegmata seu Præcepta vitæ ac morum sapientissima, recitat Diogenes Laërtius libro primo, & Epitaphium adjungit

τὸν δὲ Δοξοσίφωτον ἀπὸ πάντων Χείλων ἐφύ-
τευσεν
 ὅς τῳ ἐπὶ ἀσοφῶν πρώτῳ ἐφυσόειν.

γενέσθαι] natum ei esse à γυναικί, unde γυναικίς, Nativitas. Sic Paulus hoc verbum usurpat, Gal. 4. misit Deus filium suum γενόμενον ἐκ γυναικὸς, Natum ex muliere. Rom. 1. τὸ γενόμενον ἐκ σπέρματος Δαβὶδ, qui natus est ex semine David. Ioh. 1. ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. Phil. 2.

παράλιον] maritimis, nautis, ex mari victum quærentibus, Schipper vud Doopstent fece vulgi.

τῶν ἐκ πεδίων] quos olim in agro Attico habitantes, Thejus in urbem coegerat, Agricolis, Turbâ Rusticâ.

μεγα-

μεγακλέσε, τῷ Αλκμαίωνῳ] qui
postea Socer Pisistrati reconciliati fuit. Vide
in Genealogia Pisistrati, paulò ante po-
sita.

καταφρονήσας τῶν τυράννων.] non con-
tempens, sed Affectans Tyrannidem.

ὑπερακρίων] montanos, seu Arci vi-
cinos, patricios, nobiles propugnans.

τρωματίσας ἑαυτὸν] Solon in Episto-
la ad Epimenidem. Qui Pisistrato, ne ty-
rannidem invaderet, non obstiterunt, sum-
ma Reipublicæ detrimenta invexere. Neq̄
verò mihi futura prædicenti fides habeba-
tur. Ille fidelior existimabatur Atheniensi-
bus blandiens, quàm ego vera proloquens.
Positis igitur armis pro curia, his qui-
dem, qui Pisistratum gestire tyrannidem
non animadvertunt, sapientiorcm; eis
verò qui libertatē reip. asserere metuerēt,
fortiorem esse me dixi. At illi Solonis in-
terpretabantur insaniam. tandem ita pa-
triam contestatus excessi. O patria, Hic
quidem Solon ille tibi opem ferre & factò
& dictò promptus & paratus est, ceterum
hisce & insanire videor. Itaq̄ te desertâ,
proficiscor, solus ex omnibus Pisistrati ini-
micus. isti verò & favere & obsequi parati

sunt. Nosti enim hominem amice, quanto ille astu, quo ingenio, qua arte tyrannidem inuaserit. Nam cœpit blandè plebem illucere, deinde sibi etiam vulnera inflixit, ac progressus in publicum, eaq̃ se ab hostibus accepisse vociferans, orabat quadringentos robustissimos iuvenes sibi custodes darent. At illi, me quidem reluctantè & reclamante, acquieverunt. Erant autem hi armati validis uestibus. His itaq̃ stipatus statum reip. exvertit. Dumq̃ illi, spe inani, pauperes suos, ne mercede seruirent, liberare student, omnes undè sub iugum missi sunt, uniq̃ seruiunt Pisistrato.

ἀπολέσσαι δὴδερ] prorsus interficere.

τῆ πρὸς Μεγαρίαι] inter Athenas & Corinthum ad mare, septem vel octo miliaribus Germ. ab urbe Atticâ, versus occasum disitos. Causam belli, ex Salaminos, patriæ Solonis, recuperatione ortam, recitat Iustinus lib. 2. Fuit autem Megara patria Euclidis Geometræ.

Νισῶνα τε ἐλώρ] Megarensium emporium, dimidio milliari ab urbe distans, à

NISO,

N I S O rege, Pandionis filio. nomen adeptum, & à Minoë Cretensi, proditione Scyllæ filia N I S I, olim captum. Ovidius Metamorph. 8.

ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων
ἤγαπατῆδες.

Cum Soloni, fideliter præmonenti, fidem non haberent ciues Athenienses, Pisistrati blanditijs & artibus decepti sunt. Quam recordiam postea eis Solon ex Cili-
cia scribens, his versibus expræbrauit, qui à Plutarcho & alijs recitantur,

Εἰς γὰρ γλώσσοισι ἔφατε καὶ ἔμε
ἄιδροισι

Εἰς ἔργον δ' ἔδδερ γιγνόμενον βλέ-
πετε.

Εἰ δὲ πεπώνδατε δαίνα δὲ ὑμετέρων κακότη-
τητα.

μήτι θεοῖς τῶτων μοῖραν ἐπεμφέ-
ρετε.

αὐτοὶ γὰρ τῶτων ἠυξήσατ' ἔργματα δόν-
τες,

καὶ δια ταυτὰ κακώτεροι γίνεσθαι
βίω.

πορῶν

κλωηφόροι] Claviferi, Clavas ferentes, Corythi i.e. sceptrigeri. Hinc Quirites i.e. Gubernatores hastâ & sceptro ornati.

οὔτε τιμᾶς, οὔτε δέσμιαι μεταλλάξαι] neq; Magistratus presentes, neq; leges à Solone constitutas mutans, sicut Pisistratus ipse ad Solonem scribit.

Neq; solus Græcorum tyrannidem arripui, neq; mihi rem alienam usurpavi. quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure vendico, quod Athenienses olim cum iureiurando firmassent, Cætro illiusq; genti præbituros, postmodum abstulerant. Cæterum in DEOS vel in homines nihil aliâs pecco. Leges quas ipse Atheniensibus dedisti, servari, atq; secundum eas vivere iubeo. Et quidem melius servantur quam possent, si multitudinis imperiores ageretur. Permitto. n. nemini iniuriam fieri, ac tyrannus ego præter dignitatem & honorem nihil à plebe differo, solis eis stipendijs contentus, quæ ijs quoq; qui ante me regnârunt, debebantur. Deniq; Atheniensium singuli decimas frugum suarum separant, non in usus nostros consumendas, verum sacrificijs publicis, commo-
disq; communibus, & si quando bellum
contra

contra nos ingruerit, in sumptus deputan-
 das. Tibi equidem nihil succenseo, quod
 mentem meam consiliumq; detexeris, quip-
 pe qui id potius reip. studio ciuitatis, quã
 mei odio detexeris, ac præterea quod igno-
 rares cuiusmodi ego Rex futurus essem. Id
 enim si didicisses, a quo animo & conatus
 meos forte tolerasses, & te fugæ haudqua-
 quam commisisses. Redi igitur domum bo-
 nã fide, mihi & iniurato credens, nihil es-
 se periculi à Pisistrato Soloni. Nosti enim
 neminem etiam ex inimicorum numero
 mali quippiam à me perpeßum. Deniq; si
 placuerit frui nostrã amicitia, inter primos
 eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiæue
 conspicio. Quod si alioqui habitare Athenis
 volueris, pro arbitrio tuo id facies. tantum
 ne nostri causa patriã excideris. Vale.

SOLON PISISTRATO

Credo equidem nihil me abs te passu-
 rum mali. Nam ante Tyrannidem tibi
 amicus eram, ne nunc quidem magis in-
 fensus, quã alius cuius Atheniensium qui
 tyrannidem non ament. Sive au-
 tem vnus imperio regi, sive à populo rem
 publicam administrari illis vtilius sit, ex
 sua quisq; sententia statuatur. Certè tyran-
 norum

norm te omnium esse præstantissimum
fateor. Athenas autem redire mihi utile
non esse cognosco, ne quis me iuste repre-
hendat, qui Atheniensibus dudum Reipub.
ex æquo administrandam tradideram, præ-
sensq; oblatam mihi tyrannidem sponte de-
clinaueram, modò rediens factam tuam su-
bita pœnitentia probare videar.

αὐτὰρ ἐκ νέης ἐσ' ἀλλήλοισι π' ἐσαοίεσσαν]
Ita enim plerumq; fit, ut confederati vi-
ctores, postea inter se ipsos bella moueant.
vt nostrâ etate, Mauricius Saxo & Al-
bertus Brandeb. victo Cæsare Carolo, inter
se bella, & trisq; exitialia, gesserunt.

ἐν τῷ δὲ χρόνῳ τῷ τ' αὐτῷ] unde ortus
postea fuit Demosthenes orator.

τὸν αὐτὴν ἠδ' ὀλιγακροτῶν] Superstitio
mirificam vim dementandi animos imperi-
ti vulgi habet. & sæpe homines, prætextu
Religionis, in rebus magnis abutuntur, vt
nostrâ etate nomen Euangelij, priuatis cu-
piditatibus, rapinis bonorum ecclesiastico-
rum, & bellis iniustis, potentes quosdam
prætexere videmus.

p. 12.

καὶ δ' ὅτι οἱ ὑπερχόντων] Hippia, Hip-
parcho, Thessalo, Hegesistrato.

ἐναγέων εἶναι τῷ Ἀλκμαωνίδ.] cum
dicerent.

dicerentur Piacula, seu iniusta cæde polluti
 Alcæonidæ, quorum maiores, Cylonem
 & socios supplices, datâ fide puniendi eos
 citra mortem, interfecerant. Hierod Τεϋιχ
 p. 162. 163. Thucyd. lib. 1. p. 28.

εἴτε ἰσορεύσῃ] siue interrogauerit ma-
 ter siue non, indicat matri.

καταλόσεται] reconciliabatur militi-
 bus contra Pisistratum.

ἀπαλλάσσει το τὸ παρὰ τῶν] ut Christi-
 anus 11 Daniæ rex, cognitis subditorum
 adversus se hostilibus animis & molitio-
 nibus, sponte ex regno discessit. A.C. 1523.

ἐε Ἐρετῆ] Eubææ urbem amplissi-
 mam post Chalciem, cuius infra p. 169.
 190. 191. 194. meminit.

αἰ σφι προεδέατο] quæ ipsis notæ e-
 rant, quarum benevolentiam prius ipsis per-
 spectâ erat.

ὄ πολλῶ λόγῳ] ut non multis verbis
 utar.

Νάξι & Δύγδαμιν] quem Pisistratus
 bello captus a se insula Naxo profecerat.

Ἦ Ἐρετῆ] Pisistratus tertio Τῆς ἀν-
 ιδεῖς ἐλάττει.

Μαργα-

Μαγαθῶνα] pagum attica, ubi anno 20 post eiectos Athenis Pisistrati filios, HIPPIAS cum Persis, à Milziade cæsus est.

Παλλῆϊδ' ὁ Ἀθῶναιος] sacellum Palladis ad Pallenem vicum Attica, sicut tota Græcia sacellorum plena fuit.

ἠγὼ ἀντιὰ] ex aduerso templi.

Δεῖν πομπῆ] divino impulsu, d. D. E. O. missus.

ὁ βόλ' ὁ] funda, rete, iactus retis.

Θύννοι] Thynni pisces prima ætate Pelamides grandescentes Thynni, inde Orcyni tandem Cete dicuntur, qui in Biblijs etiam Thannim nominantur.

Verriculum iactū est, expansaq; retia, nocte Mox aderunt Thynni, claro sub sidere Luone.

ὄπως μὴ ἀλιθῆεν] ne conglobarentur, congregarentur denuo Athenienses, sed dissipati manerent.

ἀπὸ Στρυμόν' ὁ] fluuio Thraciæ, ubi Amphipolis ὁ κρηνίδες seu Fontane auris, quas Philippus Macedo, Philippos postea nominavit.

Δήλορ] DELVS expiata. Strabo lib. 10.

τοιαῦτα κατέχοντες] ita habere, eò redactos esse, talem statum habere.

τινῶν

listetis opem fert Do-
phos. Thuc. p. 24.

yd. ib. p. 22. 29. 30.

Luce anno 5. belli
p. 1.

agesipolis,

usalato sibi fratris filio,
in iaconicam duxit.

[pag. 262] cum Xantippo Per
Herod. lib. 9. pag. 282. 28

Zeuxidamus, ante patrem m
ARCHIDAMUS, cuius m
prolixè describit Thucyd. lib.
est. Meminit autem Herod. B

AGIS, Dux Belli Peloponni.
Thucyd. lib. 3. pag. 81. 88. an
arcem in Decelea condidit, &
gestit. Huius tempore Atheni
ptæ sunt. Xenoph. ed

Leotychides

Agis, ad Megalepolin ab An

Vide Plutarchum in
& Cleon

Habemus ATHENIENSium, nunc LACEDæmon... HISTORIA à Cræso explorata sequitur. Duo enim Græcie urbium velut oculi illustres juere, Athena & LACEL seu Sparta. Hæc enim Metropolis Laconica fuit, quæ ante bellum Trojanum, Tyndareus, deinde Afridae, postea Heraclide annis amplius 700 præfuerunt.

Agenor
|
Taygeta ex Iove
|
Lacedæmon
|
Lynceus interfecto Damo socio, Argis regnat
|
ABAS Rex Argivorum
|
ACRISIVS
|
Danae
|
PERSEVS Rex Mycenarum

PRætus Rex Argivus
Megapenthus
Anaxagoras
Alektor
Iphis
CAPANEUS ad Thebas fulmine ictus
Sthenelus Dux ad Troiam.
Cyllarabes, quo sine liberis mortuo, ORESTES Mycenæus, Agari filius, Argos occupavit.

Amyclas
Argalus
Oebalus
GORGOPHANE.
TYNDAREVS Rex Laconicæ ex Leda.

HENELVS ex Astydamia Pelopis.
|
STHEVS Persecutor liberorum Herculis, cui ATREVS apud Pelopis filius successit.
|
AGAMEMNON Mycæus, Dux ad Troiam. MENELAVS Laconicæ.
|
ORESTES

ALCÆUS. Electryon.
|
Amphitryo
|
HERCVLES.
Hyllus.
Cleodæus
ARASTOMACHVS
Aristodemas

Castor. Pollux, HELENA Menelai uxor a Paride CLYTEMNESTRÆ

amænis quo eiecto, Heraclide Lacedæm. ann. 700 tenuerunt.

Eurysthenes ad Leonem & Agasiclem hoc loco nominatos, deducuntur ab Herodoto infra p. 234. & Vrania p. 262.

SVRHENES.
Agis.
Echestr.
Leobotes tutor & patruus fuit LYCVRGVS Legislator.
Herod. lib. 1. pag. 13. Paus. pag. 64.

PROCLVS
Sons. Hunc omittit Herod. & sequentem nom. Euryphontem.
Eurytion.
Prytanis.
Pollux.
Eunomus.
Charillus, cum Argivis & tatis bella gessit.
Nicander.
Theopompus, Ephoros instig. bellum Messeniæcum primo inchoavit.

Series Regum huius alterius familie usq. ad Leotychedem deducta, ponitur ab Herodo lib. 8. pag. 262.

Series Regum Laconicorum ab Hercule usq. ad Leonidem deducta, recitatur ab Herodoto lib. 7. pag. 234.

Dorygus
Agefilan
Archela
Teleclus
Alcamen
Polydorus tempore Colonia in Italia urbes Crotonem & Locros à aceæponijs missa est.
Eurycrat
Anaxand
Eurycrat
Leo, cuius infelix bellum cum Tegeatis Lacedæmonij gesserunt.
Herod. lib. 1. p. 12. 13.

Archidamus, mortuus antem.
Zeuxidamus.
Anaxidamus.
Archidamus.
Agasicles. Huius mentio fit p. 12. Herod.
ARISTON, repudiatis coniugibus ducit Ageti uxorem, qua septimo mense parit Demaretum. Hib. 6. p. 183. 184.
DEMARETVS, qui ex collega & amuli Cleomenis Sparta pulsus ad regem Persarum fugit, & postea Comes fuit expeditionis Xerxis. He. 6. pag. 184. 185. 181. lib. 5. p. 163. pag. 199. 215. 240.

Herod. lib. 5. p. 156. & 157.

ANAXIDES, cuius tempore Lacedæmonij Tegeatas vicerunt, & cum Cræsa, Lydon roge fœdus fecerunt. Herod. lib. 1. p. 13. 14.

CLEOMENES, Dorienus coloniam ducere in Lybiam, & postea in Sicilia conatus est. p. 157. 226. Aristagoram Milesium, petentem auxilia adversus Darium, & munitur.
Plistarchus, Huius

Cleombrotus nascitur lib. 5. p. 157. munit Isthmum adversus Xerxem lib. 8. p. 251. Et paulo post moritur lib. 9. pag. 266.

Leotychedes, filius Menares, post prælium ad Salaminem delectus dux classis Græcæ

vera offerentem, ante occasum so-
lis ex urbe decedere iubet, lib. 5. p.
159. Infert bellum Argivis, &
interficit 6000. supplices, lib. 6. p.
187. lib. 7. p. 224. Eiecit Athenis
Pisistratidas, lib. 5. p. 161. Deinde
pulsio Clisibene & occupata arce A-
thenis, ipse rursus pellitur, p. 163.
Thucyd. lib. 1. p. 28. Aeginetas ope-
pugnat, lib. 6. p. 181. 185. Arte pel-
lit Demaretum collegam Regni pag.
183. 184. 185. Tandem sibi ipsi
mortem consciscit, pag. 186.

Gorgo filia, Leonidi nota, lib. 7. p.
240. 234. lib. 5. pag. 159.

PAUSANIA Andoniam Persarum Ducem ad
Plataeas vicem, lib. 9. pag. 277. 280. Deinde
praefectus Byzantibus filiam Xerxis & Regnum
Graeciae, Ideo ab Ephoris in templo Palladis fame necatus est. Thucyd. lib. 1. p. 22. 29. 30.
lib. 2. p. 51.

Pisloanax vii Atticam Cleomenes tutor Pausania, Dux Laced. anno 5. belli
Thucyd. lib. 6. 39. 66. Peloponn. Thucyd. lib. 3. p. 66.

Pausanias, Athenis non defendit 30. Tyrannos contra Thrasylbulum.

Cleombrot, Leuctra Bœotiae interfectus a Thebanis, Agesipolis,
enoph. lib. 6. & d. iv.

Clenes. Agesipolis.

Acrotatus patrem mortuus. Cleonymus, Arato sibi fratris filio,
AREVS, mensibus opem tulit contra Antigonem. De Pyrrhum in Laconicam duxit.
fendit Spz adversus Pyrrhum. Huius Areiti mentio fit. I. Macc. 12.

Acrotatu. Cleonides.
Areus pulitur. CLEOMENES postremus Rex, ab Arato & Antigono
victus ad Sellasiam, tandem in Aegypto sibi ur-
tem consciscit. Chilonis uxor
Cleombreti.

[pag. 262] cum Xantippo Pentre, ad Mycalen Ephesiae montem, Persas profligavit.
Herod. lib. 9. pag. 282. 2. uc. lib. 1. pag. 20.

Zcuxidamus, ante patrem in pag. 185.
ARCHIDAMUS, cuius nantum in Herod. extat pag. 185. Sed res ipsius gestas
prolixè describit Thucyd. lib. Nam bellum Peloponnesiacum Archidamo duce captum
est. Meminit autem Herod. Eoponnesiaci lib. 7. pag. 221. & lib. 9. pag. 279.

AGIS, Dux Belli Peloponn. thidamum AGESILAVS, cuius res gesta à Xenophon-
Thucyd. lib. 3. pag. 81. 88. alcibiadis, te & Plutarcho prolixè describuntur, tan-
arcem in Decelea condidit, Et de bella dem anno atatis 84 in Aegypto obiit.
gestit. Huius tempore Athenasandro ca-
pta sunt. xenoph. et B.

Leotychide

Archidamus, sub quo Phocense bellum ge-
stum est. Tandem à Lucanis in Italia inter-
fectus.

Agis, ad Megalepolin ab Aio interfectus.

Eudamidas.

Archidamus.

Eudamidas.

AGIS qui cum Arato bellum gestit.
Eudamidas, postremus.

Vide Plutarchum in Agidis
& Cleo

tre, ad Mycalen Ephesiæ montem, Persas profligavit.
uc. lib. 1. pag. 20.

pag. 185.

antum in Herod, extat pag. 185. Sed res ipsius gestas
Nam bellum Peloponnesiacum Archidamo duce ceptum
oponnesiaci lib. 7. pag. 221. & lib. 9. pag. 279.

chidamum AGESILAVS, cuius res gesta à Xenophon-
alcibiadis, te & Plutarcho prolixè describuntur, tan-
elide bella dem anno ætatis 84 in Ægypto obiit.

sandro ca-
B.

Archidamus, sub quo Phocense bellum ge-
stum est. Tandem à Lucanis in Italia inter-
fectus.

o interfectus.

Eudamidas.

Archidamus.

Eudamidas.

Agidis

AGIS qui cum Arato bellum gessit.
Eudamidas, postremus.

146 E X O R D I U M

τεγεῖται] Tegea, oppidum Arcadiæ,
patria Echemi Tegeatæ, qui Hyllum, Her-
culis filium in Peloponesum descendentem
in monomachia interfecit. καλλ. p. 270. ubi
se Atheniensibus præferri debere dispu-
tant.

κακονομώτεροι] pessimis legibus ute-
bantur, pessimè morati erant.

εἰς εὐνομίαν] ad bonas leges, seu rectis
legibus constitutam Rempub.

Λυκῦργος τῶν Σπάρτανέων
Λοκίμω.

LYCURGI, LEGISLATORIS SPAR-
TANI, vitam, & formam Politicæ ab ipso
constitutam accuratè descripsit Plutar-
chus qui tamen, nec de genere, nec pa-
rentibus Lycurgi, nec quo tempore vixerit,
certi aliquid constare initio ostendit. Ipse
Eunomi Proclidis filium, & Pollucis fra-
trem, & Charilai ex Polluce fratre na-
ti Tutorem fuisse narrat. Herodotus verò
noster, ex alterâ, Eurystenidum seu Agi-
darum familiâ ortam Lycurgum, LE O-
EOTÆ regis patrum & Tutorem fuisse
commemorat.

L Hanc

Hanc igitur Herodoti, utriusq; familiae Regum seriem, in Polymniâ & Vraniâ recitatam, cum qua Pausanias etiam in Laconicis, maximâ ex parte congruit, retinebimus. Formam vero Reipublicæ, & Legum Spartanarum, à Lycurgo constitutam, Xenophon in libello de Politia Lacedæmoniorum, tribus ferè classibus distinguit. Quarum prima, Leges de Generatione, victu, ac Educatione liberorum, & de singularum ætatum studijs & exercitijs continet. Altera de officijs Togatæ Gubernationis constituit Magistratus, iudicia, æqualem modum agrorum inter cives, ne alio nummo quam Ferro, in Laconicâ utantur. Tertia, ad disciplinam Bellicam pertinet. Sed hæc ex Xenophonte & Plutarchi Lycurgo, & Pausaniæ Laconicis, plenius cognoscantur.

Ἐλθόνθ' εἰς Δελφοῦς, Ἰαλίη Λυκούργου
 scriptas iam leges, non prius civibus tradidisse aiunt, quam divino testimonio comprobatæ essent. Sciscitanti igitur Apollinis oraculum, respondit Apollo, Tam diu beatam fore Spartam, quamdiu Lycurgi legibus obtemperaret. Sic auctoritatem suis legibus divinam circumdedit, & reverenti-

am

am erga leges auxit, & cives in officio & obedientia retinere facilius potuit, ut multi legislatores ethnici, κακοζήλια Moſis leges ſuas, ex ore Dei in monte Sinai promulgantis; congreſſus familiares & colloquia cum Diuis ſubularunt, ut Minos in Cretâ Iovis ὀκέτις ſuiſſe: Numa, Romæ cum Ægeria nymphea concuſſiſſe: alij aliorum Deorum conſilio uſi eſſe narrantur.

κόσμος] præſentem formam, ordinem, ornatum Reipublicæ.

Λεωβώτης, ἀδελφὸς] Leobotæ regis, qui ex fratre Lycurgi natus erat. Fuit autem hic Leobotes, Echestrati filius, quartus ab Eurysthene.

ἐκ Κρήτης ἀγορεύει ταῦτα] ex Cretâ, leges Minois, in Laconicam iuvenſiſſe, ut Plato, Νομοθεσίῳ ſuam, in Creta, ad ſacrum Iovis antrum, colloquens cum Clinia Cretenſi, & Megillo Lacedæmonio, inſtituit.

ἑκοστίαις turmaς 24 militum, qui iurabant ſe non deſerturos ordinem. Κομανὲς Manipulus 25. milites. Cohors Sinſentim. Legio, Sin Regiment 5000. ac Romanæ militiæ ordinem luculenter deſcriptionem legant ſtudioſi apud Polybium lib. 6.

L B Τίμη

τρίηκόςδ' ας, conuentus tricesima diē
mensis.

Συσίτια, Sodalitates seu communia
Convivia Lacedæmoniorum, Quorum quin-
decim uno in loco publico, quotidie una cœ-
nabant, & singuli singulis mensibus quin-
quedecim medimnos farine, & Choas vini, quin-
que libras ficum conferebant. Vide in vita Ly-
curgi pag. 16.

Ἐφόροι, Quinq; supremos Inspectores
Regum & totius Republicæ, qui habuerunt
potestatem puniendi omnes reliquos Magi-
stratus, & Reges ipsos remouendi.

ἡγεῖν γέροντα] Senatam 28. Hæc ex
Plutarchi Lycurgo, & Politia Laced. Xeno-
phontis integra huc assumantur.

ἔισαμνοι] collocantes εἶσα ab ἔω.
ἀνατε ἔδραμον] creuerunt, feliciter
cursum tenuerunt, feliciter pogrēssi sunt.
καταφρονήσαντες] cupientes, asse-
ctantes.

Λεωνίδης] regis Spartani, patris
Leonidæ, qui ad Thermopylas postea ma-
iorem gloriam victus, quam alij ex clariss.
victorijs, adeptus est.

καὶ

καὶ Ἀγίστων] πατρὸς Δε-
μαράτι, de quo infra pag. 184. 185. Ἐν
πολυμν.

τὰ Ὁρέσειω Ὀρέσει] Orestes Agamemno-
nis filius, patre ad Troiam perfectio, ad
Strophum Phocensem, amicae maritū, clau-
cum pedagogo ab Electrâ sorore mittitur.
veritâ ne ab Ægistho interficeretur. Cum
autem Agamemnonem, ex bello Troiano
reducens, Ægisthus à Clytemnestrâ ad-
jutus trucidasset: revocatus ab Electrâ,
post 12 annos, Orestes; adjutus à soro-
re Electrâ, matrem Clytemnestram Ἐ-
Ægisthum vicissim necavit. Inde furis
agitatus, cum Delphis expiationem que-
sisset, Athenas mittitur, ubi in judicio
Palladis causâ cognitâ, pares calculos
tulit. Postea in Tauricam, cum Py-
lade profectus, à sorore Iphigeniâ agno-
scitur, Ἐν in Græciam reuersus, patri in
regno succedit Ἐν Tegeæ tandem, incer-
tum quo casu, sepelitur.

α

L 3

ATREVS

		α			
ATREVS,				Thyestes	
65 annos My-					
cenis regnavit.				Ægisthus.	
Clyte		AGAMEMNON,		Mene	
mnestra		Dux ad Trojam.		laus.	
adultera				nupta Stro-	
				phio Phocensi.	
ORESTES,		Iphige-		ELE	
matricida.		nia.		Chryso.	
				PYLADES	
				Crestis a-	
				micus fidiss-	
TISamenus,		ab He-		mus.	
raclidis pulsus.					

Totam hanc Orestis tragædiam, Æschylus in Agamemnone & Eumenidibus: Euripides in Oreste, & Sophocles in Electrâ descripserunt.

καὶ τύπῳ ἀντίτυπῳ] σφύρα καὶ ἄκμῳρ. malleus & incus. ἀ τύπῳ ferio, percutio. τυπῶε malleus feriens incidem. Incus vicissim repellens ἀ se ἰκτῖμ ἀντίτυπῳ est, seu vicissim feriens.

σῆμ' ἐπὶ σήματι] ferrum ad perniciem hominis seu ledendos alios proceditur.

ἄντι-

φυσιζοῖ αἶα] terra parens, omnium
viventium generatrix & a'trix.

ἀγαθοεργοί] Benemeriti.

μὴ ἐλιπίειν, Non quiescere, non diu
morari, non torpescere.

ἐμισθῆτο παρὰ ἑκ ἐκδιδόντῳ πλὴν
ἀυλῶ) cum nollet vendere, conducit ab eo P. 14.
officinam.

χρόνον δὲ ὡς ἀνέγνωσεν, ἐνοικίωσεν] a-
liquandiu inhabitavit, donec locum, ubi
Orestis ossa condita essent, cognovisset.

ταῦτα δὴ ὧν πάντα] CROESUS amicitiam & fœdus cum Lacedæmoniis in-
ἄνδρ τε δ' ὅλα καὶ ἀπάτης, Treulich vnnnd p. 263.
obungesehrlich, ut infra, ἐσὲ ἑλδιδεγοί ἢ V. 44.
μῆρ ὁμαχμίω σωδέμενοι, ἀνεύ τε δ' ὅλα
καὶ ἀπάτης. liberum vobis erit, societa-
tem belli nobiscum inire, sine dolo &
fraude.

τρικκοσίδε ἀμφορέας] una Amphora
continet 48 sextarios. Ergo 300 Ampho-
ræ circiter 56 Tonnas Kostochienses effi-
cient.

ἱεροῖον] Templum Iunonis in Samo.

L 4

κευί.ο

Κροῖσος δὲ ἀμαρτῶν τῶν
 Ἰνσουλῶν.

Redit ad historiam Cræsi, expeditionem adversus Cyrum Persarum regem suscipientis, supra fol. 10. v. 38. intercisam.

ἀναξυρίδας] ex Pollucis lib, 7. cap. 13. apparet, Pileum seu tegumentum capitis, quod Cidarim, ἢ κρηβασιῶν ἢ πῖλον αἰὲς Persæ vocant, hoc nomine appellari. Aibi pedum tegumentum vel femorale indicat.

περιέξονται, undiq̄ ea amplectentur, ἢ firmissimè retinebunt.

ἀπώσοι, non poterunt depelli, ἀπώσω.

ἢ ὅτε ἀβροῦ, ὅτε ἀγαδῶν οὐδὲν] ut Helvetijs, ante Carolum Burgundum devictum.

P. 15.

Ἄλυσ ποταμὸς ἔστι δὲ Ἀρμενίᾳ οὐρεῶν] HALYS fluvii, qui limes fuit regnorum Cyri Persæ ἢ Cræsi Lydi, descriptio accurata consideretur: lucem adferens mentioni ejusdem fluvij apud Plinium lib. 6. cap. 2. Strabonem lib. 12. p. 376 378. ἢ Herod. περὶ χ. infra f. 159. v. 15. 16.

ἢ τὸν Ἐυξείνου πόντου] ultra Sinopen, Diogenes

Diogenis Cynici & Diphili comici patriam.

πέντε ἡμέραι] circiter triginta milliar.

Germanica.

ἔσχατέυετο δὲ ὁ Κροῖσος] C A V S A

B E L L I, a Cræso adversus Cyrum susce-

pti; C V P I D I T A S amplificandi imperii, &

V I N D I C T A.

πρωτῆ δὲ κακῶν πάντων ἐπιθυμία
ἔστι. ac Reges aliena regna injustè appeten-
do, sæpè propria amittunt, ut Cyro, & ali-
is plurimis accidit. Vindicta verò bonum
est vitâ jucundius ipsâ.

Κροῖσος γαμβρῶν] ad finem habuit enim
Aryenem Cræsi sororem in matrimonio:
γαμβρὸς alioquin proprie Generum signi-
ficat.

Κυαξάρχης] pater Astyagis, Medorum
regis, a Cyro victi. p. 22.

ἄεθρος] benignè complexus est.

ὁ κυαξάρχης (ἦν γὰρ, ὡς διεδέξατο, ὄργιστος
& ἀκρόατος) τῆς χεῖρας καὶ τὰ περιώπετα ἀεικέλη
Cyxares, cum, ut ostendit, compos iræ
non esset, (iram frenare non posset, ut in-
fra τῆς ψυχῆς ἀκρόατος, non compos
mentis) valde asperè ac ignominiosè eos
probris infectatus est.

L 5

κομία

κομίζεσθαι, conferre se.

ἐπὶ Ἀλυάτῃα, patrem Cræsi.

πῶς ἡμεῖς αὐτῶν Ἰσραηλιτικῶν νύκτα γενέσθαι

Eclipsis Solis à Thalete Milesio prædicta, qui ex Phœniciâ claris natalibus ortus, & in Ægypto à sacerdotibus & Astronomis eruditus, Mileti habitavit. & Motuum cœlestium doctrinam primus in Græciam intulit, & Annum Ionicis civitatibus, recte constitutis, Solstitorum & æquinoctiorum metis, ordinavit ac eclipsin Solis futuram prædixit. de qua Plinius lib. 2. ca. 12. Rationem defectus utriusq; primus Romanæ generis in vulgus extulit Sulpitius Gallus. Apud Græcos autem inuestigavit primus omnium Thales Milesius, Olympiadis X L V I I I anno quarto, prædicto solis defectu, qui Alyatte rege factus est, urbis condite anno C L X X. Post eos, utriusq; sideris cursum in sexcentos annos præcinuit Hipparchus. Viri ingentes, supraq; mortalia natura, tantorum numinum lege deprehensa.

Nec tantum Philosophiæ & Mathematicæ studijs, S A P I E N T I S nomen & gloriam Thales adeptus est, verum etiam

tians

tiam politicus gubernator prudens fuit, qui
 Cyro, antequam cum Cræſo conſligeret, pa-
 cem Ioniois ciuitatibus, ſi quieſcerent, of-
 ferente, hortator ſuis ciuibus Mileſijs fuit,
 ut à bello abſtinerent. Quæ res, victo poſtea
 Cræſo, Mileſijs ſaluti fuit. Soli enim à Cy-
 ro, eâdem conuitione, qua Cræſo antea
 coniuñcti fuerant, relictæ ſunt. infra p. 30.
 APOphthegmata illius ſcita & arguta re-
 citat Diogenes Laërtius, qui omnibus no-
 tam de Aureo tripode narrationem, quem
 ſapientiſſimo dari Apollo iuſſerat, ſimul
 commemorat.

ἄνευ γὰρ ἀναγκῆς] ſine vinculo ne-
 ceſſario & firmo, ſœdera (reconciliationes)
 firma non ſolent manere. conſtare.

ἕως τὴν ὁμορροίην] forteſſe legendum
 αἰμορροίην. donec ſanguis profluere.

τὸ αἷμα ἀναλείχουσι ἀλλήλων] Hic enim
 mos eſt, Scythijs, Armenijs, & alijs in ea ora
 gentibus, eorumq; Regibus, quoties in ſo-
 cietatem coeunt, implicare dextras, Pol-
 licesq; inter ſe vincire. Mox ubi ſanguis in
 artus extremos ſe effuderit, leui ictu cru-
 orem eliciunt, atq; **I N V I C E M L A M-
 B V N T**, ut in vita Claudij Cornelius Ta-
 citus narrat.

Tertio-

Tertullianus Apologetico, Legite necubi
relatum sit, diffusum brachijs sanguinem,
ex alterutro degustatum, nationes quas-
dam fœderi comparasse. Pomponius Mela,
lib. 2. cap. 1.

Ne fœdera quidem incruenta sunt: sauci-
ant se, qui paciscuntur, exemptumq; san-
guinem, ubi permiscuere, degustant.

ΜΗΝΟΕΙΔ'ΕΑ] similem Lunæ, prodeunti
à conjunctione, falcatam.

ἔξ τῶν περὶ τὴν] regionem & urbem
Cappadociæ, vicinam Sinopæ ad Pontum
Euxinum, Colonia Milesiorum, & postea
Romanorum.

Φθὶ ἰσὼρ τῶν Συρίων κλίσεις] vastans
prædia & agros Syrorum Cappadocum,
qui nihil adversus eum unquam commise-
rant. Sic quicquid delirant reges, plectun-
tur Achivi.

πρόσφερε ἔξ τῶν Ἴωνας] obtulit Ionibus
pacem, si à bello Cræsi abstinerent. Id solè
Milesij fecerunt, infra p. 30.

κῦρ & δὲ ὡς ἀπίκετο] Prælium Cyrì
& Cræsi in Cappadocia.

ἔπειράετο κατὰ τὸ ἰχυρόν ἀλλήλων]
tentat

tentarunt, aggressi sunt se mutuo, conflixerunt summis viribus. tertia præteriti plusquamperfecti mediæ Ionica. ἀπειράομαι.

ἐνένωτο] cogitabat, ἀνοέομαι.

τὸ προασείον παρ' ὀψίων] Prodigium à Telmissensibus in Lyciâ explicatum, de quibus Ariani lib. 2. παρὰ τοὺς τελμισίας τοὺς μάντις, σοφοὺς τὰ δῆα δὲ γὰρ ὄψι. καὶ οὐσίρ' ἀπ' ἡύρε, δεδ' ὄψι, αὐτοῖς, καὶ γυναιξί, καὶ πασι πῶ μαντεία, ἔτ.

Apollo

Telmissus
in Lycia.

Galeotes
in Sicilia.

κῦρ' δὲ αὐτίκα] Cyrus celeritate & vigilantia opprimit Cræsum, μὴ ἀναβαλλόμενον. Nilq; actum reputans, dum quid superesset agendum.

ὡς δὲ οἱ ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἐποίησε κατὰ τάχ'] Priusquam aggrediare, consulto; postquam consulueris, mature facto opus est.

καὶ ἔλλ'] in Herminum influunt, Pætolus aurifer, & Hyllus, & Phrygius

Ἐ Cryos, Strabo lib. 13. p. 431. Plin. lib. 5. cap. 29.

μητρὸς Δινδυμῶνης] Cybeles, matris Deorum, ἐνι δικάτα fuerunt Δινδύμα, iuga montis in Phrygia maiore.

ἐνδοῦτα ὁ κύβητος] Secundum Praetorium Cræsi Ἐ Cyri, in Lydiâ, ad urbem SARDIS.

p. 17. τὸ δὲ δὴ τοι καὶ ἔπειχε ἑλλάμψεν ὁ αὐτὸς] a quo, Ἐ ipse Cyrus, se captum se oppressum iri, verebatur.

καθηλθεῖτες] convoluti Ἐ conclusi intra SARDIS OBSIDEBANTUR.

δυρέης] Thucydides pag. 40. δυρεάτις γῆ μεθ' ἧς τῆς Ἀργείας καὶ Λακωνικῆς ὄρεϊ ἐπιθαλάσσεια καὶ ἀήκιστα. Et pag. 101. dicit, decem stadiis a mari distare.

μέγιστον μαλεῶν, promontorium Laconice, 5000 passum in mare pro excurrens, versus Cretam prope quod periculosa fuit navigatio. unde proverbium. Maleam legens, quæ domi sunt obliviscere.

ἡ κύβητος] insula VENERI sacra, unde Cytheræa dicitur, ad sinum Laconicum, portus commodiss. habet.

ὡστε

ὡστε Τρικκοσίτεσ ἐκατέρωσ μαχίστασ] *TRECenti ARGivi cum 300 Lacedaemonijs, de Thyrea pugnant. Sic sub Philippo I I I. Francorum Rege, Carolus Francus, & Petrus Tarraconensis & Siciliae rex, convenerunt, ut ad Burdegalam, centum Franci equites, & centum Siculi, de toto regno Siciliae aperto Marte certarent. Apparuit Francus, non venit Siculus ad locum constitutum.*

Αργεῖοι κατακεῖράμενοι τὰς κεφαλὰς] *Dux Lithuaniae Vitoldus adeo differentem moribus & habitu a suis popularibus sese praeiuit, ut illos tondere edicto iusserit; sibi, tanquam Majestatis insigne, Barbam intonsam retinens. At cum id non succederet, (nam Lithani vitam potius, quam barbam, parati erant amittere) caput ipse, genasq; rasit; capitalem poenam in eos comminatus, qui suo exemplo barbam aut comam deponerent.*

Σαρδίαι δὲ ἠλώκεσαν] *SARDIVM expugnatio.*

Μήλιε ὁ πρότερος Βασιλεὺς Σαρδίων] *proxime ante Candaulem regnavit.*

κατ

κατ' αὐτοῦ δὲ κροῖσον] *Filius Cræsi mē-
tus sic vocalis.*

πολιῆ πρότερον] *p. 7.*

ἔυθηνία] *curatione filij mūti; vel cūm
adhuc prospere omnia ei succederent.*

ἔξ' αὐτοῦ] *pro viribus.*

κροῖσου ἐρωγῆσων] *CROESVS CA-
PTVS. IRVS ET EST SVBITO
QVI MODO CROESVS ERAT.*

ὁ δὲ σωθῆσας τρυβλῶ] *CROESVS in tro-
go collocatus, SOLONem vocat, de quo
supra sol. 6. 7,*

ἀκροδοῖνία, *primitias.*

ὡς οἱ εἰκσὼ θεῷ εἰρημύω] *quod a
Solone esset DEI instinctu dictum; Nemi-
nem in hac vita beatum esse.*

τοῦ ἄρ' ἐγὼ πᾶσι τυραννοῖσι] *quem ego
magis optarim, cum omnibus tyrannis
colloqui, quā ingentem pecuniam nanci-
sci.*

λιπαροῦντων, *instantibus, urgenti-
bus.*

ὄυτω δὴ μαδόντα τὸν κῦρον] *CO L-
LOQVIUM CYRI & CROESI.*

ἐν πολλῇ προμηδείῃ εἶχε] *valde obseruabat.*

συνοῖη ἐχόμενῳ] *cogitabundus*

δικαιῶ] *justum puto, justum censeo.*

Sic Paulus hoc verbo in doctrinae Iustificacionis utitur.

τὸτοῦ προσδέχεσθαι τοὶ ἐπαναστασομένοι] *expectandum erit, ut insurgat contra te.*

ἐὰν ἐάσῃς με, χαρισίῃ μαλιστα τὸν θεόν] *maximè gratificaberis, si sines me cum Deo Græcorum exoptulare. Culpa[m] suæ sinuitiæ confert in Theolodos.*

τὴν πεπρωμένην μοῖραν] *fatum seu pœnam fatalem. πεπρωμένη, ἀ περατόω, termino, determinatum. defuitum: a præterito perfecto passiuo πέπρωμαι: μοῖρα ἀ μείρω divido sortem cuiq[ue] distributam. μοῖραι Parca. Clotho, Lachesis, Atropos.*

πέμπης γῆ. Θ' ἁμαρτιάδα] *GYGIS abavi delictum luit. supra pag. 2. 3. vers. 29.*

ἐφόνουσε τὸν δεσπότα] *Candaulem supra p. 3.*

λοξίω] *λοξία, Apollo vocatus est, quod obliqua seu ambigua & captiosa oracula consulentibus daret, partim ut tege-*

M

ret

ret suam vanitatē, partim ut deceptos ambiguitate, in tristes calamitates conijceret, et tamen se excusare posset, ut hic Cræso se excusat. Λοξός κύκλος nominatur à Ptolemæo, Zodiacus.

ἐπιήκεσε, opem tulit, satisfecit.

οὐ συνλαβών, non intelligens.

ἑαυτὸ εἶναι πῶ ἀμαρτάνει, καὶ ἢ τὸ δεῖ] Σφῆσιρ ἀτασθαλίσιρ, ὑπὲρ μόρον ἄλλε' ἔχουσι. πνώσκ δ' ἀνδρώωνε ἀνδραγαθὰ τήματ' ἔχοντα.

κροίσω μὲν ὄσι καὶ ἄλλα] *Aliz Donavria Cræsi.*

δήβησι τοῖσι βοιωτῶν] *plurimæ enim aliæ huius nominis urbes sunt, in Phthiotide Thessaliæ, in Asia prope Adramyttium, in Pamphilia, in Ægypto.*

Ἄσπιδωνι ἡδ' Ἰσμηνίω] *cuius infra etiam p. 160. meminit.*

δαῦμα δὲ γῆ Λυδῆ ἐστὶ συγγρασφῶν] *LYDIÆ memorabilia, seu res mirandæ scriptu dignæ.*

καταφερομένη ψήγματα] *ramenta auri ex Tmolo monte, in fluvio Pactolo, devehuntur.*

ὄσι αὐτόθι Αλυάτῃω] *SEPV Lchrum ALYattis, Lydorum regis, patris Cræsi.*

ὄσι

ἄνδρες δὲ πέντε] *termini, Indices.*

δύο πλέθρα] *Plethrum, sexta pars
stadij, 100 pedes.*

λίμνη ἔχεται τοῖ σήματιος] *Plinius
lib. 5. c. 29*

τὰς παγνιάς] *LYDOS, à Lydis.*

τυρσωνίω ἀποικίᾳ] *coloniam, in
Hetruriam, ad mare Tyrrhenum, dedu-
xisse.*

κύβωρ, *tesserarum.*

ἀστραγάλωρ] *Talorum, in imâ tibiâ,
juxta calcaneum, qui munitur malleolis
prominentibus. Descriptionem Talorum
& Ludi, vide in Astragalismo Erasmi.*

σφαίρης, *pilæ.*

πέσσωρ, *calculorum.*

ομβρήκας, *Umbros.*

ἐπιδίδεται δὲ δὴ τὸ εὐθεύτερον ἡμῶν λόγῳ,
τῶν τε κύβωρ, ὅστις ἐὼρ, & c.

ALTERA PARS

Primi Libri

HISTORIA

CYRI

Regis Persarum, quam orditur à
Natalibus, seu atavo Cyri mater.
no, DEIOCE Rege Medorum.

Ασσυρίων ἀρχόντων ἐπὶ ἔτεσσι 520] As-
syrj tenuerunt regnum in Asia præcipuum
à Nimrod, usq; ad finem Sardanapali, an-
nos 1360 ac continua series regum tri-
ginta octo, usq; ad Sardanapalum, inter-
fectum anno 10 Ozia regis Iuda, anno
mundi 3159, annis 110 ante Deiocem, re-
censetur à Beroso, Manethone & Metha-
stene. Exitum Sardanapali recitat Athe-
næus lib. 12. p. 261.

Epitaphium:

Ταῦτ' ἔχω, ὅσος ἔπιον καὶ ἐδῆτοσιν ἡμετ'
ἔφατ'

Τετ-

Τετραῦ ἑταίρου, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια
κείνα λέλειπται.

*Quid aliud, in Bovis, non in regis
sepulchro, inscriberes? addit Cicero?*

*Regnarunt autem teste Metasthene
post Sardanapalum in*

Media.

*Arbaces, ex cuius
ius posteris forte
fuit.*

DEIOCES

|
Phraontes

|
Cyaxares

|
ASTYAGES

|
Mandane

|
GYRVS

Assyria

*Phul. Belochus, cui
Jonas conciona-
tus est.*

Tiglathphulassar.

SALMANASSAR.

Sennaherib.

Asaraddon.

Merodach.

**NABUCHODO-
NOSORI. II.**

πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι] *duce Arba-
ce. Athenæus lib. 12. & Metasthenes.*

M 3

DEI.

DEIOCES.

ΑΥΤΗΣ ὡς τοῖσι ΜΗΔΟΙΣ σοφὸς Διόκηρος] *Virtutes in iusta & legitima Regni appetitione & administratione necessaria: Sapientia, Iustitia, Rectitudo Iudicij, Euvomία, Sedulitas in audiendis & dydicandis libris, &c.*

Ἐδὲ ὑπ' ἀνομίῳ ἀνέστατο ἑσόμεθα] *Ἀναρχίας γὰρ μέζον' ἐστὶ κακόν.*

p. 22. ECBATana] metropolis Mederum, cuius in sacris literis, 1. Esd. 6. 2. Macc. 9. Iudith. 1. Vbi hic Deioces nominatur, Arphaxad, mentio fit. ΑΡΦΑΧΑΔ muri excelsi.

συνδαρακίνοι] fortè συνδαρακίνοι Sandaracini. h. e. rufi. à Sandaracha succo concreto, in aurarijs & argentarijs metallis. cuius duo genera Germani Neuschgele & Bergröte nominant, de qua prolixè Agricola lib. 3. Fossilium, & Plinius lib. 34. cap. ult. & l. 35. c. 6.

ΜΗΤΕ

μήτε ἐσιέναι παρὰ βασιλεία] Δυσφύ-
λακτον γὰρ ἐν σιωπῆι τὸ πρὸς δόξω σε-
μνόν. *Nimia familiaritas efficit contem-
ptum.*

ἦν τὸ δίκαιον φιλάσων χαλεπός] *e-
rat custos iustitiæ severus & acer.*

αὐτὸς τε διεφθάρη] *aliena appetendo
propria amisit.*

ΚΥΑΧῆρες ἐλόχισε κατὰ τέλεα] *in
agmina certa, cohortes, turmas & ma-
nipulos milites distinxit, & ordinem mili-
tiæ accuratiorem instituit. τέλεα inter
cætera etiam est τάγμα Σαυωλικόν.*

ὅτε νῦν ἡ ἡμέρη ἐγένετο] *supra fol. 15.
ἐπὶ τῷ Νίνου] adversus NINIVEN,
metropolin Assyriorum, cuius crebra in
Biblijs mentio fit. Gen. 10. in Iona. Na-
hum 1. 2. Tob. 1. 7. & alibi. Eversa tan-
dem est à Cyaxare, ut Nabum prædixerat,
annis 200 post Ionæ prædicationem.*

τῶτοισι (Scythis) ἐπιπορεύασι φεύ-
γῶσι (*in sequentibus fugientes Cimmericos*)
οὕτω ἐσ τῷ μηδικῷ χώρῳ ἀπίκοντο (*sic
in Mediam venerunt Scythæ*) *Melpom. p.
117. 118. vers. 1. 2.*

ἀπὸ μακρῶν ὄρεσιν, καὶ ἐκ κόλ-
 χδε] *Situs locorum in tabulis Geographi-*
cis aspiciantur. Meotis palus seu laucus
in quem Tanais influat, supra Bosphorum
commerium & Pontum Euxinum situs
est. In Ponti Euxini ultimo versus orien-
tem littore PHASIS fl. & oppidum est,
Ubi steterat regis Colchorum & patris Medee
sedes fuit. Hodie Fasso nominant & Col-
chos Mengrelios, Iustiniani aetate 1206
Inde & Mare ea Spinna & Marsiana non
longa per Iberos vel Armenios manum
Herodoto Sappires dicto iter est.

Ἰαμμίτιχ] Ἄιγυπτῆς βασιλευς] ἐν-
 P. 13. τέρπ. p. 77. 51. 45.

ἐν Ἀσκάλωνι πόλει] *cuius mentio fit*
Judic. 1. 14. Jerem. 25. 47. Amos 1.
Soph. 2.

τὸ ἐν κυθήκῃσι] *Cythera insula Laconi-*
ca vicina, unde Venus Cytherea dicitur.

ἐνέσκηψε ἡ θεός] *immisit Venus.*

καλέσσι ἔνχαρες] *ἀνδρογάωτες, infra*
μέλωσιν. p. 126.

ὑπὸ

ὑπὸ τῆ ὕβρις καὶ ὀλιγωρίας ἀνάσταται
 ἔπιπτα iniquus ex mera petulantia, con-
 temtu, & superbia illatis, omnia vastan-
 rent; ὕβρις καὶ μάγνητος ἀπώλεσε καὶ κο-
 λοφῶνα.

καταμεθύσαντες] Scythæ tandem per
 ebrietatem regnum Asiæ amiserunt.

ἐκδέχεται δὲ Ἀσυαγῆς τῶν Βασιλικῶν.
 Excepit autem ASTYAGES regnum.

HISTORIA CYRI concepti, nati,
 infantis necem expositi, & mirabiliter
 protecti, educati, & ad Regnum Medo-
 rum erecti, ut Moses, Romulus, Oedipus,
 Hercules & alij, in raris modis divinitus
 ex periculo vitæ infantes erepti sunt.

De Cyro autem, ante ducentos annos,
 Esaias vaticinatus erat, cap. 44. Qui di-
 co Cyro, Pastor meus es, & omnem vol-
 untatem meam complebis. Cap. 45. Hæc
 dicit Dominus Christo meo Cyro, cuius ap-
 prehendi dexteram, ut subyciam ante fa-
 ciem ejus gentes, & dorsa regum veriam.
 Et aperiam coram eo januas, & portæ
 non cludentur. Ego ante te ibo: & glo-
 riosos terræ humiliabo. Portas areas
 conteram, & veteles ferreos confringam.

M S. Et

Et dabo tibi thesauros absconditos, & ar-
cana secretorum; ut scias, quia ego do-
minus. Has predictiones diuinas, per va-
tem populi Iudaici de Cyro nominatim e-
ditas, cum Daniel Propheta senex, Cyro
monstrasset; clementiorem se erga gentem
Iudaicam declarauit, eiq; redum in Iudae-
am, ad pristinas sedes, & Autonomiam in
Religione & cultibus concepit. 2. Paral.
36. 1. Esd. 1. Iosephus lib. 11. c. 1. ἀρχαιολ.
ἐπιτεκα ἔδωκεν] vicinam partem ἐπιτεξ
sequenti folio 24. vers. 12.

καλίσσε Ἀρπαγοῦ ἄδρα ἰκκίον] A-
styages, infantem CYRUM, HARPAgo
necandum; Harpagus, pastori deportan-
dum, tradit.

P. 24.

ἴδισι σιωρηφίε, nemoribus frequens,
ἐπειτε ἀπονοσίσε] Pastor, uxori
puerperae, mandata ab Harpago, exponit.
Quae proprio saetu, quem mortuum edide-
rat, exposito; Cyrum ejus loco educandum
suscipit.

ὅ γὰρ ἄρκοτὲ κατέδεξα ἔνθεμ γενεῶν]
non enim acceperam, ex quo genere,
ex qua familia, natus esset.

ὅτε ἦρ δέκα ἔτης ὁ παῖς] CYRUS de-
cennis

cennis Rex puerorum inter pastores constitutus. In qua historia etiam, IUDICIUM Cyri, à Xenophonte recitatum, auditores meminerint. Erat procerior adolescens, qui breuem tunicam habebat. is alteri adolescenti breviori, habenti longam vestem, hanc detraxit, datâ suâ breviori, conveniente ad modum corporis illius. Desert autem ad Cyrum iudicem, in agmine puerili, hanc causam, is, cui longior tunica erepta erat. Hic pronunciat Cyrus, justum esse, quemq; tenere vestem suo corpori congruentem. Movetur enim commoditate, quam in usu vestium fore cogitabat. Postea, cum Magistro, iudicium, & causam sententiæ, ut mos erat, exponeret, rejectâ hac sententiâ, inquit magister, lege iudicandus esse, non ex commoditate, quam quisq; privatim cogitet. τὸ νόμιμον δίκαιον εἶναι, ac Cyro plagas dat, ut discant & ipse, & ceteri. Legē debere iudicij normam esse, non privatas imaginationes.

ἢ ὑπὸ κρισιῶν ἐλευθερωτέρη] species, vultus, oratio, gestus liberalior. ex quo nepotem CYRUM Astyages agnoscit.

ἐκἀμνοῦ

ἐκαμνορ μεγαλώως] valde dolui

σωσφα] σωτήρια.

ἐς δέου] commodè.

Ἀσυάγης. ὡς οἱ ἀπίκετο ἀπὸ πρῶτου πατρὸς]

Astyages Harpago proprium Filium comen-
dendum apponit. Harpagus autem.

ἑνὸς τε ἑαυτοῦ γίνετ] suæ mentis com-
pos mansit.

ἄρξας ὄν εἶναι πᾶν τὸ ἄρβασιλευς ἐξ ὄου]
Injuriam atroc. s. accipit, & insuper gra-
tias agit, qui vult in aula consenscere.
Mihi vero placet, quicquid rex facit, vel,
ut Seneca eum respondisse narrat, Apud
Regem omnis cæna jucunda est. Necessa-
ria est ista doloris refrænatio, utiq; hoc
sortitis vitæ genus, & ad regiam adhibi-
tis mensam. Sic estur apud illos, sic bibi-
tur, sic respondetur. Funeribus suis arri-
uendum est.

παρὰ σμικρὰ γὰρ] Vaticinia que-
dam tennes & non magni momenti even-
tus habuerunt.

ἔτερα τοιαῦτα .i. δασέεωδ].

ἄ. δ. σ. α. ε. ταυτα ὁ Ἀσυάγης] Cyrus ab
Astyage avo in Persiam mittitur ad pa-
rentes.

ἔστω.

ἑωὶσάμενοι, credentes, putantes
ἰσόθεον, interrogarunt.

κύνων δὲ θεοθεΐε, ut Romulum Lupa.

κύνων δὲ ἀνδρὸν μύθῳ] Practice Harp
pigi & Cyri de Astyage evertendo

ἀποτίλας] ἀποτίλλω, evello, depilo.

V. 35. ἀσυστάγα μύθῳ] lege mihi ipsum.

V. 40. 41. observetur inter Persarum
populos, Γερμανισῆς, Germanos etiam &
Daos recenseri. & φιλίῳ seu familiam
A C H M Menidarum, ex qua Darius Hy-
staspis, Xerxes, & hos subsequuti Reges
Persarum, orti sunt.

18 aut 20 stadia] efficiunt dimidium
milliare Germanicum.

p. 262

ὥστε θεοβλαβῆς ἑὼρ] IRATUS ad pœ-
nam si quos Deus trahit eripere mentem
talibus prius solet, Caliginemq; offundit, ut
ruant suas Furenter in clades, sibi quas
noxys Accersierunt vltro consilijs mali. A-
styagem igitur D E V S evertere volens,
cæcitate mentis primùm punit, ut Harpa-
go, quem adeo atroci iniuria affecerat, ex-
ercitus commendet, eumq; fidum sibi fore
existimet, in quem ipse perfidissimus
fuerat.

ἑωὶσά

σκαλιότατον] *stultissimum.*

Πέσσαι, δὲ οἶδα] *PERSARUM Religio, Preces, Sacrificia, Sacerdotes, Victus, Coniugia, Educatio liberorum & alij mores & consuetudines.*

ρ. 29. *δουλήσι, molis, frugibus, sale conspersis, non salsa fruge litare solent.*

μάγῳ & ἀνῆς] *Magi Sacerdotes & Theologi Persarum, qui Christum natum in oppido Bethlehem adorarunt. Matth. 2. σίτοισι] cibus.*

ἐπιφορήμασι] bellarijs.

ἄσιω, molestiam, tristitiam.

ρ. 30. *ὑποβολιμαῖα, subditicios, ein Wechselbalg.*

μοιχίδια, spurios.

λέπρω, scabiem vel maculam scediorum. Nam quod recentiores lepram, Græci Elephantiasin vocant.

λευκω vitiliginem. Congruit autem hæc separatio scabiosorum, cum lege Moysis, Levit. 13. 14.

ἀνεμι ἐπὶ τῶν πρότερον λόγων] intermissum p. 16.

Ἴωνες δὲ καὶ Αἰολέες] Historia urbium IONICARUM in littore minoris Asia, à Cyro armis

armis domitarum, usq; ad fol. 36. Qua occasione, Origines illarum urbium, & deductas ex Achaia Peloponnesi, & Athenis, a Codri regis Attici filijs, Colonias, in initio describit.

κίβη δ' ἐκδέντο δὲ ἀγγέλῳ ἀπίσασθαι
 ἰωνεῖς δὲ ἐπείδοντο] *supra* f. 16. V. 9. 10
 ἐστὶ Πανιώνιον] *templum* Neptuni, ad Mycalen p. 31. V. 41. 42. ubi convenire ad communes deliberationes & sacra solebant.

ἐπὶ οἷσι περὶ ὁ Αὐδ' ἔσ] *iusdem* conditionibus receperat Cyrus Milesios, quibus Lydorum regi antea devincti fuerant. p. 4. V. 43.

τοὶ μὲν ἔργων] *cæli* bonitatē.

καὶ τῶν ἔργων] *quatuor* anni partium temperie.

Nomina XII urbium Ionicarum in littore Asiae, & a quibus singulae conditae sint, & reliquam illarum historiam, prolixè commemorat Pausanias in Achaicis p. 163. 164. & Strabo lib. 14. Incidit autem hæc migratio Ionum in Asiam, & coloniarum deductio, in tempora regis Davidis circa A. M. 2900.

ἔσθλα

p. 31.

ἔτι αὐχῶν ἡ δὲ ὀνόματα] ut si forte
iam aliquis nominum Vandalici in hoc littore
Balthico pueret. Sunt .n. & in hoc littore
Germanie Arctoo, ut in ora minoris Asia
maritima olim, Duodecim vrbes insignes,
Lubeca, Uuismaria Rostochium, Sunda,
Gryphis vult, Angelam, Stettin, Colberg,
Stolpa, Danischn, Elbinga, Konigsberg.
ex quibus, priores quatuor Vandalicae vo-
cantur.

ἐν τῆς πενταπόλιος Δωριέε, πᾶσι γορ
ἔξω ὀλιθ] Nomina urbium statim re-
censentur, Lindus, Cleobuli patria, ialeffus
Camirus in Rhodo, Cos insula Hippocratis
patria, & in vicina Chersoneso, Cuidus
Eudoxi & Ctesie h. florici, & Halicarnas-
sus Herodoti patria, ut in hac vicinia
ἔξω ὀλιε, seu sex vrbes Vandalicae, in di-
versis terridorjs sitae sunt, Lubeca, Ham-
burgum, Rostochium, Sunda, Uuismaria,
Luneburga.

τὸ τῆς ὀλιε] Apollinis templum in
promontorio Cuidi, p. 36. V. 26.

Ἀχαιῶν δώδεκα ὄσι μέγαρα] duodecim
Achaeorum urbes, in Peloponeso. & sin-
gularum historiae, a Strabone lib. 8. p. 265
usq. 269 & Pausania in Achaicis, recen-
sentur.

ALSO

Ἀβαντες μὲν ἦν Ἐυβοίης.

Mixti sunt Ionibus in Asia, multi ab origine Ionica alieni. ut Abantes, Origine Thracas, ex Aba Phocidis, Parnasso vicina, in Eubœam progressi, à quibus insulae totius inquilini Abantes appellati sunt. Ἰλ. β. οἶδ' εὐβοίων ἔχον μύθῃα πνεύοντες Ἀβαντες.

Μίνυα ex Orchomeno progressi, de quibus infra μέλπ. in Asia Teon occuparunt.

καδμῆοι] Thebani. à Cadmo conditore.

Δρυῶνες] ad Sperchium fl. vnde in Argolicam, Asinam venerunt.

Φωκίης ἀποδάσμοι] à quibus Phocæa ab Harpago capta, nomen accepit.

ἀποδάσμος partem significat.

μολοσοῖγενς Epirotarum.

Ἄγκυρα in medietate Peloponnesi.

Δωριεῖς, ad Pindum montem & fl. inter Thessaliam & Parnassum, oppida Eri-
neum, Boium, Cytinium tenuerunt. Hinc ab Heraclidis in Peloponnesum ducti, pul-
sis Æsculapij posteris, Epidaurum occuparunt. Hinc Colonia, Procle duce, in Samum ducta est.

N

πρῶτ.

πρυτανίης τῶν Ἀθηναίων] *Senatus Atheniensis constabat 500 viris, in Decadas divisiss. ex quibus, alij superiores magistratus & πρυτάνεις deligebantur. Nominatur & locus seu Curia πρυτανείον in quo magistratus conveniebant, & pro patriâ interfectorum liberi publicè alebantur.*

ἀπὸ γλαύκῃ τοι ἱππολόχῳ]

Sisyphus

|
Glaucus

|
Bellerophontes
rex Lyciorum

Hippolochus.

Laodamia.

|
Glaucus.

|
Sarpedon.

οἷδε καύκωναε πυλίαι] *in Messeniâ & Elide. alij enim sunt Cancones in Asiâ.*

Phytus

Phtyus

|
Celenus|
CAY Con, ex Eleusine in Mes-
senen Orgia intulit. Vide Pausaniam in
messeniatis pag. 87. & Strabonem lib. 8.

Andropompus

|
Melanthus, ex Pylo Athe-
nas commigravit.|
CODRVS REX
Atheniensium

Andro Neleus, Cydrelus, Gnopus, Andre-
clus, Miletus, Myuntis, Ery- mon,
conditor | thrae, Colo-
Ephesi, | phonis.

Æpytus Prienes,

Ἀπὸ τῆς Πύλου] Melanthus Pylius
in monomachiâ cum Xanthio Ræoto, decia-
pit eum, dicens eum δούργον, Selb ander,
venisse. Cùm igitur Xanthius respiceret,
Melanthus eum interficit, vel ὁμοσάτο-
για. Vide Suidam.

N 2

MURGO

μυκάλας] prope Ephesum.

αἱ δὲ Ἰολαίαι] Æolica vrbes Duodecim in littore supra Ioniam, e regione Chii & Lesbi, usq; ad Troadem, Homeri etate porrigebantur. ab Hermo fl. usq; ad Lectum. Strabo lib. 13. toto, & imprimis p. 429. 428.

De SMYRNA lib. 14. p. 32. 437.

ὁμολογίῃ ἐχθίσαντο] sic transfugerunt.
ὡς δὲ ἀποικέατο ἐσ πῶ Σπάρτῳ] Rediit ad historiam, a qua, fol. 30. vers 35 digressus est, de legatis Ionum, ad Spartanos, auxilia petitum missis.

συναμώσεσιν] ledere, vastare, peredere. infra Ὀυρακίη p. 245. V. 33. τῆς Φωκίδος & πάντα συναμώσεσιν Persa quacunq; iter per Phocidem fecerunt, omnia vastarunt.

ἐλεῖα] deploranda

ὡς δὲ ἀπεπλάσε ὁ κύριος] Defectio Pactyis Lydi, & Ionum ac Æolensium a Cyro.

ἀναμάξαε] ἀναμάτω subigo farinam, ἀναφυσῶ Ich hab mirs selber eingebrockt / selbst eingekneien.

μαζαρεα ἄνδρα μηδ' οὐ] Mazares Dux belli contra Pactyem & Ionas, cui successit Harpagus.

ἔς κύνυλιν] *Molidis urbem.*

ἔσ' δὲ π' ἀνώσσει τὸν ἐν βραχίδῃσι]
de consilio capiendō referre ad Deum (A-
pollinem) in Branchidis. Strabo lib. 14. p.
437. Congruit autem responsum Cumaeis
datum, sententiae oraculi Dodonaei. μήθ'
ἱκέτας ἀδίκησιν, ἱκέτοα ἰεσοῖτε καὶ ἄγνοι.

ἔπειτα Ἰσθ' Ατάρνην μισθῶ] *Chij Pactyen*
supplicem Persis dediderunt, hac condi-
one, ut Atarnen, e regione Lesbi, inter
Adramitium & Pitane sitam, mercedis
loco reciperent.

In hoc Atarnensi campo postea capitur
Histiæus Milesius, quem capitum Perse
crucifixerunt infra. p. 178 U. 8. 12.

οὔτε ἄλλας κριθῶν προχυσίην ἐποίητο]
neq; molis hordeaceis libavit ulli Deorum,
neq; bellaria ex fructibus regionis illius co-
xit, vel pinsuit.

Ἄστυαγος κατέβη

H A R P A G V S, cui filium Astyages
comedendum proposuerat, Dux belli contra
iones rebelles.

N 3

Ὀκω

ὅπως γὰρ τεχνήσας ποιήσεται] *inclusos mœnibus postea aggeribus circumvallavit.*

Φωκαίη Ἰωνίης] *PHOCÆE Obsidio, sita ad Hermi fl. ostium, prope Cumas.*

τὸν δὲ Ἀδριῶν] *mare Adriaticum, ab Adriâ oppido. Inter Venetias & Padi ostium.*

Τυρσωνίω] *Hetruriam seu Tusciam usq̄ ad Tiberim.*

Ἰβερίω] *Hispaniam, ab Ibero fl.*

Ταρτησὸν] *Bætis fl. & Urbis nomen antiquum: hodie Sibia, Hispalis, vel vicina aliqua. Ταρτησὸν ποταμὸν παρὰ τὴν γὰρ ἀργυροσίτταν Stesichorus.*

καταδ' ἔξωτες] *ostenderunt.*

πεντηκοντήσας] *longas nanas, quinquaginta remis incitari solitas. Ita ut ab utroq̄ navis latere 25 remis agitantur.*

Οινῶσας] *Insulas Chio adjacentes.*

ἔσ' κέρνον] *CORSICAM insulam, quò deduxerant coloniam Alalam.*

ἀπεσφάφατο γὰρ τοὺς ἐμβόλους] *cogita, an contusis rostris factæ mutiles.*

ἔπλεον

ἔσπερον ἔσπερον] *in extrema Italiae*
orâ, versus Siciliam. p. 35.

Ἀγυλλαίοισι] *Agylla in Hetruriâ, à*
Pelasgis, ex Thessaliâ profectis, condita,
deinde à Lydis Tyrrenis capta, Care di-
cta est, Vbi sedes Regum fuit. Strabo lib.
5. p. 153.

Ἰέλῳ] *Velia, cuius initio Topicorum*
Ciceronis mentio fit. Inde Massyliam in
Galliâ condiderunt. Ἰέλῳ, Eleam suo tem-
pore dictam, Parmenidis Physici & Ze-
nonis Eleatæ patriam fuisse, refert Stra-
bo.

Ποσειδωνίῳ] *Ex Posidonio Lucaniæ*
urbe, 6 mill. Germ. ab Hyelâ distante,
prope Palinurum promont.

ἦσον ἔόντα, ἀλλ' ἔσπερον] *terram*
continentem, non insulam.

Ἄβδηρα] *in littore Thraciæ, è regio-*
ne Thassi, patriâ Democriti.

Μιλῆσιοι, ὡς καὶ πρότερον μοι εἶρηται] p. 30. v. 34.

ἔσπερον] *Sardiniam, prope Corsi-*
cam.

Θάλεω] *Thales Milesius, ex Phœniciâ*
oriundus, artes mathematicas in Græci-
am primus intulit.

ἐπὶ κάρης] CARES.

μίνω κατήκοοι] *Minois regis Cretæ*
qui circa A. M. 2700. vixit, subditi e-
rant.

ἐπὶ τὰ κράνεα λόφες] *in galeis cris-*
tas, Dte Schreibfeder, regit equites &
milites quantumvis frementes.

τὰ σημεῖα] *Insignia familiarum, Das*
Wapen.

ὄχαια] *lora, κράτημα τῆς ἀσπί-*
δος.

μυλόασοισι] *urbe Caria, patriâ Hy-*
brea, qui Antonio Triumphiro à consilijs
fuit, Strabo. l. 14. p. 454.

οἱ δὲ κάρυιοι] *in littore maris, ad fin-*
p. 36. nes Caria & Lycia, è regione Rhodi.

οἱ δὲ λυκιοὶ] *olim Milyæ, SOLymi &*
Termilæ dicti, sub rege Sarpedone, ex pos-
teris Europæ orto.

Fratres

Fratres

—————		
MINOS	Rhadamantus	Sarpedon
rex Crete		rex Lycie
Deucalion		Evander
IDOMeneus,		Sarpedon
Dux Creten-		qui ad Tro-
sium ad Troiam.		iam militavit.

Αἰνὸς ὁ Πανδίου] Erechtheus

|
Cecrops

PANDION

—————			
ÆGEVS	LYCVS	NISVS	Pallas.
	a quo	Megarae	
THEseus.	Lycij.		

Οἰκῆστοι δὲ καὶ ἄλλοι] CNIDVS Lacedaemoniorum colonia, quae postea Eudoxum mathematicum, Ctesiam historicum, Theopompum & alios tulit.

Oraculi versus, de Isthmi perfossione,

N S CIVIS

cuius similes sæpius incassum susceptas, in historijs legimus, observatu digni sunt. Carolus magnus ex Danubio in Rhenum ducere navigationem instituens, Altmilam & Radantiam fl. fossâ conjungere frustra conatus est: sicut ex Albi, in hoc mare Balthicum, per Eldam, Storam, lacum Suerinensem ad Uvismariam, per fossio Isthmi 40 stadiorum inter Fichel ad lacum Suer. & Uvismariam, irrito eventu tentata est.

κῦρθ δὲ, ἔπει τὰ πᾶντα.

BABYLONIS: Assyriae metropolis, à Cyro capta, situm, Figuram τετραγωνον, Ambitū 480 stadiorum seu 12 mill. Germ. Fossas latas & profundas; Muros ex coëli lapide latos; Portas urbis centum: (quarum nomina aliquot in fine Thaliae p. 114 exprimuntur) Duas partes urbis, Euphrate divisas: Edificiorum formas: vias publicas: Templum Beli & Turrim Babylonicam, deniq; Politiam & Reges Babylonicos, graphice describit.

Estq; exemplum Laudationis seu descriptionis

scriptionis urbium, in genere Demonstrativo, insigne. Origo & conditio Babylonis, & Regnum in Babylone primum, à Nimrodo constitutum recitatur Gen. 10. 11. à quo ad Sardanapali exitum sunt anni 1360. Inde circiter 300 ad Cyrum. Sardanapalo enim, in Ninive, Pbul Belochus, Tiglat, Salman, Sennaherib, & hoc à proprijs filijs interfecto, Merodach (Mardocempadus Ptolemæo) in Babylone, & filius, & Nabogdonosor primus & Magnus, qui Iudæos in Babylonem abduxit, ordine successerunt. Nabogd. nepos fuit Baldasar, qui Dan. 5. captâ vrbe, à Dario Medo & CYRO Persa scribitur interfectus esse. Hunc Labynitum regem Babylonis ab Herodoto nominari quidam coniectant בבל Babel à confusione linguarum Gen. 11.

Ασσυριοι ἐπὲτ ἰστρο]ortis ab Assur filio Sem Gen. 10 quorum creberrima in libris Regum populi Iudæici mentio fit. 4. Reg. 15. 16. 17. 18. 19. Fines Assyriæ sunt ab occasu, Tigris fl. dirimens eam à Mesopotamiâ, (hodie Diarbekir) versus meridiem. Babylonia et Susiana; ad ortum MEDIA; versus boream Niphates, Alpes, Armeniam maiorem ab ea distinguentes.

NIVE

ΝΙΥΣ ἀναστάς γενομένης] urbe. Nive
 Nive [quæ 30 mil. à Babylone distabat, &
 altera arx regum primæ Monarchiæ fuerat]
 à Cyaxare vastata, ut Nabum 1. 2.
 & Tob. 1. 7. 14. Soph. 2. & alibi prædicitum
 erat.

120. σαδίων] tria mil. Germ.

ῶν χέων βασιλίων] Cubitus communis
 4 Palmos, Palmus 4 digitos continet.
 Quare uno fere palmo longior est Regius
 cubitus.

ἐπιλίθουσι] in lateres redigebant.

τέλμαλι] Pro cæno, ad conglutinandos
 lapides, utebantur Bitumine calido.

διὰ τρηκόντα δόμων ἐπιλίθουσι τερσούσας
 καλάμω ἐπισηορίζοντες, in triginta do-
 mibus seu officinis latericijs, cœctos late-
 res, super areolis arundinis impositos sic-
 cant, vel summitates arundinum inter la-
 teres stipant: non satis sententiam asse-
 quor.

μονόκωλα] unius contignationis.

δρόμβος] grumos seu Guttas spissas
 & concretas. Luc. 22. Christus in agone
 δρόμβος sanguinis sudat.

δύο φάσσεια] duæ alæ, partes urbis,
 Euphrate distinctæ.

ΕΥΦΡΑΤΗ

ΕΥΦΡΑΤΗΣ] Euphratēs fl. in sacris etiam literis celebratus, quem hic in Armenia oriri ait, unde primum occidentem versus, inde ad meridiem flexus, Cappadociam & Armeniam minorem, ab Armenia maiori, & ex Tauri angustijs egressus, Syriam Comogenen, à Mesopotamia dirimit. Inde ad ortum brumalem conversus Babylonem perfluit, sub qua, Tigride ad Apameam excepto, Susianam & Babyloniam determinat, ac in sinum Persicum tandem ad grad. long. 80. latit. 31. effunditur.

ἔσ τὴν ἐξουδελὸν θαλάσσαν] inter Mare rubrum, quod filij Israël ex Ægypto egressi transierunt, & Sinum Persicum, in quem Euphrates se exonerat, Arabia Felix interiacet quæ miliaria circiter ducenta versus meridiem porrigitur. Sed Græci, totum illud mare Meridionale Arabiam Felicem antiquaq; complectens Sinum Persicum & Arabicum, vasum illud Oceanum, Africā alluentem, Rubrum mare appellant. tametsi nihil colore à cæteris maribus differat.

ἄγκωνας] flexus, rectum angulum constituentes apud Vitruvium lib. 3.

ἔσ τὴν ἐξουδελὸν

αἱ ἐπικαμπαί] ripæ incurvæ [p. 38°
v. 25] costibus lateribus pro sepe præ-
texuntur.

τριστόφωρ] Domus trium vel quatuor
contignationum.

λαύρα] vicus, angiportus.

Διὸς Βήλα ἰσορ] Idoli Babyloniorum
BELL nomen extat Esa. 46. Dan. 14. I-
dem nomen est cum ^{𐤁𐤏} Baal, dominus,
ardenti amore colendus. de cuius cultu 3.
Reg. 18. 19. Num. 22. 4. Reg. 5. 10. 21. 23.
25. Jerem. 19. 32. 7. & alibi passim in Bi-
blijs dicitur.

ἡ γὰρ ^{𐤁𐤏} Σερεός] TURRIS Babyloni-
ca. Gen. 11.

σαδιδ] stadium seu sexcentos pedes
longa & lata.

τὸν θεὸν αὐτὸν φοιτᾶν] Dan. 14.

πατάρσαι] Patara, S. Nicolai, epis-
copi Myræ, qui concilio Niceno interfuit,
patria.

ταλάντων 800] si talentum 600 cor-
ronatis valet; erunt 480000. At propor-
tio auri & argenti decupla vel duodecu-
pla est.

τὰ τέλεια τῶν προβάτων] perfectas,
adultas grandes oves.

γαλα-

γαλαθιωά] lactentes agnos.

ἤνεσι πέντε] sed longè vetustior est
SEMIRAMIS, Nini conjunx, cuius res ge-
stas prolixè, ex Ctesia Cnidio, descripsit
Diodorus Siculus lib. 2.

ἀρρημυία ἄσεια] captas urbes. ab
ἀίρεομαι per reduplicationem Ionicam pro
ἤρημυία.

ἔλυτρον] receptaculum stagni.

Βάθη μὲν ἐς τὸ ὕδωρ] tam profun-
dè fodiebat, donec aqua scaturiret.

420 stad.] 10 mill. Germ. cum dimid.
τῆ ἄτε ἐσβολᾶς] ubi commode poterat
adiiri vel invadi regio: ubi aditus in Baby-
loniam & compendiarie viæ ex Mediâ
erant.

ἔπεινεσκε] ἀ τίνω tendo. Paragoge p. 39.
Syllabæ σκε, Ionicus usitata.

χοάσπεω] Choaspis fl. Strabo lib. 15. lib. 6.
p. 497. In Biblijs & a Plinio Eulæus no. cap. 27.
minatur.

Σῶσα] cuius Danielis 8. Nebem. 1. 2.
& alibi mentio fit. latine significat Rosam.
Susanna, Rosa Gratiosa.

Γάωδη ποταμῶ] cuius in τετυχ. fol.
159. vers. 27. iterum meminit.

μαῦ.

Ματιάνοισι οἴρεσι] *Matiensis montibus
in Mediae finibus.*

Διὰ Δαρδανέων] *fortè Δαρνέων, qui
inter Mediterraneos Assyriae populos no-
minantur.*

Τίγρι] *infra Babylonem Euphrati
iunctus una in sinum Persicum defertur.*

Παρά Ἰώρι πολί] *ad Tigrim fl. ubi
emporium est viciniae. Strabo lib. 16. p.
504.*

Ὀδέμιρ συμψήσαε] *fluvius contorquens
equum abripuit.*

οἱ δὲ Βαβυλώνιοι] *Obsidio Babylonis.*

ἐπὶ τὰς Ἀμασίας] *de quibus p. 37.
vers. 30.*

ἐν κρήτῃ] *in cauea.*

ἐξ ὧν ὄρεται, χορέυει τε] *Haec cum
Danielis narratione cap. 5. aliqua ex par-
te congruunt.*

τῶν δὲ δυνάμι τῶν Βαβυλωνίων] *Po-
tentia & opes regni BABYLONICI.*

χωρίου μεδίωνος ἀπικῆ] *Medimnus
Atticus, sex modios Romanos; Modius 16
Sextarios continet. Chœnix seu demensum
servuli diurnum, duos sextarios. Superat
igitur ἀστάβη, medimnum Atticum, sex
Sextarijs.*

ἐν ῥαῖς

ἀδρῶεται] crescit, maturescit seges.
 κηλωνίοισι] ciconijs, quibus ex puteis
 aquæ hauriuntur.

πρὸς ἥλιον χειμερινόν] versus ortum
 brumalem,

ἔσχει] pertinet, porrigitur fossa ex
 Euphrate in Tigrin.

δικόσια] ager Babylonius fert ducenti-
 uplum. Unus medimnus frumenti satius
 fert ducentos. In his terris, agri omnium
 uberrimi, decuplum ferunt: communiter
 quintuplum aut sextuplum, alicubi vix
 sementem refundunt.

κέγχυς] milij.

σησάμω] semen vasculis inclusum gerit,
 ut papaver.

φοίνικες] Palmæ.

βαλανηφόροις] fœmellis palmis glandes
 seu Dactylos ferentibus.

ὁ ψῶν] ut masculæ palmæ fructus,
 fœmellæ fructum percoquat & ad maturi-
 ritatem adducat. Significat etiam ψῶν ver-
 tem in grossis & dactylis nascentem.

νομέας ἰτέκας, ligna navis ex salice
 secantes. p. 41. v. 6.

ποικίλωντας .i. naves ex salicibus te-
 ctas.

σεγασιδαε] ἀσεγανός, τῶν ἐσι πυκνός
σφιγκτός, σωεχής in Suida.

ωλήσαντες] implentes, stipantes.

βίκες] lagenas vel vasa vinaria.

ωλήκτωρ] palis, longurijs remis.

5000 ταλάντων] diey Tausent Cent-
ner.

Talentum 60 libras continet.

ἀπενήξω] ligna navis & arundines
seu stramenta, venalia proponunt, voce
præconis denunciāt, si quis ea emere velit.

ἐσθῆτι] Cultus corporis Babyloniorū.

χλανίδιον] penulam.

ἐμβάσι] cothurnis.

μίτρησι] filis aut fascijs ἀμίτος filum.

μεμυρισμύοι] uncti, unguentis per-

fusi.

ἄστυς] cultus corporis.

νόμοι δὲ αὐτοῖς] Mores, VIRGINES
pecuniâ venditæ locantur.

εὐδαίμονες ἐπίγαμοι] divites proci-
emunt formosissimas. ἐπίγαμοι, conjugio
maturi.

ἄρυσιον βάλλωρ] fortè λαβὼρ τὸ
ἐλάχισον ἐπίσαμύω. qui minimo conten-
tus est.

ἔμπερος] vicio aliquo corporis laborās.

πρὸς ἀλ-

πρῶτα ἔμφορ] emptori virginis non licet abducere eam, nisi datis vadibus caveat, se in matrimonium eam ducturum esse.

κατέαται] sedent. tertia pluralis, In P. 428 dicatini modi, ἀκάδημαι, ἀκάδηται & ἰοὺς κῶς, κατέαται.

δύμιγθ] funiculi.

αὐθίνωσι] torrent pisces ad solem, ut Norici & Islandi in aëre gelidissimo pisces siccant, quibus panis loco utuntur.

λείνουτες ὑπερσοί] Pisces sole torrefactos, in mortario comminantes pistillis, servant in linteo farinam.

ὡς δὲ τοῦ κύρω ἔπεδύμησε μάσχα γέταε ὑπ' αὐτῶν πολήσαδι.

Expeditio Cyri aduersus MASSAGETAS, quos ad occidentalem & borealem maris Caspii oram, ad vtramque Iaxartem & Volgae fluminis Tatarici ripam, usque ad Araxem sedes habuisse. & GETARVM seu Gothorum gentem fuisse, consentaneum est: ortam à Gether & Mes, filijs Aram, Gen. 10. Ut autem reliqui Getæ, ad Istrum & Pontum Euxinum: ita Massagetæ, ad mare Caspium habitauerunt, quos Dionysius his versibus describit.

O 2

τοῦς

ΤΟΥΣ ΔΕ ΜΕΤ' ΑΝΤΟΛΙΩ ΔΕ ΠΕΡΑΝ ΚΕΛΑΔΟΝ
 ΤΩ ΑΡΑΞΕΙ,

ΜΑΘΑΓΕΤΑΙ ΝΑΪΣΙ, ΔΟΩΝ ΖΥΤΗΡΕΣ ΟΪΣΩΝ,
 ΑΝΕΡΕΣ, ΟΙΣ ΜΗΤ' ΑΥΤΟΣ ΕΓΩ, ΜΗΘ' ΟΣΤΙΣ Ε-
 ΤΑΪΣ

ΕΜΠΕΛΑΣΟΙ, ΜΑΛΑ ΓΑΡ ΤΕ ΚΑΚΟΞΕΝΩΤΕΡΟΙ
 ΑΛΛΩΝ.

Ptolemæus ad orientalem maris Caspiorum, propè Hyrcaniam & Oxi fl. ostia, & ulterius orientem versus Sacis vicinos, intra Imnum Massagetæ collocat. Ubi etiam Strabo lib. 11. eorum mentionem facit.

p. 357.
 358.

Sed hæc Herodoti Chorographia, qui eos πέραν τῷ Αράξει ποταμῷ, αντίον δὲ τῷ κελάδονω, trans Araxem fl. è regione Issedonum, habitare scribit, cum Ptolemæica parum congruit. Nam Issedones, [quorum infra etiam Μελπομ. Herodotus meminit] in Scythiâ extra Imaum, & alios in Sericâ, Ptolemæus ponit, ac Issedoni Scythicæ civitati grad. long. 150. lat. 48. 30. tribuit. Sericis verò. long. 160. lat. 45. Massagetis verò ad Oxi ostium long. 105. Sacis verò long. 130. adscribit.

Araxes

ARAXES autem fl. ab occidente, in Caspium mare, ad grad. long. 79.45. lat. 43.50. influit. Nec ultra 40 miliaria Germ. inter illius fontes & ostia intersunt, cum Ister seu Danubius in nemore Hercynio paucis supra Tubingam miliaribus scaturiens, ducentorum & sexaginta ferè miliarium Germ. spacio, sexaginta receptis fluminibus in Pontum Euxinum tandem deferatur. Sed simplicius est de hac Herodoti Massagetarum historia alicubi ἐπέχειν. sicut Strabo etiam fatetur, de Massagetis nihil exquisitè & exactè, à Græcis scriptoribus, etiam qui Cyri bellum aduersus Massagetas conscripsere, traditum esse.

lib. II.

ἔεικ' ἐκ ΜΗΥΛΗΝΩΡ] Ptolemæus Parjardes, Plinius Pariedros montes nominat, ex quibus ad grad. long. 76.30. latit. 42.30. Araxes emanet. Euphrates ad grad. long. 75.40. lat. 42.40. Mantiani lacus in Armeniâ meminit Strabo, qui Artaxatam & Arxatam urbes celebres, ad Araxem commemorat, & propè Artaxatam in Calderanis campis, prælium Selymi cum Hismaële commissum esse, Iovius coniecit.

1514.

ἢ δὲ κατὰ τὴν δάλασσα] caspium seu

O

Hircas

Hyrceanum olim, hodie CLAVSVM mare, ingentia flumina, Araxem, Cyrum, Uvologam, Iaxartum, Oxum, Casium & alia plurima recipit, nec tamen exitus inde ullus apparet.

ἡ Ἀτλαντική] Atlanticum mare, & insulam Atlantidem in eo, totam Africam & Europam maiorem, celebrat Plato in Critia & Timæo. Americam forte & Peruanas & alias novi orbis terras, olim etiam notas fuisse significans. Vnum vero mare esse, Atlanticum, seu occidentalem Oceanum, & Mare rubrum, ideo dicit, quod ex uno mari in alterum, tametsi longissimo spacio, tota Africa circumnavigata, perveniri possit.

ῥαγεσίη] remigio.

καύκασος] montana à Bosphoro Cimmerio per littora Ponti Euxini, Colchidis, maris Caspij & ulterius per totum Orientem usq; ad mare porrecta, Caucasus nomine à Macedonibus comprehendi Strabo testatur.

πολλὰ γὰρ μὴ μικρὰ μεγάλα] Cause interitus CYRI. Res secundæ etiam sapientum animos fatigant, & insolentes reddunt.

lib. 15.

P. 273.

dunt. Superbia verò & ὑβρις ἢ μαγνιταε
ἀπώλεσε ἢ κολοφῶνα. Odit enim & punit
DEVS omne superbum.

ὅτι γὰρ ἰθὺς αἰετῶν ἐστὶν κῦρος, ἀμικ
χανορ ἢ διαφυγέειν] Esa. 44-45. Qui di-
co Cyro, pastor meus es: & omnem vo-
luntatem meam perficies.

Hæc dicit dominus Christo meo Cyro,
cuius apprehendi dexteram, ut subiiciam
ante faciem eius gentes, & dorsa regum
vertam. Et aperiam coram eo ianuas, &
portæ non cludentur. Ego ante te ibo: &
gloriosos terræ humiliabo. Portas areas
conteram, & vectes ferreos confringam.
Et dabo tibi thesauros absconditos, & ar-
cana secretorum: ut scias, quia ego do-
minus.

παυσάμην & δε βασιλεύει] ut infra
Artabanus Xerxem pronunciat ἀτρεμί-
ζοντα μακροῖς εἶναι πρὸς πάντων ἀνθρώ-
πων, si Quiescat beatum ab omnibus ho-
minibus indicatum iri. Et Spartanus ille, de
movendo bello seiscitanti consilium, rescri-
bit, ἡσυχία ἄμεινον.

○ 4

Isocra.

Isocrates in Oratione περι' εἰρήνης, suadet Atheniensibus, ut omisso sociali bello Pacem cum omnibus colant (Et in hoc ambitiosi sint, ut quieti sint, Et propria agant) πῶς γὰρ ἡσυχίᾳ ὠφελιμωτέρῳ καὶ κερδαιοτέρῳ εἶναι τῆς πολυπραγμοσύνης, πῶς δὲ δικαιοσύνῳ τῆς ἀδικίας, πῶς δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμέλειᾳ τῆς τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμίας.

συναγείρας δὲ τούτους] *Deliberatio in Senatu Cyri, de bello adversus Massagetas gerendo.*

παθήματα μαθήματα] *Quae nocent docent. Vexatio dat intellectum. Ruth macht die Kinder gut.*

κύκλῳ τῶν ἀνθρώπων ὅτι πραγμάτων] *Inconstantia Et Fragilitas omnium rerum humanarum, admonet nos de Timore Dei Et modestiâ, Et non suscipiendis iniustis aut non necessarijs, stulta cupiditate, Et spe augendae potentiae.*

τὰ δὲ ποιούντας] *hoc stratagemate utens vincere eos conaberis.*

ἑδόκεε ὁ κύριος] *Somnium Cyri de Dario Hystaspis, in cuius humeris, alas in somnis cernit, quibus Asiam Et Europam tegat.*

ἔοι' α

ἐόντων ἀνδρῶν Ἀχαιμενίδης] ex familiâ
 Achæmenidarum, quorum supra fol. 27. p. 44.
 v. 40. meminit, & in πολυμν. p. 202. Ge-
 nealogiam pertexit.

Achæmenes

Cambyfes

Cyrus

Teifpes

Ariaramnes

Arsamenes

Hystafpes

D A R I U S Artabanus Artaphernes
 Hystaspis, Rex
 Persarum.

X E R X E S.

τὰ ἐπιφροσύμια] *eventura.*

ἢ κ' ὅτι μηχωνή] *nihil prætendi potest,*
nulla excusatio prætexi.

ἐς ἔλεγχον] *ad dicendam causam, ad*
examen, ut coarguatur.

καθαρῶς στρατῶ] *expedito & bellicoso*
milite redeunte ad Araxem.

ἢ μάχη κατὰ τὸ καστρόν] *non aperto*
Marte, non virtute & fortitudine, sed do-
lo & fraude filium necem interfecisti.

Ο 5 σωε.

συνέχεδον] conseruisse praelium. hēret pede pes, densusq; viro vir.

κεφαλὴν ἐς τὸν ἄσκον] ut Fulvia, Antonij Triumviri uxor, Linguam ex capite Ciceronis resecta extractam, aciculis pugit.

κατὰ πλὴν κυρῶν τελευτήν ποσειδῶν λόγων λεγομένων] ut Xenophon scripsit, Cyrum regem Persarum, domi suae placide mortuum esse, & Orationem gravissimam, ante mortem ad filios habitam, recitat, qua ad Iustitiam & modestiam eos hortatus est. Itaq; existimant aliqui, non Cyrum Persam, sed Cyrum Medum, Darij Medi, cuius in Daniele mentio fit, fratrem & successorem (cuius soror Mandane, Cyri Persae mater fuerit) à Tomyri Massagetarum reginā interfectum esse. & huius exitium, propter nominis similitudinem, ad Cyrum Persam, ab Herodoto translatum esse.

ASTYages rex Medorum, cuius historiam hoc libro Herodotus recitat.

|
α

Cam-

Camby. — Mandane. DARIUS ME. CYRUS Me-
 ses Persa. | dus, quem à Xe- dus, frater et
 CYRUS primus Mo- nophonte Cya- Jucceffor Da-
 narcha Persarū, qui xarem nomina- rij Medi, qui
 Astyagē Medum, Cræ- ri Iosephus in- à Tomyri re-
 sum, & Babylonem nit. Hic annos gmâ Massa-
 cepit. Et lecto Esaie natus 62. una getarum oc-
 vaticinio de se nomi- cum Cyro, soro- cisus esse pu-
 natim edito Esa. 45. ris filio, Persa, tatur.
 proposuit Edictum, Regnum Babylonicum occupa-
 quo Iudæis in Baby- vit, occiso Baldasare. Daniel.
 loniâ captivis, redi- s. & ad veri Dei agnitionem
 tum in patriam, & à Daniele conversus est. Dani-
 facultatē instaurandi el. 6. Hic Zorobabelem in Iu-
 templi concessit. deam dimisit. 3. Esd. 4. 5.

Sub hoc jacta sunt fundamenta templi |
 anno 2 post reditū. Hic Cyrus placida Huius Darij
 morte decedit apud Xenopho. lib. 8. Medi filius fuit
 Priscus Artaxerxes ASSUE-

CAMBYSES Artossa — Hystaspes xerxes ASSUE-
 secundus rex | rus, sub quo
 Persarū, qui 3. DARIUS Hystaspis contigit historia
 2 Es. 4. Artaxerxes rex Persarum. Huius Esther. Huius As-
 xerxes nomi- anno secundo, Aggeus Iueri patruū à
 natur: probi. & Zacharias Prophe. Tomyri interfe-
 bet edificati- tæ populum ad instau- Etum esse. Meta-
 onem templi. rationem templi ex- sthenes ostendit.
 Huius histo- hortari cæperunt, concedente rege Da-
 riam recitat ro. 1 Esd. 5. 6. Huius Darij electionem
 Herod. lib. 3. & res gestas Herodotus lib. 3. 4. 5. 6.
 copiose exponit. τμοί.

ὁμοίω τῆ σκυθικῇ] *infra* μελλομα
αἰχμοφόροι] *hastas ferentes.*

σαγγύριαι νομίζοντες ἔχειν] *gladios
Scythicos, vel secures assueti habere.*

ἄρδεις] *cuspides telorum, pharetras,
μαχαλισῆρας] lora, quibus sub a-
xillis pharetræ suspenduntur, & quibus
cervices equorum iugo alligantur.*

σώμια] *pars freni inserta ori, quam
equus mordet.*

φάλαρα] *Phalera, ornamenta capi-
tis. a κέφαλα.*

θύσιμι] *Senes parentes μαλιαν-
tur, ut infra de Issedonibus narrat μελλομα
p. 120.*

Postquam verò nunc absoluta est CLI-
VS Herodoti interpretatio: capita illius
præcipua & observata maxime digna, re-
perimus.

In omni enim cuiuscumq; autoris bo-
ni lectione, Tria præcipue studioso lectori
consideranda sunt: Primum, Doctrina de
Rebus ipsis, quas autor tractandas susce-
pit, in certos methodi locos distributa, ani-
mo complectenda: Deinde, Lectæ aliquot
& Insignes Sententiæ, tanquam Regulæ vi-
tæ, & consiliorum actionumq; norma, edis-
cenda

eende sunt, Quas, ubi res ac usus postulat, dextrè ad propositum, in dicendo aut scribendo applicare possimus. Postremo, insignia Verba, Phrases, Figure & Ornamenta egregia notentur.

Præcipuè autem eminent in primo Herodoti libro, Duorum potentissimorum Asiæ Regum, CROESI Lydi, & CYRI Persæ Historiæ, quarum utranq; in locos Personarum: Natales, seu Maiores, Educationem, Studia, MORES, RES GESTAS præcipuè, & regni ac Vitæ Exitum distribuit: & aptissimis occasionibus, res Atticæ Pisistrati, Laconicæ Lycurgi, Persarum, IONVM, Carum, Babyloniorum Massagetarum, & aliarum gentium mores intexit.

Ad has classes seu metas historicæ narrationes pleræq; relatæ sunt, & finis ac exitus vitæ Cræsi ac Cyri uno versu indicatus. IRVS ET EST SVBITO, QUI MODO CROESVS ERAT. Nullus & est subitò, qui modo Cyrus erat.

GNOMÆ verò & Regulæ vitæ, inter cæteras insignes eminent: primum Solonis ad Cræsum concio de vitæ beata, omniumq; rerum humanarum incertitudine & inconstan-

constantiam fortunæ, propter quam dici beatus ante obitum nemo supremaq; funera debet. Nemo igitur etiam Cræso opulenti- or, presenti fortunæ nimium confidens, superbe insolescat, sed Deum timeat, & mode- ste intra officij metas se contineat, nec stultâ cupiditate, iniusta vel non necessaria moveat, nam Ima permutat brevis hora summis.

Altera vitæ regula, quam amissione regni Cræsus se didicisse profiteretur, τὰ μοι παθήματα τὰ ἔοντα ἀχάριστα, μαθήματα ἐγόνει. καὶ κληθῆ τῶν ἀνδρωποικίων ὅτι περὶ γματῶν, περιφρα μὲν δὲ, ὅτι ἐὰν αἰετὸς τοὺς αὐτὰς εὐτυχεῖν.

Talis cum sit fortunæ humanæ incon- stantia, tantum iusta & necessaria mode- ste agas. Feceris haud quicquam, nisi quod fecisse necesse est.

De Veritate, insigne est, quod ait, apud Persas turpissimum fuisse Mentiri, Deinde æs alienum debere: quia necesse sit, eum, qui multum debeat, multum et- iam mentiri.

Regis—

*Regula vite aulicæ in Harpagi histo-
riâ. ἄρεσον εἶναι πᾶν ὅτι ἄρ βασιλευς ἔρδοι.
Mibi verò placet, quicquid rex facit. Ne-
cessaria est ista gratiarum actio, pro atro-
cibus injurijs, hoc utiq; sortitis vite ge-
nus, & ad regiam mensam adhibitis. Sic
estur apud illos, sic bibitur, sic respondetur.
Funeribus suis arridendum est.*

*De legitima regni appetitione in De-
jocis vitâ ὁ δὲ δὴ, οἷα μνεώμεν & ἀρχὴν,
ἰδίῃ τε καὶ δίκαι & ἦρ.*

*In Solonis & Cræsi colloquio Σκοπέει
ἐν χῆ πάντ & χήματ & πῶ τελευτῶ
ἢ ἄπο βίσηται.*

*Deniq; in primâ statim paginâ, sex ar-
tissimè inter se stipata noëmata, in Gygis
& Candaulis colloquio notentur, σεο δέο-
μαι μὴ δέοδ' ἰσόμεν. τίνα σκοπέειν τὰ
ἑαυτῶ, &c.*

*Ad verba, phrases, & proverbia no-
bilia quod attinet, verbo δικαιώω se-
pissimè utitur Herodotus, pro Iustum putō
seu justum censeo, ut Paulus in doctrina de
Iustificatione.*

Phrasis

hrafis λύσαι νόμον Solvere legem, pro
abrogare seu abolere, [quam Christus
Matth. 5. Non veni solvere legem, usur-
pat] aliquoties in Herodoto p. 6. & alibi
repetitur.

Proverbia celebriora sunt, καὶ μείν
νίκη p. 34. οὕτω πᾶσι βίσι ἄνθρωποι & συμ-
φορῆ. p. 6. νεόγαμτοι βίσι, καὶ ταῦτα
οἱ νῦν μέλει. p. 7.
&c.

FINIS ANNO-
tationum in librum
primum.

Sequitur Argumentum
Libri I I.

ARGV-

ARGUMENTVM

Libri Secundi

Herodoti.

REGVLA vitæ, ad discipli-
nam & mores recte guber-
nandos utilissima, & iudicij
divini norma immota, est hæc
sententia, quæ in II. Herodoti
Libro velut gemma emittet: τῷ μεγάλῳ
ἀδικματί μεγάλαι εἰσὶν αἱ τιμωρίαι πρὸς
τοὺ θεοὺς. Atrocia scelera atrocibus a DEO
pœnis puniuntur. Cuius regulæ exemplum
illustre Herodotus esse dicit, τῷ πανολε-
θρῶν regni Troiani propter Parisidis adul-
terium eversi. Et omnium fere in toto
mundo rerum gestarum monumenta tes-
tantur, hanc sententiam velut commune
omnium historiarum argumentum esse.

Etsi autem multa similes commone-
factiones & exempla pœnarum ac iudicij
divini [quæ pars sunt Legis divinæ, &
norma vitæ nostræ] passim cæteris nar-
rationibus ab Herodoto insperguntur, ta-
men præcipuus Secundi Libri scopus &

P Summa

Summa est, ÆGYPTI descriptio: cuius regionis primum fines ac metas constituit, atque ostiis ac exundatione & fontibus Nilus prolixè disserit. Deinde mores Ægyptiorum, & origines religionum Ethnicarum, & ritus sacrorum & numinum variorum, ab Ægyptiis acceptos, exponit. Tandem regum Ægyptiacorum seriem ac historias, ordine usque ad Amasim deducit: adversus quem Cambyses Persarum rex bellum suscepit.

Nobis verò in ecclesiâ Dei, Lectio huius partis Herodoti eam ob causam gratior esse debet, quia vix alibi in vno scriptore Ethnico plures narrationes, cum sacra scriptura & Prophetis historiis congruentes, recitantur. Qui consensus sacre & Ethnicæ historiæ, non modo delectationem mirificam bonis mentibus adfert, verum etiam ad certitudinem assensionis & fidem propheticæ historiæ confirmandam plurimum prodest.

2 Paral. 35. & 4. Reg. 23. Neco Ægypti Rex scribitur conflixisse cum Iosia rege Iudæ. Huius Neco, & belli in Syria ab eo gesti, mentionem in hoc libro facit Herodotus.

Ierem

Jeremias cap. 44. Pœnam minatur
Apri regi Ægypti, à quo postea interfectus
esse dicitur. Hunc Apriem Herodotus scri-
bit, a suo præfeco Amasi, strangulatum
esse; cum quidem tanta eius subergia fu-
isset, ut diceret neminem Deorum aut ho-
minum sibi regnum eripere posse.

De mirandâ liberatione Ezechie, ob-
sessi Ierosolymis a Sennacherib, audiuisse
aliquid Herodotum apparet ex ijs, quæ de
Serhone rege & sacerdote narrat, qui
precibus se aduersus Sennacheribum de-
fenderit, & cuius statua in templo posita
est, cum hac inscriptione, ἐξ ἐμὲ τῆς οὐρανῆς
ἐν τῷ ἱερῷ.

In primis autem dignæ sunt considera-
tu, in hoc secundo Herodoti libro, narrati-
ones de Origine Religionum Ethnicarum,
quæ perspicue demonstrant, doctrinam ec-
clesiæ & religionem Christianam, omnium
antiquissimam & primam, ideoq; vetissi-
mam esse.

Vetustissima in mundo oracula esse
scribit Iouis Hammonis in Lybia, & Iouis
Dodonæi in Græcia: quæ ambo a duabus
columbis, ex Ægypto prouolantibus, mon-
strata sint.

Hæc ex diluuij historiâ manasse, & à posteris deprauata esse, apparet. Non enim dubium est, Hammonis nomen ortum esse ab Ham filio Noæ, qui Ægyptum occupauit; & Dodonæ nomen, congruit cum Dodanum filio Iauan, qui fortassis sedem familie & Ecclesiæ suæ, in ea Epyri collocauit. Virumq; autem nomen Hammonis & Dodanum extat Gen. 10.

Theogoniam Græcis primos condidisse scribit Hesiodum & Homerum, qui annis 400. se antecesserint. Floruit autem Herodotus tempore Xerxis & Artaxerxis circa annum mundi 3540. Recentissimæ sunt igitur religiones Græcæ, quæ circa annum mundi 3100 à Poëtis illis comprehensæ sunt literis, tempore Prophetarum Ionæ & Osee, cum veræ Ecclesiæ doctrina iam ter mille annos in mundo propagata esset.

Circumcisionis etiam, in Ægypto & Palestina usitatae, aliquoties meminit, quâ à Deo, Abrahæ traditam esse, & a filiis Israël in Ægypto propagatam, sacræ literæ testantur.

Eò etiam maiori studio & voluptate hæc Ægypti descriptio à nobis cognoscenda est, quia sanctissimis Luminibus ecclesiæ Dei,

Dei,

Dei, Abrahamæ, Iosephi, Iacob & ipsius posteris, & infanti Christo exuli, hospitium multo annos præbuit. Et in educatione populi Israel ex Ægypto, Deus se multis illustribus testimonijs, & promulgatâ Lege in monte Sinaj, patefecit ante annos 3070. Hodie vero, etiamsi à Turcis Ægyptus tenetur (nam A.C. 1517. à Selymo Turcarum Imperatore occupata est) tamen in vrbe Alchair, tria adhuc Christianæ religionis templa supersunt, ex quibus vnum, virgini Mariæ dicatum est, quæ cum infante Christo, Herodis sæuitiam effugiens, eo in loco Ægypti in cryptâ scribitur latuisse.

Ut igitur hoc vetus hospitium Christi & Ecclesiæ Dei propius a nobis adspiciatur, diligenter hunc secundum Herodoti librum, qui totus in regionis & rerum Ægyptiacarum descriptione consumitur, cognoscamus. Quem Deo iuuante, hodie, hora prima, interpretari incipiam, & prælegam, vt hætenus, singulis hebdomadæ diebus. Die & Ianuarij. Anno 1560.

Thalia.

In tertio Herodoti libro, qui hi-
 storiam Cambysis & initia
 D A R I I H Y S T A S P I S
 continet, præcipue digna est
 eruditorum & sapientum ad-
 miratione, Deliberatio illa septem princi-
 pum Electorum in Persia, qui post mortem
 Cambysis, de formâ gubernationis & o-
 ptimo Reipublicæ statu, sententias confe-
 runt. In qua deliberatione dum Otanes,
 Tyrannide vituperatâ, ἰσονομίῳ suadet:
 Megabyzus cōtra vulgi tyrannide explosâ,
 ἀριστοκρατίῳ laudat: Darius verò, μοναρχίῳ
 Reipublicæ utilissimam fore censet:
 Omnes politiarum formæ, & omnium ci-
 vitatum vitia & morbi, velut in Apellea
 tabula depicti sunt.

In C A M B Y S I S historia, qui Æ-
 gyptum monarchiæ Persicæ adiecit, & in-
 felicem aduersus Æthiopes expeditionem
 suscepit, multa tetræ immanitatis & fu-
 rorum exempla recensentur. Interfecit is
 fra-

fratrem Simerdin, Duxit sororem conjugem, quam ex se gravidam postea interfecit. Reprehensus à Prexaspe propter ebrietatem, filium Prexaspis ebrius telo ictum, interemit. Hi furores, ut maiori curâ nos à Deo regi petamus, admonent, & simul potentiam Diaboli in summo generis humani fastigio demonstrant. Suntq; eo magis deplorandi, quod nemo monere potentes reges, vel obiurgare solet, ut furere desinant. Cum de sorore ducendam Cambyses ex Iureconsultis suis de iure sciscitaretur, respondent illi: Nullam se legem habere quæ expresse hoc concedat: sed aliam Legem se inuenisse, quod Liceat regem Persarum facere quidquid velit.

Cum ex consiliarijs suis quæreret, Anni patri similis esset: Hi lougè eum patri anteferunt, propterea quod Ægyptum regno Persico adiecisset, Cræsus verò nondum patri similem esse dicit, quia nondum talem filium, qualem Cyrus Cambysen, reliquerit. Quæ figurata reprehensio plus adulationis habebat, quam cæterorum prolixæ laudes.

P 4

Intex.

Intexta est quoque Cambysis historia, narratio belli Samii, & oratio filiae Periandri ad fratrem φιλοτιμία κτήματα σκαδόν. μή τὸ κακόν ἔσθ' κακὸν ἰώ. & memorabile exemplum inconstantiae fortunae, in Polycrate Samiorum Tyranno, qui cum longo tempore successibus felicissimis usus esset, & nihil plane adversi posse sibi accidere putaret, tandem cruci affixus est.

DARIUS vero HYSTASPIS historia, eo etiam nobis gratior futura est, quod crebra ipsius in Esdra, & Aggeo, & Zacharia Prophetis, mentio fit. Nam hic Darius renovavit edictum Cyri, de aedificatione Ierosolymae, & Templi [quod anno regni ipsius sexto, Mundi vero 3448. absolutum est. 1. Esd. 6.] & singulari magnificentia ecclesiam Dei & gentem Iudaicam fovit. Aliqui etiam fuisse hunc maritum Hester seu Hadassae, ut in Ebraeo nominatur, neptis Mardochei, quam in hoc Herodoti libro Atossam nominari existimant. Haec consideratio, non minore voluptatem studiosis librorum Prophetorum fortasse allatura est, quam enumeratio provinciarum Monarchiae Persicae.

&

& redituum annuorum, & Auri Indici,
 quod a formicis custodiri scribit, & Ara-
 bia felicitis descriptio, & Ianati a Democ-
 ede medico pedis Darij, & Babylonis a
 Dario receptæ ind. striâ & fide Zopyri,
 cuius laudatione tertium librum Herodo-
 tus concludit. Incipiam autem tertij libri
 interpretationem, hodie hora pri-

ma, V I I I. Maij. Anno

M. D. LX.

P 5 FN

In Melpomenen

Herodoti.

VARTVS Herodoti liber,
 duas partes habet, quarum
 prior historiam belli a Dario
 Persarū Rege adversus Scy-
 thas infeliciter gesti, & simul
 accuratam SCYTHIÆ Chorographiam
 continet. Posterior, historiam nobilissimæ
 familiae Minyarum, & conditæ ab illis in
 Libya urbis Cyrenes, & expeditionis in
 Libyam à Persis susceptæ, & simul regio-
 nis & populorum Lybiæ descriptionem
 complectitur. Aliqua etiam insignia consi-
 liorum & virtutum exempla, sed pauca
 recitat, inter quæ, in primis illustre exem-
 plum est amoris & fidei conjugalis in u-
 xoribus Minyarum, quæ commutato cum
 maritis habitu, suam ipsorum vitam, pro
 maritorum incolumitate, mortis periculo
 exposuerunt. Est & hæc imago consilio-
 rum & eventuum humanorum in Scythi-
 cæ historiæ insignis, quod ea consilia, quæ
 Scythis omnium sapientissimè cogitata esse
 videbantur, maxime eos frustrata esse scri-
 bit,

bit, τὰ σφί' ἐδ' ὄκει ἄριστα Βεβυλεύδῃ κατὰ
 ταῦτα μάλιστ' ἐσφάλλου. Memorabilis
 etiam illa vox est Varij Persarū regis, qui
 cum in manu forte malum Punicū teneret,
 dixit, se tot sibi Megabyzos optare, quot
 in malo Punico grana inessent: significans,
 nullum thesaurum regibus utiliore esse
 consiliarijs, sapientiā, virtute & fide præ-
 stantibus. Moribus quoq; hoc exemplum
 utile est, quòd Anacharsin & Scylen Scy-
 thas, ideo a popularibus suis interfectos
 esse scribit, quia peregrinos mores & sacra
 Græca in patriam intulerunt.

Pheretides verò Cyrenarum regina,
 necem filij Arcesilai, a Barceis interem-
 pti, crudelissimè Ulta, exitum vitæ mise-
 rabilem, a vermibus tandem corrosæ,
 commemorans: epiphonema in fine addit,
 quo ad locum communem de Providen-
 tiā & Iudicio Dei, historiam refert: ὡς
 ἄρα ἀνθρώποισι αἰ Νίκαρ ἰχθυαὶ τιμωρία
 πρὸς θεῶν ἐπιφθόνοι γίνονται. Sic homini-
 bus, nimis acres & crudeles vindictæ, In-
 vidiam Deorum conflant. Sic oderunt Dii
 & puniunt in hominibus nimiam in ultio-
 ne sumenda crudelitatem.

Præ

Præter hæc exempla, nihil fere, quod ad vitæ communis & consiliorum gubernationem, magnopere proſit, in eo libro eminet. Sed maxima pars in Chorographiâ Scythiæ & Libyæ ac finitimarum regionum conſumitur.

Eſt autem pars aliqua eruditionis, noſſe veruſtas gentes, & ſapientiam, Le- ges, ac religiones diverſarum regionum, conferre. Cumq; finitima Germaniæ ſit Scythia, in qua nunc quoq; ſub ditione Iohannis, magni ducis Ruthenorum, Eccleſiæ Chriſtianiæ, ab Andrea Apoſtolo primum inſtituta, florent: grata nobis eſſe, & propter vicinitatem & eccleſiæ ſocietatem Scythiæ luſtratio debet.

Nominavit enim antiquitas Scythiam totum illud Boreale latus mundi, quod in Europâ trans Danubium; in Aſiâ verò ultra Caucaſum & mare Caſpium, a gradu longitudinis 44. uſq; ad 160 extenditur. Ex quâ regione tanquam ex foecundâ populorum matre, ſeu nationum vaginâ, ut Iornandes loquitur, innumerae gentes prodierunt, Getæ, Gepidæ, Maſſagetæ, Alani, Antæ (quorum in titulo inſtitutionum Iuſtiniani ſit mentio) Sueui, Dai, Uvindaæ ſeu Vandali,

Vandali, Bulgari, Hunni, Turci, quos in hoc Herodoti libro ἰσχυρὰς vocari consentaneum est. Et recens ante annos 100. Tamerlanes, ex Scythiæ vrbe Samaracanda progressus, totam Asiam & Ægyptum deuicit, & Balazetem quoq; Turcarum Imperatorem à se captum, & caueæ ferreæ inclusum, circumduxit.

Sed Scythia Europæa, quam in hoc libro Herodotus Dary armis petitam esse scribit, limites habet, ab occasu, Vistulam, qui prope Dantiscum mari Balthico miscetur: à meridie, notissimum flumen Istrum: ab ortu, Ponti partem & Mæotidem paludem, & Abacca hodie vocatam, & Tanaim fluium: à Boreâ, mare Balthicum & Glaciale. Huius regionis maximam partem nostro tempore Russia, Polonia, Vngaria, Moldavia, & Valachia occupat.

Et noti adhuc nostra ætate sunt pleriq; fluij Scythiæ, quos Herodotus nominat. Ister seu Danubius, sex miliaribus supra Tubingam in Eremo Helueticorum oritur. Tyras, quem Nestra incolæ vocant, ex monte Carphato non procul a Cassonia emanat.

manat. Borysthenis fontem, sicut Nili, ignotum esse, Herodotus scribit. Sed certum est, Borysthenem prope Dnieperko Moscovia pagum, qui circiter 30 miliaria ab urbe Moscâ versus occasum abest, oriri, & exiguis ac aequalibus serè intervallis, trium maximorum fluminum fontes, in una sylvâ V Volkonszki, conjunctos esse V Volgæ, quem Tartari Edel, Ptolomæus Rha nominat, qui per Moscoviam & Tarsariam longissimo tractu, tandem prope celeberrimum emporium Citracham seu Astracham in mare Caspium multis ostijs influit: & Dunæ, qui Rigam Livoniae Metropolim alluens, mari Baltico miscetur: & Borysthenis, quem Neper incolæ appellant, is, versus meridiè, oppidum Smolensko præterlabitur, quod medio itinere inter Moscam & Vilnam situm, Basilus Russiae dominus, anno 1524. die 30. Julij, Polonis aduenit. Inde urbem Kyoviam Archiepiscopi sedem, in qua S. Andreas Apostolus Euangelium docuit, & alias alluens, tandem multis fluminibus receptis, in Pontum Euxinum deferitur. Hispanum fl. Bogum in Podolia hodie nominari, existimant Tanaim fluvium, qui Europa & Asia

Asia

siæ limes est, rectè scribit Herodotus, non ex Riphæis montibus, ut Ptolomæus prodidit, sed ex lacu ingenti, quem nunc Iohannis lacum nominant, emanare.

Nec ulli, vel ad Tanais, vel ad Rha fluxu caput, nostro tempore, montes vel Riphæi vel Hyperborei conspiciuntur. sed tota regio palustris & plana est. Unde & Polonia nomen, in ea parte, quam Vistula perlabitur, putant extitisse. Sed longissimo à Tanai & Rha intervallo, verus ortum solstitialem montes inmensi sunt, qui Permeam à Ingrid, seu Iubria, Hungarorum sede patria, dirimunt. Quos montes Hyperboreos fortasse antiqui, incolæ Semnoipoyas, id est, cingulum terræ nominant.

Cùm autem hisce regionum descriptionibus, lucem singularem adferat mediocris cognitio elementorum doctrinæ Astronomicæ & Geographicæ; hortor studiosos, ut initia illa, de gradibus longitudinis & latitudinis locorum, quibus regionum & urbium situs constituere, & spacia metiri Cosmographi solent, diligenter cognoscant, & Tabulas Geographicas Ptolomæi, & recentees adhibeant.

Quas

Quas olim in templis Ægyptijs, Regum
 diligentiam publice propositas esse, Phryxi
 filius, apud Apollonium narrat. Et in hoc
 libro Herodotus scribit, Neco Ægypti re-
 gem [cuius etiam 2. Paral. 35. & 4. Reg.
 23 fit mentio] ambitum & magnitudinem
 terræ Africa, per Phœnicos nautas inve-
 stigasse, qui Africam totam circumnaviga-
 rint, & transgressi æquinotialem, medio
 die solem dextrum seu versus Septentrio-
 nem situm, & umbras sinistras, habue-
 rint. Has & similes narrationes, rectius
 intelligent adolescentes, qui Astronomica
 rudimenta degustarunt. Plura autem de
 Scythiâ & quarto Herodoti libro di-
 cam horâ primâ. Rostochij.

Idibus Augusti

1560.

TER-

Terpichore,

SEV

QVINTUS HERODO-
TI LIBER.

HISTORIA est exemplis
 insignibus illustrata sapien-
 tia Legis divinae, qua consi-
 a gubernationis politicae &
 vitae privatae reguntur. Vix
 autem ullus est Herodoti liber, qui plura
 & utiliora exempla, & tot dulces yvō-
 μαε ac Regulas vitae, paucioribus pagel-
 lis complectatur, ut hic Quintus liber, qui
 Τερχιχόρη inscribitur. Etsi enim historiam
 Thraciae, Paeoniae, Macedoniae, à Mega-
 byzo Persarum duce occupatae, & sedi-
 tionis Ionicae, ab Aristagora Milesio ad-
 versus Darium infeliciter motae, & eje-
 ctionis Pisistratarum ex urbe Atticâ, ex
 professo recitat: tamen dulcissimas sen-
 tentias, & exempla, de praecipuarum vir-
 tutum officijs, simul aspergit: quae ad con-
 veni-

Q

veni-

uenientia Decalogi præcepta, velut ad suos fontes, in lectione historiarum referri prodest.

De Pietate & Obedientia Deo debita, & omnibus humanis rebus antese-
renda, iisdem fere verbis, sententia in hoc
libro expressa est, quibus Actorum 5. A-
postoli vtuntur: Oportet Deo magis obedi-
re, quam hominibus. τὰ τῷ θεῷ ἢ τοῖς ἀνθρώποις.
ἔστω ἡμῖν, ἢ τὰ τῶν ἀνθρώπων.

De Providentia & Iudicio Dei, in-
spectoris totius vite hominum, & punientis
omnium hominum scelera, vniuersalem
regulam tradit ad disciplinam & mores re-
gendos utilissimam. οὐδὲς ἀνθρώπων ἄδι-
κωπτιστὴρ ἢ ἄποτίσει. Nullus homo penam
sceleris reus effugit vnquam.

Magistratui & Iudicibus, insignis
commonefactio, de fugienda δωροφάγία in
Sisamnis supplicio proposita est: cui rex
Persarum pellem detrabi, eamque in tribu-
nal expandi iussit, & Otanem filium in eam
sedem collocatum monuit, vt pellem pater-
nam intuens, iuste iudicaret.

P O E N Æ

POENÆ SEDITIONORUM
 illustri historiâ calamitatis Ionum, Carum,
 Cypriorum, & exitu infelici Aristagoræ
 Milesij, & Histiaei in crucem acti, expressæ
 sunt, quæ de regula admonent Prover. 24.
 Time dominum, fili mi, & Regem: & cum
 seditiosis non commiscearis, quia repente
 veniet perditio eorum.

Tyrannidis vituperatio in Sosciis Co-
 rinthij oratione insignis extat, & in his-
 toria Pisistratarum, Cypseli, ac Peri-
 andri, qui cum de ratione stabiliendi ty-
 rannidem consilium Thrasymbuli Milesiorum
 tyranni expetivisset: Thrasymbulus in agro
 obambulans, spicas proceriores & supra
 ceteras eminentes, baculo decussit; signi-
 ficans, cives, qui a toritate & potentiâ
 præ ceteris emerent, tollendos esse. Quod
 artificium nunc multi in Ecclesiâ Dei usur-
 pant. Ut autem Sosicles, in ea oratione,
 tyrannos, Cypselum & Periandrum de-
 testatur, ita omnes boni & ἰσχυρίας a-
 mantes, hoc Theognidis votum in corde
 circumferunt, ὡς κυψέλλου Ζεὺς ὀλέσει
 αὐτόν. Utinam totum genus tyrannicum,
 quod Cypselum imitatur, Deus perdat.

Q 2 DE

De Amicitia, vocem regis Darij pulcherrimam, sæpè in Epistolis ad amicos eleganter usurpare studiosi poterunt, κτημάτων πάντων ὅσι τιμιώτατον, ἀνὴρ εὐλθ, ξυετός τε καὶ εὖνοσ

Ad vagarum libidinum & lascivie pœnas, pertinet historia de Legatis Persicis, quos, cum ad Amyntam regem Macedonia missi essent, & in conuiuio, matronarum & virginum Macedonicarum sinus attrectarent: filius regis, Alexander, Magni illius abauus, per substitutos in locum mulierum adolescentcs, veste muliebri indutos, omnes interfecit.

Ad 7. & 8. præceptum historia Glaucci Spartani, in sexto libro pertinet, cui depositam apud se pecuniam neganti, Oraculum pœnas minatur, addito etiam hoc versu: ἀνδρὸς δ' εὐδρκα γενεὴ μετὰ πλοδερ ἀμείνων.

Ac ne quis externa scelera tantum, & non etiam interiores cupiditatum flammæ, seu concupiscentiam, Deo displicere existimet, statim addit Herodotus, τὸ περιθῆναι τοὶ θεῶ, & τὸ ποιῆσαι, ἴσον δάωται.

Has insignes gemmas sententiarum

&

Et exemplorum ideò breuiter hoc loco se-
legi, vt adolescentes, earum splendore ac
precio, ad hanc partem historiæ Herodoteæ
diligentius cognoscendam inuitentur. Inco-
abo autem Deo iuuante cras hora sexta, in
prima pagella, Thracum historiam, quos
inter cætera scribit Herodotus, hominum
in hanc lucem primò nascentium vicem lu-
gubribus modis deflere; morientibus au-
tem, quòd ex huius vitæ miserijs eluctati
sint, cum læticiâ gratulari. Da-

tum 24 Nouemb. Anno

1560.

Erato

Deo iuuante, Cras hora sexta,
sextum Herodoti librum in-
terpretari incipiam, cuius ini-
tio infelix exitus seditionis
Ionicæ, excidium Miletu, ac
supplicium Histie, à quo primum excitata
erat seditio, exponitur. Deinde, insignes
aliquot principum Genealogias describit,
quarum cognitio multis historijs lucem ad-
fert, videlicet, Miltiade, Et Regum La-

2 3

comico-

conicorum, ab Hercule repetitam originem: & Alcmæonidarum familiam, ex qua Clistenes Atticus, & Pericles orator, & Alcibiades orti sunt.

Precipue autem in toto libro eminet historia prælij ad M A R A T H O N E M, in quo, Miltiadis Atheniensium ducis consilio & fortitudine, ingens Persarum exercitus à ciuitate Attica profligatus est. Id prælium, anno 20 post eiectum Pisistrati filium Hippiam (qui præcipua belli illius fax fuit) & anno ante Xerxis expeditionem & pugnam Salaminiam decimo commissum esse, scribit Thucydides. Incidit itaq; in annum mundi 3471, qui fuit 31. regni Darij Hystaspis, cuius tempore Iesus filius Iosedech ecclesiam Dei in Iudæa gubernauit. De cæteris historijs & sententijs ac Phrasibus memoriâ dignis, inter enarrandum monebo. Die Æ. quinoctij verni

I 5 6 I.

ALCMÆ

Polymnia He- rodoti.

Splendissima pars Historiæ He-
rodoteæ, & sapientissimis
sententijs, grauiusq; verbis
copiosè ornata ac perpolitata,
est descriptio memorabilis il-
lius expeditionis, à Xerxe Persarum rege
in Græciam susceptæ, quam libro septimo
Herodotus orditur. Etsi autem totus hic
septimus liber, in singulis serè paginis,
aliquot insignes & dignas memoria sen-
tentijs & historias recitat: tamen in pri-
mis, quinque loci eminent, qui præ cæteris
consideratione digni sunt.

Primum, sapientissima Deliberatio in
senatu regni Persarum habita, de bello
Græcis inferendo. Quæ non modo imaginem
consultationum Aulicarum, de summis Re-
gum & Principum negotijs, proponit: ve-
rùm etiam, accessuros ad Rempublicam, &
senatus principum ac ciuitatum, multis sa-
lutaribus consilijs, & grauissimis ac singu-
lari prudentiâ tinctis sententijs, instituere
& confirmare potest.

Q

4

Ac

Ac in primis, Artabani, bellum dissuaden-
 tis, oratio, cum sapientissimarum sententia-
 rum gemmis conferta & stipata sit, ad
 verbum ediscenda erat, ut velut norma &
 regula consiliorum in omni vita assidue in
 conspectu esset. Quid enim gravius & sa-
 pientius, in omnibus ferè negotiis, & præ-
 cipue in bellis suscipendis, consuli potest,
 quam quod Artabanus monet, μή Βαλεύς
 ἐς κινδύωον μηδένα τοιῶτον ἀπεικέσθῃ, μηδὲ
 δεμίη ἀνάγκη ἐδόσῃ. Nemo fiducia pro-
 priae sapientiae aut potentiae res periculo-
 sas, aut non necessarias suscipiat. Nam De-
 us, subito momento, summam potentiam
 euertere potest, & omnes superbos &
 πολυπράγμονας odit, φιλέει ὁ θεὸς τὰ ὑ-
 περέχοντα κολάει. ὃ γὰρ ἐξ ἄλλου μέγα
 φρονέει, ὁ θεὸς ἢ ἑαυτὸν. Item, ἐπιχθίνα
 τίκτει σφόδρα : ἐν δὲ τῷ ἐπιχθίνῳ, ἐνεσι
 ἀγαθὰ, εἰ μὴ παρὰ τὰ δοκούντα εἶναι
 ἀλλ' ἀνὰ βόνορ' εὖροι τις ἄρ. festinatio im-
 prouida & coeca infelix est. Cunctatio au-
 tem inhibens errantes animi impetus, ma-
 gnas utilitates adfert, quas, etiamsi in
 praesentia non statim apparent, tamen suo
 tempore aliquis certò comperiat. Item,
 τῷ εὐβαλεύθῳ πράγματι πλοῦτη ἐστὶ τὸ
 ἐπίπαινον θέλει ἐπιγίγνεσθαι. Haec &
 similes

similes sententiæ, ad totius vitæ gubernationem, velut normæ & regulæ consiliorum salutare transferri possunt. Secundo. Insigne exemplum fragilitatis maximæ potentie & omnium rerum humanarū, in toto hoc Xerxis bello propositum est, cuius innumerabilem exercitum, exiguæ & infirmæ Græcorum copię profligarunt, & ipse Xerxes, turpi fuga salutem sibi querere coactus est. Tertiò. PRÆLIUM ad THERMOPYLAS, omnes ætates admiratæ sunt, in quo 300 Lacedæmonij, duce Leonide, quo libertate patriæ fortissimè dimicantes, cum circiter vicies mille Persas trucidassent, ipsi tandem vnà omnes ceciderunt. Et quidem soli, ex omnibus hominibus, maiorem gloriam victi, quàm alij ex pulcherrimis victorijs consecuti sunt, ἡνὶ γὰρ, (vt grauißimè Diodorus Siculus de hac ipsa pugna inquit) ἦν ἕκ τῶν ἀποτελεσμάτων κείνων τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδράς, ἀλλ' ἕκ τῆς προαίρεσως. Ac similes pugne in historijs duæ tantum extant, quarum alteram M. Cato, in Originum suarum lib. 4. recitat, de Q. Cedio Trib. militum, qui cum 400 militibus, totum Carthaginensium exercitum in Sicilia sustinens & fortiter dimicans, cecidit, vt Gellius lib. 3. cap. 7. recitat.

In

In altera ter mille Heluetij, cum prope Basileam, circiter 20000 Armeniacorum interfecissent, ipsi tandem vna occubuerunt.

Quarto. Multa grauissima sententia, de ingenti infirmitate & miseris ac calamitatibus humanis, in hoc libro obseruentur, vt cum Xerxes 5282200. homines, vno conspectu intuens, acerbè flere incipit, quod ex tot hominum millibus, post annos centum, nullus superstes futurus esset. Ibi Artabanus subiicit: in hoc tamen breui vitæ humanæ spatio, multa singulis hominibus accidere, vt sepius mori magis quàm viuere cupiant. Ita breue etiam vitæ spatium miseris hominibus nimis longum ac diuturnum videri.

Item, εἰνα δὲ δυκτόν ἑδέναι, εὐδὲ ἕσταθ, τὸ κακὸν δὲ ἀρχῆς γινόμενον & συνεμύχθη: τοῖσι δὲ μεγίστοις αὐτέων, μέγιστα. Alibi μὲν ψιμοίσιον hominum accusans, Si, inquit, omnes homines suas miserias in medium conferrent & oculis subijcerent, commutare volentes cum vicinis: tum verò singuli intuentes vicinorum miserias, libenter eas, quas ipsi attulissent, domum rursus secum relaturi essent.

Quinto,

Quinto præcipuarum gentium Asiae,
 & multorum celebrium in minori Asia, in
 Thracia, & Græciâ locorum appellationes,
 & Historiæ insignes, in hoc libro diligenti
 animadversione & memoriâ dignæ sunt.
 Nam pars aliqua eruditionis est, nosse ve-
 rustas & præcipuas gentes orbis terræ,
 & singularum originem, situm, mores, &
 facta insignia considerare. Et inter cæteras
 vrbes, quarum in Polymniâ fit mentio, Co-
 lossarum nomen eogratius nobis esse debet,
 quia ad eius vrbes incolas Paulus episto-
 lam scripsit. Nam in Ptolemæi Geographiâ
 nomen Colossarum non extat, fortassis quia
 paulò post Pauli mortem terræ motu periit,
 & Ptolemæi tēpore qui annis 50 post Pau-
 li mortem florere cæpit, nondum instaura-
 ta fuit. Sed de singulis materijs, in hoc
 septimo libro, attentiori observatione di-
 gnis, in prælectione, quam hodie, Hora pri-
 ma incipiam, diligentius mo-
 rebo. Die solstitij æstivi, An-

NO 1561.

VRA.

Vrania Herodoti.

IN singulis Herodoti libris, aliqua
 extant & eminent historia &
 sententia insigniores, quas præ
 ceteris fulgere & conspici à Le-
 ctoribus, scriptor voluit. At in Octavo li-
 bro, historia celebratissima ad SALAMI-
 NEM insulam pugnae navalis, præcipue e-
 lucet, in qua, innumerabiles XERXIS
 Persarum regis copiae, ab exigua & infir-
 ma Græcorum classe, ita dissipatae sunt, ut
 Xerxes, quo nullus eo tempore erat toto
 terrarum orbe rex potentior & terribili-
 or, parvo navigio fugiens in Asiam redie-
 rit. Ita illustri exemplo ostendit Deus, se
 superbiam, fiducia propriae potentiae & sa-
 pientiae res magnas & injustas vel non
 necessarias suscipientem, graviter punire:
 & subito casu superbos ex summo dignita-
 tis & potentiae fastigio in magnas calami-
 tates deijci, ut Sennacherib, Nabuchodo-
 nosor, Cræsus & alij deiectioni sunt. Simul et
 iam communis omnium rerum humana-
 rum fragilitatis testimonium proponitur,
 de qua vulgares versiculi loquuntur,
 Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
 Et subito casu quæ valere ruunt.

Deinde,

Deinde, statim in vestibulo huius libri, cum primis dignum est observatione Exemplum insigne studij concordiae, & moderationis ac ἐπιεικείας in Atheniensibus, qui propter publicam salutem, ne intestinum bellum excitent, de suo jure, & quidem de imperio cedunt. μέγα πεποικημένοι τῷ Ἑλλάδα, καὶ γνόντες, εἰ τασιάσσοι περὶ τῆς ἡγεμονίης, ὥς ἀπολέεται ἡ Ἑλλάς, ὀρθὰ νοῦντες. Στάσις γὰρ ἔμφυλῶ, πολέμῳ ὁμοφρονέοντι, τοσούτω κακίω ὄσι, ὅσα πολέμῳ εἰρήνης, maximi facientes salutem Græciæ, & scientes, si de imperio contenderent, perituram esse Græciam, & recte judicabant. Nam seditio intestina, tantò nocentior est bello, quod consentientibus animis adversus externos geritur, quantò bellum peius est pace.

Postea, Imagines præstantium virorum, in hoc libro propositæ, Themistoclis præcipuè, & Aristidis, consideretur: In quorum altero, excellens ingenij solertia, & in consilijs optimis inveniendis celeritas, & sapientia admiranda [quam insigni Encômio Thucydides lib. 1, pag. 3 & celebrat] clarissime fulget, & in omnibus deliberationibus & actionibus Græcorum, toto hoc libro descriptis, evidenter conspicitur.

In

In *ARISTIDE* verò, iusticia, & bonitas, & publicæ salutis ac patriæ amor, præcipuè eminent, qui cum Themistoclis potissimum operâ, in exilium paulò ante eiectus esset: tamen omnes iniurias patriæ condonans, in hoc communi totius Græciæ periculo, sponte ad Themistoclem, sibi antea inimicum, accedit, & inter cætera his verbis utitur, ἡμέας σασιάζειν θεῶν ὄσι, ἐν τοῖς ἄλλοις καίτοι, καὶ δὴ καὶ ἐν τῷδε, περιτὸ, ὅπως ἔῃ ἡμέων πλεῖον ἀγαθὰ τῆ πατρίδι ἐργάσεται. Nos certare oportet, omni tempore, non privatis similitudinibus & odijs, sed vter nostrum melius de patriâ mereri, & plura in eam beneficia conferre possit.

Est & Regum Macedonicorum Genealogia, in hoc libro, observatu digna, quos à Temeno, Hercules abnepote, ortos esse, Herodotus scribit. Fuitq; hic Alexander, Amyntæ filius: qui à Mardonio legatus ad Athenienses missus est, & quem supra lib. 5. audivimus Legatos Persarum lascivos irucidasse: abavus Alexandri Magni, natus ex patre Philippo, filio Amyntæ, cuius pater fuit Alcetas, filius Alexandri, cuius Genealogia in fine octavi libri textitur. Quem cras hora. 6. interpretari incipiam. Idibus Octob., Anno 1561.

CALLI-

Calliope.

DEO iuvate, pervenimus ordine ad nonum
 & ultimum Herodoti librum, in quo, po-
 strema cum Persis Græcorum pugna, ad
 PLATÆAS, & Mycalen Asiae promonto-
 rium, die 4 Augusti facta, describuntur. Inprimis
 autem elucet in hoc libro Pausaniæ ducis Spartani,
 non modo bellica virtus & fortitudo, verum etiam
 modestia & pudor, qui post victoriam ad Platæas
 partam, omnium pulcherrimæ victoriae genere etiam
 seipsum vincit, & casti pudoris decus, abstinens a ca-
 ptivâ Coâ, tuetur, & cum summae moderationis ac
 humanitatis laude, non sœvit in cadavera hostium in-
 terfectorum, sed satis sibi esse ait, si iusta faciens, &
 dicens, suis Spartanis placeat, ἄπορχᾶ μοι Σπάρτων
 τῆσι ἀρεσκόμενον, ὅσα μὲν πολέων, ὅσα δὲ καὶ λέγων.
 Deinde, in prima statim pagina, insigne exemplum, in
 pœnæ Lycidæ, dantis consilium inhonestum, proponi-
 tur. Hunc enim Salamine suadentem recipi conditio-
 nes servitutis, à Mardonio duce Xerxis oblatas, cæ-
 teri Athenienses lapidibus obruerunt; & mulieres
 Atticæ, simili genere supplicij, Lycidæ uxorem & libe-
 ros sustulerunt. Eandem historiam recitat Demosthe-
 nes in oratione περὶ Σεφάκων. sed Cyrsilum nominat,
 cui Lycidæ nomen Herodotus tribuit.

Postea, dignum memoriâ est, Persæ illius, cum
 Mardonio, apud Artagnum civem Thebanum cœnav-

tis, dictam : ὅτι δεῖ γενέσθαι ἐκ τοῦ θεοῦ, ἀμνημονοῦν ἀ-
 ποτρέψαι ἀνθρώπων, ὅθεν γὰρ ποῖα λέγεται ἐδέλει πεί-
 θεῶν ὁδούς. Ἐχρήσθη δὲ ὁδῶν ὅτι τὸ εὖ ἀνθρώποις αὐτῆς,
 πολλὰ φρονέοντα, μηδ' ἐνὸς κρατέειν. *Quod decretum
 est à Deo, non potest ab hominibus auerti. Neq̄ recte
 consulentibus quisquam vult obtemperare. Acerbis-
 simus autem dolor est, multa cogitare & animo mo-
 liri, & tamen nihil efficere, nec eventum optatum
 consequi.*

Sunt & aliæ insignes sententiæ, velut gemmæ
 inspersæ, ut cum Athenienses Tegeatis de loco ceden-
 tes, inquit, πάντη γὰρ πεταγμένοι, περὶ σοῦ μεδῶ
 εἶναι χρῆσοι, *Quocunq; loco collocati erimus, conabi-
 mur præliari, ut bonos ac fortes viros decet. Item,
 καλὰ ἐγγίετο τὰ ἴρα, ἀμυνομένοισι, μάχης δὲ ἄρχο-
 σι, οὐ.* Recitantur etiam exempla pœnarum, quæ va-
 gas libidines Xerxis cum uxore fratris secutæ sunt :
 & supplicium Artayctæ sacrilegi, quem expugnatâ
 Sesto, dux Atheniensium Xantippus, Periclis pater,
 strangulavit : & in fine, dictū memorabile, *Quod na-
 turam & mores hominum, monet regionum & loco-
 rum, in quibus nati sunt, naturas imitari. Hi ferè
 præcipui loci sunt, digni attentiori observatione &
 memoriâ, in NON I libri lectione : Quam, cras ho-*

*ra 6. Deo iuvante incipiam. Roslochij, Calendis
 Ianuarijs, ordientibus annum*

M. D. LXII,

ὁ θεὸς δόξα.

APPENDIX

De voce τῶν μαχαλισηῶν: cuius in postro-
mâ primi Libri Herod. pag. 45.
fit mentio.

Mαχαλισηῶν in fine 1. lib Herodoti,
Valla ornamenta axillarum interpre-
tatur. Pollux lib. 5. c. 16, ubi de mu-
lierum agit ornatu, μαχαλισηῶν περὶ τοῖς
σεξνοῖς κόσμον definit. Quem sequitur Julius
Scaliger lib. 1. poëtices cap. 16. Cuius verba
hæc sunt: Erat hoc (μαχαλισηῶν) quod Latini
Capitium in Virginibus, quia pectus cape-
ret; non capitis tegmen, ut scribunt recen-
tiores.

Quod autem paulò post subiungit: E-
odem nomine μαχαλισηῶν equi ornamentum
aut munimentum, quod ab armis penderet:
Id ab Hesychio desumpsit, qui sic vocabulum
enarrat. μαχαλισηῶν, ὁ διὰ τῶν μαχαλιῶν δεσ-
μὸς τῶν ὑποζυγίων, Lorum per armos iumentis
ductum. Henr. Stephanus addit; quo equi
ad currum alligantur. Ad homines igi-
tur & iumenta simul referri
potest ὁ μαχαλισηῶν.

R IN.

INDEX.

Aba, A.	117	Annus vetustissimus	
Abantes,	178	Græcorum, 46, 105	
Abdera,	184	Annus Solonis,	101
Adrastus, 47, 113		Annus Iulianus,	102
Ægyptus hospitium Ec-		Anni veteris incommo-	
clesiæ,	214	da,	104
Ægyptiorum Imprecan-		Annus Cynicus	16
tium ritus,	14	Annus Arabum,	16
Æolorum urbes,	72	Annus Iudæorum,	16
Æsopi admonitio,	46	Annus Romanorum ve-	
Ætas hominis,	75	tus,	106
Ætates Nestoris tres,		Apollo Ἄξιας	162
sunt anni 70, ibid.		Ἄποσολος,	88
Agylla,	184	Apryis jactantia, & in-	
Alcaicum, 66, 214		teritus, 11, 12, 212	
Alexandri magni conti-		Aquileia,	66
nentia,	28	Araxes,	198
Alcmaeonide,	143	Archilochus,	80
Alcmaeon: familia,	232	Archilochi Epitaph:	81
Alyattes,	85	Argos urbs	56, 57
Amphora,	127, 152	Argonautarum expedi-	
Amor,	75	tio,	61, 47
Amicitia,	23, 229	Argumentum commune	
Anacharsis interfectus,		omniura historiarum	
	220		5, 210
Ἀναξυρίδης,	153	Arion Musicus, 45, 88	
Ἀναρχία,	157	Aristocratia,	18
Animus, 5. Annales, 29		Aristides,	240
Antigonus,	90	Arcona,	65
		Arçys,	

INDEX.

<p><i>Ardys,</i> 45 <i>Artabanus,</i> 11 <i>Artabani oratio,</i> 234 <i>Ἀρχαιολογία,</i> 3 <i>Aspasia causa belli Peloponnesiaci,</i> 24 <i>Astyages crudelis,</i> 7, 40 <i>Ἀσσυριοῦ,</i> 7 <i>Ἔσσηρος,</i> 20. <i>Assyria,</i> 188 <i>Assyriorum Monarchia,</i> 165 <i>Assyriorum & Medorum Regum Catalogus.</i> B. <i>Babylonici agri fertilitas,</i> 194 <i>Babylon,</i> 187 <i>Barbari Graecis qui?</i> 52 <i>Barbarus,</i> 53 <i>Barbaries vera,</i> 54 <i>Beatitudo Christiana,</i> 97 <i>Beus,</i> 191. <i>Beatus,</i> 111 <i>Bellum Mauritijs Saxo- nis & Alberti Brandeburg.</i> 142 <i>Biton & Cleobis beati,</i> 8, 100 <i>Barysthenes,</i> 223 <i>Brema,</i> 67</p>	<p><i>Brunsviga,</i> 16 C. <i>Cadmus literas in Graeciam transfert,</i> 58 <i>Cæcitas mentis,</i> 7 <i>Calendarium Lutheri & Romane Ecclesie</i> 106 <i>Calendarium vetus Romanum,</i> 107 <i>Calumniatores à Xerxe puniti,</i> 31 <i>Cambysis ἀσοργία & crudelitas,</i> 20, 27, 29 & interitus, 27 <i>Candaules interfectus,</i> 7 <i>Carolus V.</i> 123 <i>Catoli Magni irritus conatus,</i> 187 <i>Caritas,</i> 73 <i>Caroli Franci & Petri Tarraconensis contentio,</i> 160 <i>Caucasus,</i> 199 <i>Cauni,</i> 133 <i>Causæ calamitatum,</i> 163 <i>Chilonis Epitaphium,</i> 136 <i>Chronicon,</i> 39 <i>Christianus II. Rex Dania,</i> 173. <i>Cimbri,</i> 71, 84 <i>Clazomena,</i> 36 <i>Cnidus,</i> 134 R 2 Col</p>
---	---

INDEX.

Codrus	134	Darij sententia de opti-	
Colophoniorum Equi-		mo reipublicæ statu,	
tatus	84		16
Colossæ	237	De Mendacijs	31
Concupiscentia	229	Darij votum	24, 220
Consilia humana	10	Darius Hystaspis	217
Cræsus, 11, 47, 48, 70.		Decalogus	4
bellum disuadet	49,	Deorum ludus,	100
adulatur Cyro	216	Deioces,	167
Cræsi fœdus cum Lace-		Deliberatio Persicorum	
demonijs	152	Principum de bello	
Cubitus	159	adversus Græcos,	232
Cyaxarës	154. 168	Delphinorum φιλαυθῶ-	
Cyrnus	182	ωία ab Oppiano de-	
Cyri virtutes	31, 48	scripta,	93
Celeritas,	158	Deucalion,	130
Clementia	171	Democratia,	15
Indicium	172	Dialogus Luciani de do-	
Somnium	201	narijs Cræsi,	123
Cyrus ob Harpago ser-		Dialectica,	53
uatur,	171	Diana,	39
Rex puerorum,	16	Dies bissextilis	108
Parcit C. æso,	18	Δικαιῶ	168
Cyri interitus	50	Dionysij Halicarnassæi	
D.		duo,	37
Damascus,	66	Discrimen sacra & Etho-	
Dentiscum	67	nice historia, 2, 3	
Danubius, 198, 222		Doctrina,	40
Darius Rex Perjarum,		Dodonaum,	115
	17	Dores,	

INDEX.

Dores,	178	Fiducia,	90
Doricæ urbes,	72	Forma,	75
Dresda,	67	Fortuna inconstantia,	8
Duna,	223	Fortuna ludus,	101, 113
Duo apud Persas tur-		Fragilitas hominis,	112
pissima,	49	Franciscus Guicciardi-	
Dæ actionum humana,		dinus,	12
rum regulæ,	32	Græschencf.	70
E.		G.	
Ecbatana	167	Galatia.	71
Ἐκβαταναί,	57	Germani,	174
Ephesij,	92	Glaucus Spartanus,	30
Ephori,	149	Græcorum appellatio,	
Epigramma Græcum de			59
tempore,	52	Græcorum vox post præ-	
Ἐπιγράμματα Ὀυανδάλικα		lium ad Salaminem,	
	177		9
Esaias vaticinatur de		Gubernatio politica tri-	
Cyro,	48, 170	formis,	15
Eretria,	143	Genealogia Alyattis,	85
Euphrates,	190	Cauconis,	180
Evengus veram,	32	Cyri,	36
Exercitus xerxis	236	Deucalionis,	130
Ezechias,	10	Europa	59
F.		Glanci,	179
Familiaritas,	168	Græci, 58. 10, 59	
Feingoldt/	122	Paridis,	62
Ferdinandus Catholicus		Pindari,	95
	25	Pindari,	154
		Orestis,	154
		R. 3	Sæ.

INDEX.

Sarpedonis,	134	Historia Herodoteæ fi-	
Regum Atheniensium,		nis,	51
132, usq; 135.		Homeri poemata,	64
Regum Laconicorū,	145	Homerus unde dicatur	
Trophonij,	120	Maonides,	74
H.		Herodoti narrationes	
Helicarnassus,	36	cū scripturā congruunt,	
Halys,	71, 153		212
Ham,	120	Homo	46
Hamburgum,	67	Hymni Dithyrambici,	
Harpagi aulica respon-			89
sio,	173, 208	Hyperborei montes	224
Hercules Lydia reges			
propagavit,	73	I.	
Hermus fl.	185	Iambus,	80
Herodotus, 34, 35, 66		Io,	58
Herodotus cur libris		Iohannis Evangelistæ E-	
suis nomina Musæ-		pistola ad Sardenses,	
rum indiderit,	40		74
Hispanis fl.	223	Eiusdem ad Smyrneos,	
Hispania d Saracenis			83
occupata	25, 54	Ionum in Asiam migra-	
Historia,	37, 38	tio,	176
Historiæ finis & usus,	1	Isocratis oratio de pace,	
Historia naturalis,	16		203
Historia mundi conti-		Ἰστορικόν,	15
nua in quibus aucto-		Islandi,	165
ribus conservata,	2	Iliados & Odysseæ ar-	
Historiæ laudes, 1, 2, 3, 4		gumentum,	64
			110.

INDEX.

<i>Melanthi stratagema,</i>	180	<i>Neco Rex Ægypti</i>	218
<i>Memoria,</i>	42	<i>Neco ambitum Africae</i>	
<i>Memorabilia Lydiae,</i>	163	<i>investigat,</i>	225
<i>Mendacia Persis exosa</i>		<i>Nestor,</i>	78
<i>Meditatio,</i>	87	<i>Nester</i>	228
<i>Metamorphosis Ovidij,</i>	68	<i>Niniue,</i>	168, 189
<i>Metones annum vete-</i>		<i>Νῶμ. Ὀφθι. Ὀ</i>	96
<i>rem corrigit,</i>	105	<i>Norma actionum,</i>	47
<i>μεντήμορσια hominum,</i>	236	<i>O.</i>	
<i>Miletus</i>	82	<i>Obœdientia Deo debita,</i>	227
<i>Miltiades,</i>	21	<i>Officium famuli Musa-</i>	
<i>Miltiadæ familia,</i>	232	<i>rum,</i>	40
<i>Minos,</i>	183	<i>Officium superiorum,</i>	74
<i>Monarchia, 15, 16, 17</i>		<i>Officium referendæ gra-</i>	
<i>Musæ.</i>	43	<i>tia,</i>	115
<i>Musarum nomen,</i>	40,	<i>Olympus,</i>	131
	41	<i>Oraculum Delphicum,</i>	
<i>Musarum officium,</i>	16		116, 117
<i>Musica & Poëtica ve-</i>		<i>Oraculum Dodonæum,</i>	
<i>tus,</i>	42		118
<i>Muteta losquini,</i>	92	<i>Oraculum Amphirai,</i>	
<i>Modi Harmoniæ Musi-</i>			119
<i>ca,</i>	93	<i>Apollinis Dindymai,</i>	120
<i>N.</i>		<i>Iouis Trophoni,</i>	119
<i>Maxius Dygdanis,</i>	143	<i>Oraculorum responsa et</i>	
		<i>sententiæ, 13, 30, 47</i>	
			112, 117, 182
		<i>Oraculum Lycurgi reges</i>	
		<i>con-</i>	

INDEX.

confirmat,	147	Pænorum nomen,	18
Orestes,	150	Pisistrati Epistola ad	
Oraculorum in mundo		Solonem,	140
detestissima,	212	Platonis νομοθεσία,	
P.			148
Pactolus,	74	πλίνθος,	122
Palara,	191	πισέυειν,	90
Pausanias,	21	Pænae libidinum,	229
Pausaniae modestia	22	Delictorum,	5
241, Castitas,	28	Superbiae,	6
Pax	200	Persæ cuiusdã dictum	
Pelasgi,	129	memorable,	242
Periculis pertinacia	24	Platonis narratio de	
Persarum sacri ritus		annulo Gygis,	18
	14	Præcepta Decalogi pri-	
Persarum educatio,	30	imum,	5, 10
Pharysatis,	116	Secundum,	11
Phasis fl.	169	Tertium,	14
Philosophia,	41	Quartum,	ibid.
Phthivdis,	131	Quintum,	21
Pindus,	16	Sextum	24
Phrases & verba cele-		Septimum,	30
briora ex Clio Hero-		Octavum,	ibi.
doti observanda,	209	Nonum	31
Pisistratidæ,	10	Decimum,	16
Pisistrati assueri,	18,	Prytanem,	179
	184	Psammeniti calamitas,	
Phœnicum regio & ur-			20
bes,	55	Pugna ad Marathon.	
		e s	1872

INDEX.

<p>nem. 231</p> <p>Ad Thermopylas. 235</p> <p>Pugna ad Artaxatam. 198</p> <p>Ad Salaminem. 238</p> <p>Ad Basileam. 236</p> <p style="text-align: center;">Q.</p> <p>Q. Cedicij fortitudo. 235</p> <p>Quirites. 140</p> <p style="text-align: center;">R.</p> <p>Reges Persarum ac Medorum insigniores. 204</p> <p>Regnum. 15</p> <p>Regio montanus. 100</p> <p>Renania. 67</p> <p>Riga. 16</p> <p>Rostochium. 66</p> <p>Romani ab Atheniensibus leges mutuantur. 98</p> <p style="text-align: center;">S.</p> <p>Sadoletos de Germanis. 53</p> <p>Sacrificia. 121</p> <p>Sandaracha. 167</p> <p>Sardanapali Epitaphium. 165</p> <p>Sententia illustris sex</p>	<p>ex Historiâ Gygis. 76</p> <p>Sententia & Regulae principales ex Clio Herodoti observandæ 206. 207. 208</p> <p>Sigismundus III. Poloniae Rex. 129</p> <p>Sinope. 71</p> <p>Scopus libri secundi Herodoti. 210</p> <p>Scythia populorum mater. 221</p> <p>Scythia Europæa. 85 222</p> <p>Smyrna. 83</p> <p>Setho Rex Ægyptius dimittitur liberatus 9. 212</p> <p>Sifamnis iniustus iudex 19. 20. 227</p> <p>Scytharum ritus in feriando fœdere. 156. 157</p> <p>Solon. 97. 98</p> <p>Solonis cum Cræso colloquium. 97. 124.</p> <p>Epistola ad Epimeneum. 137. Ad Pistratum</p>
--	--

INDEX.

<p><i>sistratum</i>, 141. <i>Obitus</i>, 99. <i>Oratio</i>, 18</p> <p><i>Stater aureus</i> & <i>argenteus</i>, 128</p> <p><i>Strymon Fl.</i>, 144</p> <p><i>Sundium</i>, 67</p> <p><i>Summum bonum</i> I I I. <i>Stephano</i>, 131</p> <p><i>Superstitio</i>, 141</p> <p><i>Superbia</i>, 170</p> <p><i>Susa</i>, 192. <i>Susanna</i>, 16. <i>συσίτηα</i> <i>Lacedæmoniorum</i>, 149</p> <p style="text-align: center;">T.</p> <p><i>Tabula Geographica</i>, 225</p> <p><i>Talentum</i>, 195</p> <p><i>Talentum argenti</i>, 123</p> <p><i>Tali</i>, 164</p> <p><i>Tamerlanes</i>, 222</p> <p><i>Tartessus</i>, 183</p> <p><i>Tegea</i>, 146</p> <p><i>Tellus Cuius Atticus beatus</i>, 8</p> <p><i>Telmiffenses</i>, 158</p> <p><i>Thales Milesius</i>, 155.</p> <p style="padding-left: 20px;">156</p> <p><i>Thebæ</i>, 163</p>	<p><i>Τέλα</i>, 168</p> <p><i>Themistocles</i>, 239</p> <p><i>Tinna Rostochiensis</i>, 127</p> <p><i>Thynni</i>, 144</p> <p><i>Tria in cuiusq; boni auctoritatis lectione observanda</i>, 205</p> <p><i>Troianum bellum</i>, 64</p> <p><i>Troiani belli vera causa</i>, 63</p> <p><i>Tuneta</i>, 66</p> <p><i>Turci</i>, 222</p> <p><i>Tyrannia</i>, 15</p> <p><i>Tyranni</i>, 95. 112</p>
---	--

Relicta

INDEX.

V.	X.
<p><i>Velia</i>, 49, 184 <i>Veracitas in juramen-</i> <i>tis</i>, 229 <i>Vers. Dithyrambici</i>, 90 <i>Vineta</i>, 65 <i>V Visburg</i>, 16 <i>Volga</i>, 223 <i>Urbes insigniores litto-</i> <i>ris balthici</i>, 177 <i>Vindicta</i>, 184, 220 <i>Utoldi Lithuaniae du-</i> <i>cis ineptia</i>, 160 <i>Ulyssis praecepta de</i> <i>Mendacijs</i> 31 <i>Vxorum Minyarum fi-</i> <i>des conjugalis</i>, 28, 219</p>	<p><i>Xantippus Arctayctano</i> <i>Strangulat.</i> 242 <i>xenophon de morte Cy-</i> <i>ri</i>, 50, 203 <i>Xerxes</i>, 31 <i>Xerxes deplorat mise-</i> <i>riam humanam</i>, 236 γ. <i>ὑποβολιμαία</i>, 175 ζ. <i>Zodiacus</i>, 163</p>

ΤΤΡΘ

ΤΤΡΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΝ
da sic corrigis.

Pagina 2. v. 2. lege *extingui*. v. 6. ὑπὸ. v. 16.
Posteritas. p. 5. v. 15. αἱ τιμωρίαι. v. 16. αἰροσία.
 p. 6. v. 12. ἐξ. v. 13. ἢ. p. 7. v. 9. ὥστε. v. 21. ἕλω. v.
 22. γενέσθαι. v. 24. *monstrādo*. p. 8. v. 11. Ἀργίμα. v.
 21. ἀποβήσεται. v. 26. *concionam*. p. 9. *vers.* ult.
 ἄχ. p. 10. v. 14. lege *oraculis*. p. 11. v. ult. μὲν
 ἄν. p. 12. v. 1. δῶνασθαι. v. 2. ἐσωτῶ. p. 14. v. 14. θύοντα
 ἰδίην. v. 15. ἀγαθὰ ὕδρα. p. 16. v. 7. ἀριστοί. v. 20. *Oo-*
ligarchia. v. 25. δδ. p. 18. v. 24. γιγνώσκον. v.
 25. εἰδὲ πεπρόνθατε ὑμετέστω. v. 26. μήτι. p. 22.
 v. 14. ἀπαρλήτῃσι ὅσια. p. 23. v. 26. εὐνοίῃ. p.
 31. v. 13. ἢ γῆ δὲ θά. v. 15. ταῦτα. p. 35. v. 16. ἰσο-
 ρικῆ. v. 17. Δωριέων πάτρη. v. 19. ἔχει. p. 36. v. 4.
Syenneis Cilicium regis. v. 14. *Hecatomi*. v. 19.
Salmacida. p. 38. v. 19. *equabili*. v. 24. Θ. p. 40.
 v. 5. *dele Lucianus*. Θ *transfer ad*. v. 12. *Lucia-*
nus μῦθοι ἀ μάνομαι. v. 12. μῦθοι. v. 19. περὶ
 σὸν. p. 47. v. 21. διαβάς. v. 23. χρισκταί. p. 52. v. 9.
 ἀποδέξει. v. 25. ἐξίτηλας. p. 53. v. 8. κατυρωγυμ.
 p. 53. v. 4. *Euxini*. v. 6. *dele primum* ἑξῆς ἑσθες *cum*
puncto. p. 54. v. 24. φοινικίας φασί. p. 55. v. 22. *Ery-*
threo. v. 25. *post coloris* *dele punctum*. p. 56. v. 71.
 ἀρχαϊκόν. v. 18. *Lege quod*. p. 57. v. 6. *Alcmeone*.
 v. 19. *Homerus*. p. 58. v. 9. *Alcmaon*. p. 60. v. 22.
 εἰκε. p. 63. v. 10. *Alexandro*. v. 12. σιωπῆσαι.
 v. 20. *Panathenaico*. v. 2. αὐτῆ. v. 23. Δα. αἶ. p. 65.
 v. 14. *multa* *κικς*. p. 66. v. 15. 16. *magna* *ρατνε*.

ERRATA.

Danao. v. 10. Megapenthes. v. 17. Pro Agari. lege
 Αγαμεμνονis filius. v. 21. Aristomachus. v. 22.
 Aristodemus. Versa tabula versu 13. Antigonum.
 v. 14. Arei. p. 154. v. 10. Cræso. v. 20. διεδέξε. v.
 21. ἀκρ. p. 161. v. 14. εἰς μύρον. p. 163. v. 20.
 συγγράφω. p. 165. v. 19. καὶ διου. p. 167. v. 15.
 σαρδάρων κριοι. p. 169. v. 10. pro 1206 lege Lazoso
 p. 173. v. 1. ἑκαμυρον. p. 174. v. 1. ἐπίσάμνοιο. p.
 177. v. 11. πένταπόλι. v. 15. Cnidus. p. 178. v.
 1. εὐβοίη. v. 21. Pindum. p. 179. v. 3. diuisis. v.
 9. Sisyphus. p. 182. v. 2. βραγχιδησι. v. 8. μιθῶ.
 v. 14. Carium. p. 183. v. 17. naues. P. 189. v. 9.
 palmos. v. 14. bitumine. p. 179. v. 9. Cassij ripam.
 p. 197. v. 1. αὐτολιῶδε. v. 4. οἷς μήτ' p. 207. v. 15.
 τοὺς αὐτοὺς. p. 208. v. 2. ὅτι ἄν. v. 14. πῆ. p. 211. v.
 14. ὀρέω. p. 215. v. 12. ἰσονομίαν. p. 220. v. 22. γί-
 νονται. p. 227. v. 10. ἢ τὰ πῶ. p. 228. v. 6. time.
 p. 234. v. 10. τοῖστον. p. 240. v. 10. καί. p. 242.
 v. 3. αὐτή. Alii ubi in recensione paginarum numeri
 omisi, transpositi, aut deprauati sunt: Vt: p. 12.
 13. 16. 89. 90. 97. 98. 134. 141. 142. 155. 186.
 186. 189. 190. 192. 193. 209. 233. 235. 239.
 242. Reliqua leuiora errata, que forte occurrer-
 ent, bene uolus lector ipse corriget.

Handwritten in blue ink:
P. 815. 8

ULB Halle
002 382 849

3

Handwritten in blue ink:
m

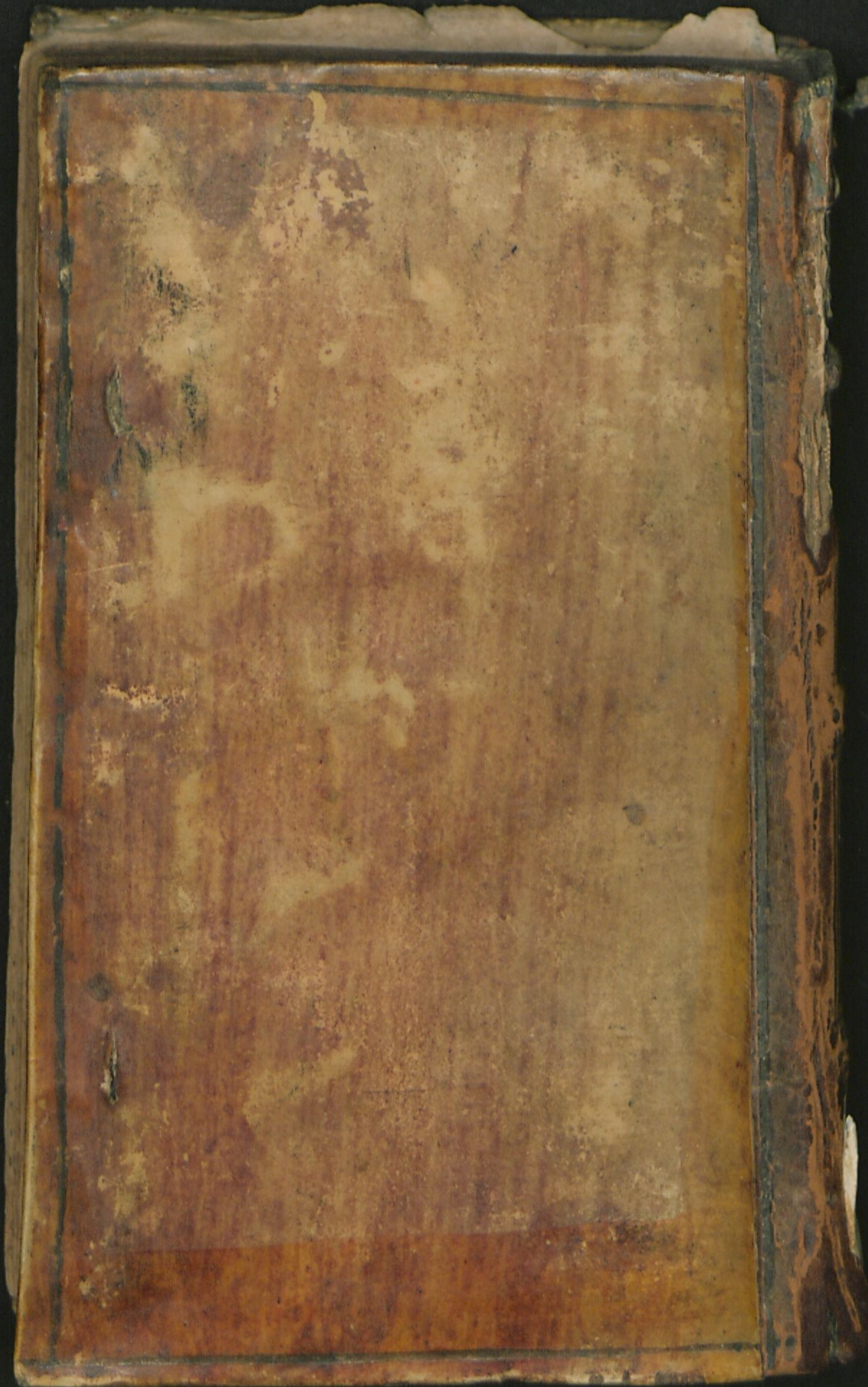
Handwritten text in a cursive script, likely a list or account. The text is written on aged, yellowed paper with some staining and a large tear on the right side. The script is dense and difficult to decipher, but appears to be a form of early modern German or Latin cursive.

Handwritten text at the top of the page, including a large, stylized initial or signature. The text is written in a cursive script and is partially obscured by a large tear in the paper.

Handwritten text at the bottom of the page, including a date and a signature. The text is written in a cursive script and is partially obscured by a large tear in the paper.

DAVIDIS CHTRÆI
IN
HERODOTVM
COMMENTARIUS

ACCVRATVS:

¶
ARGVMENTA

IN
SINGVLOS LIBROS
Ex ore docentis fideliter excepta,
nunc primùm in lucem
eduntur.

PRAEMISSA EST EIVSDEM
ORATIO,
De utilitate lectionis Herodoti.

¶
CVMP PRIVILEGIO.

HALAE SAXONVM EXCVDEBAT
Paulus Græberus.

Sumtibus Henningi Grossi, Ciuis & Bi-
bliopola: Lipsiensis.

ANNO MDCCCXCVII.

